

SPOLEČNĚ VŠE ZVLÁDNEME

školní vzdělávací program

pro základní vzdělávání

UČEBNÍ OSNOVY

Příloha č. 2

Základní škola a Mateřská škola Horní Moštěnice,

příspěvková organizace

Č. j.: 535/1. 1. 1. /2021/ZSHM

Obsah

Český jazyk a literatura 1. období.....	4
Český jazyk a literatura 2. období.....	15
Český jazyk a literatura 2. stupeň.....	20
Anglický jazyk 1. stupeň.....	30
Anglický jazyk 2. stupeň.....	38
Další cizí jazyk - Německý jazyk	50
Další cizí jazyk - Ruský jazyk.....	55
Matematika 1. období.....	60
Matematika 2. období.....	68
Matematika 2. stupeň	74
Informatika 1. stupeň	85
Informatika 2. stupeň	91
Člověk a jeho svět.....	101
Člověk a jeho svět.....	106
Dějepis.....	112
Výchova k občanství	122
Fyzika	130
Chemie.....	137
Přírodopis	144
Zeměpis	153
Hudební výchova 1. období.....	162
Hudební výchova 2. období.....	167
Hudební výchova 2. stupeň	171
Výtvarná výchova 1. období	175
Výtvarná výchova 2. období	179
Výtvarná výchova 2. stupeň	183
Výchova ke zdraví.....	188
Tělesná výchova 1. období	193
Tělesná výchova 2. období	197
Tělesná výchova 2. stupeň	202
Pracovní výchova 1. období.....	208
Pracovní výchova 2. období.....	212
Praktické činnosti	216
Svět práce	220
Komunikační technologie 1. stupeň	225

Komunikační technologie – 2. stupeň	229
Konverzace v anglickém jazyce	238

Český jazyk a literatura 1. období

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Český jazyk a literatura se vyučuje jako samostatný předmět ve všech ročnících 1. stupně základní školy.

Je rozdělen na 3 části: Komunikační a slohová výchova

Jazyková výchova

Literární výchova

V 1. – 3. ročníku se vyučuje celkem 9 hodin týdně.

Na tento předmět navazuje učivo Český jazyk a literatura na 2. stupni.

Kvalita osvojení a užívání mateřského jazyka v jeho mluvené a písemné podobě je základním znakem úrovně všeobecné vzdělanosti žáků základní školy. Je důležité ovládnout všechny prostředky češtiny k dalšímu vzdělávání i v ostatních oblastech, zejména při osvojení cizích jazyků. V jazykové části se výuka zaměřuje především na to, aby si žáci v žádoucí míře osvojili techniku psaní a čtení, naučili se souvisle vyjadřovat a dovedli správně a kultivovaně použít mateřský jazyk v běžných situacích. V literárně výchovné části výuka směřuje k tomu, aby se žáci přiměřeně svému věku naučili číst s porozuměním a interpretovat přístupné texty z literatury, aby se na základě četby utvářel jejich trvalý zájem o četbu, dobrý čtenářský vkus a chápali funkci divadla, filmu, televize a ostatních médií. Žáci se SPUCH se vyučují podle individuálního plánu, žákům nadaným se umožňuje řešení složitějších úkolů.

Vyučovací předmět je úzce spjat s ostatními vyučovacími předměty: Člověk a jeho svět, Matematika, Hudební, Výtvarná a Tělesná výchova.

V tomto předmětu je základem vzdělávání použití **klíčových kompetencí**, které pomohou žákovi dosáhnout určitého stupně vzdělání a dají mu další základ pro život.

- **kompetence k učení** (Žák poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, využívá vhodné metody, způsoby, třídí informace a vyhledává je, výsledky porovnává, využívá vlastní zkušenosti, nachází shodné a odlišné znaky, řeší problémy.)
- **kompetence komunikativní** (Žák vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se kultivovaně, rozumí textům.)
- **kompetence k řešení problémů** (Žák vnímá nejrozumnější problémové situace ve škole i mimo ni, promyslí a naplánuje způsob řešení problému, vyhledává informace k řešení problému, nenechá se odradit nezdarem, kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí a je schopen je obhájit.)

- **kompetence sociální a personální** (Žák přispívá k diskusi v malé skupině, poskytne pomoc nebo o ni požádá, ovládá svoje jednání, respektuje přesvědčení druhých, odmítá hrubé násilí, chápe společenské normy, dodržuje vymezená pravidla.)
- **kompetence pracovní** (Žák je schopen efektivně organizovat svou práci.)
- **kompetence digitální** (Žák ovládá běžně používané digitální zařízení, využívá je k učení, vyhledává a zpracovává informace.)

Předmětu se realizují tato **průřezová témata**:

- **Osobnostní a sociální výchova**
- **Výchova demokratického občana**
- **Multikulturní výchova**
- **Mediální výchova**
- **Environmentální výchova**

Cíle vyučovacího předmětu:

- pochopení jazyka jako důležitého nástroje celoživotního vzdělávání
- rozvíjení pozitivního vztahu k mateřskému jazyku
- vnímání a postupnému osvojování jazyka jako prostředku k získávání a předávání informací, k vyjádření jeho potřeb i prožitků a ke sdělování názorů
- zvládnutí pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí a rozvíjení pozitivního
- samostatné získávání informací z různých zdrojů a k zvládnutí práce s jazykovými a literárními prameny i s texty různého zaměření
- získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti a ke kultivovanému projevu jako prostředku prosazení sebe sama
- rozvíjení pozitivního vztahu k literatuře i k dalším druhům umění založeným na uměleckém textu

Vzdělávací předmět: Český jazyk a literatura**Ročník: 1. ročník**

Výstupy předmětů	Učivo předmětu	Průřezové téma	Přesahy, vazby, poznámky
Komunikační a slohová výchova Žák: - čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti - porozumí písemným a mluveným pokynům přiměřené složitosti - respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru - seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh - volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích - na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev - pečlivě vyslovuje a opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost - v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči - zvládá základní hygienické návyky spojené s psaním - píše správné tvary písmen a číslic - správně spojuje písmena a slabiky - kontroluje vlastní písemný projev - píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení - porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti - čte plynule s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti	- praktické naslouchání (zdvořilé vyjádření kontaktu s partnerem) - věcné naslouchání (pozorné, soustředěné, aktivní – zaznamenat slyšené, reagovat otázkami) - zážitkové čtení a naslouchání - mluvený projev – základy techniky mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu, výslovnost) - vyjadřování závislé na komunikační situaci - komunikační žánry: pozdrav, oslovení, prosba, poděkování, omluva, blahopřání - základní komunikační pravidla (oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování) - mimozajykové prostředky (mimika, gesta) - základní hygienické návyky při psaní (sezení, držení psacího náčiní, umístění sešitu, hygiena zraku, zacházení s grafickým materiálem) - činnosti a přípravné cviky pro uvolňování ruky - orientace v liniatuře - poznávání psaní a osvojování písmen, slabik a slov - psaní jednotlivých prvků písmen a číslic, psaní krátkých slov a jednoduchých vět	OSV: - Sociální rozvoj - Komunikace - Sebepoznání a sebepojetí - Morální rozvoj - Mezilidské vztahy - Psychohygiena VDO: - Občanská společnost a škola MeV: - Interpretace vztahu k mediálním sdělením a reality MuV: - Lidské vztahy - Kulturní difference EV: - Vztah člověka k prostředí	Mezipředmětové vztahy: - Člověk a jeho svět -naučné texty - Matematika -slovní úlohy - Výtvarná výchova -ilustrace -kresba podle popisu -obrázkový diktát - Hudební výchova -zpěv písní a koled - Tělesná výchova -přednes básní s pohybem -pohybové hry

Jazyková výchova Žák: - rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, čtení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky Literární výchova Žák: - čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku - vyjadřuje své pocity z přečteného textu	- technika psaní – úhledný a čitelný projev - opisování podle předlohy, přepisování, diktát, autodiktát, křížovky - psaní velkých písmen vlastních a místních jmen a prvního slova věty - vytváření základů rukopisu – čitelnost, úhlednost, celková úprava - tečka za větou, čárka - praktické čtení – správná technika čtení, čtení pozorné, plynulé - hlasité a tiché čtení - písmeno malé, velké, tištěné, psané, kvalitativní znaky písma - sluchové rozlišení hlásek, výslovnost samohlásek, souhlásek a souhláskových skupin - modulace souvislé řeči (tempo, intonace, přízvuk) - rozšiřování slovní zásoby, význam slov - věta, slovo, slabika, hláska - použití v textu tečky, čárky, otazníku, vykřičníku (seznámení) - poslech literárních textů (rozpočítadla, hádanky, říkanky, básně, pohádky) - zážitkové čtení a naslouchání - přednes říkadel, básní, vyprávění, volná reprodukce pohádky - správná technika a přiměřené tempo čtení - dramatizace - vlastní výtvarný doprovod		
---	--	--	--

	• dětské knihy a časopisy • práce s literárním textem – co posloucháme, čteme • poznáváme postavy, hodnotíme vlastnosti postav, pocity z četby, učíme se rozumět liter. pojmům • literární pojmy – rozpočítadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, kniha, čtenář, divadelní představení, rým, článek, nadpis, řádek, odstavec		
--	---	--	--

Vzdělávací předmět: Český jazyk a literatura**Ročník: 2.ročník**

Výstupy předmětů	Učivo předmětu	Průřezové téma	Přesahy, vazby, poznámky
Komunikační a slohová výchova Žák: - čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti - porozumí písemným a mluveným pokynům přiměřené složitosti - respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru - seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh - volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích - na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev - pečlivě vyslovuje a opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost - v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči - zvládá základní hygienické návyky spojené s psaním - píše správné tvary písmen a číslic - správně spojuje písmena a slabiky - kontroluje vlastní písemný projev - píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení - porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti - čte plynule s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti	- praktické naslouchání (zdvořilé vyjádření kontaktu s partnerem) - komunikační žánry: pozdrav, oslovení, prosba, poděkování, omluva, blahopřání, vzkaz, oznámení, vypravování podle obrázkové osnovy - základní komunikační pravidla - mimojazykové prostředky - věcné naslouchání (pozorné, soustředěné, aktivní – zaznamenat slyšené, reagovat otázkami) - plynulé čtení jednoduchých vět, užívání správného přízvuku, uplatnění přirozené intonace - hlasité čtení a tiché čtení s porozuměním - znalost orientačních prvků v textu - věcné čtení, čtení jako zdroj informací, čtení vyhledávací, klíčová slova - zážitkové čtení a naslouchání - technika psaní (úhledný, čitelný a přehledný písemný projev, formální úprava textu) - žánry písemného projevu: adresa, pozdrav z prázdnin, blahopřání, vzkaz, dopis - psaní psacích písmen podle tvarových skupin - jednoduchý popis, nácvik psaní velkých tiskacích písmen pro geometrii	OSV: - Sociální rozvoj - Komunikace - Sebezpoznání a sebepojetí - Morální rozvoj - Mezilidské vztahy - Psychohygiena VDO: - Občanská společnost a škola MeV: - Interpretace vztahu k mediálním sdělení a reality MuV: - Lidské vztahy - Kulturní difference EV: - Vztah člověka k prostředí	Mezipředmětové vztahy: - Člověk a jeho svět -naučné texty - Výtvarná výchova -ilustrace -kresba podle popisu -obrázkový diktát - Hudební výchova -zpěv písní a koled - Tělesná výchova -přednes básní s pohybem -pohybové hry

Jazyková výchova Žák: - rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, čtení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky - porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost - porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená a vyhledává v textu slova příbuzná - spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy - rozlišuje slovní druhy v základním tvaru - odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách, dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě mimo morfologický šev - píše velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování - rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky Literární výchova Žák: - čte a přednáší zpaměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku	- procvičování spojování písmen, umísťování diakritických znamének - slovo, slabika, hláska, písmeno - samohlásky, souhlásky, dvojhlásky - věta – jednotka jazykového projevu - věta, slovo, pořádek slov ve větě - souhlásky znělé, neznělé, slabikotvorné r, l - slovní význam – slovo nadřazené, podřazené, souřadné, mnohoznačné, citově zabarvené - spojky a jejich funkce, spojení dvou a více vět, věta a větný celek - slovní druhy – podstatná jména, slovesa, předložky - rozdělení hlásek, psaní i/y po tvrdých a měkkých souhláskách, písmeno ě, psaní ú/ů ve slovech - vlastní a místní jména - druhy vět podle postoje mluvčího - čeština – abeceda a písmo, význam slabiky pro dělení slov - pořádek slov ve větě - úprava písemnosti - věta – jednotka jazykového projevu - věta jednoduchá a souvětí - poslech literárních textů - tvořivé činnosti s literárním textem (přednes básní, říkadel, volná reprodukce přečteného nebo		
--	--	--	--

- vyjadřuje své pocity z přečteného textu - pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností - rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění	slyšeného textu – pohádka, naučný text - dramatizace pohádek - vlastní výtvarný doprovod přečteného nebo slyšeného textu - poslech četby prózy a poezie, přednes básní, řešení hádanek, spojování textu s ilustrací, vyprávění pohádek a povídek, dramatizace pohádky - volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu - seznamujeme se s knihami, doporučujeme knihu, orientujeme se v knihách, které čteme - seznamujeme se se základními literárními pojmy – poezie – báseň, verš, rým, rytmus, přízvuk, přednes, próza – vyprávění, vypravěč, příběh, děj, přirovnání - děj – základ vypravování - divadlo – jeviště, herec, divák, maňásci, loutky - ilustrace, ilustrátor		
---	--	--	--

Vzdělávací předmět: Český jazyk a literatura**Ročník: 3.ročník**

Výstupy předmětů	Učivo předmětu	Průřezové téma	Přesahy, vazby, poznámky
Komunikační a slohová výchova Žák: - čte plynule s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti - porozumí písemným a mluveným pokynům přiměřené složitosti - respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru - seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh - volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích - na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev - pečlivě vyslovuje a opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost - v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči - zvládá základní hygienické návyky spojené s psaním - píše správné tvary písmen a číslic, - správně spojuje písmena a slabiky, - kontroluje vlastní písemný projev - píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení - porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti	- praktické naslouchání (zdvořilé, vyjádření kontaktu s partnerem) - věcné naslouchání (pozorné, soustředěné, aktivní – zaznamenat slyšené, reagovat otázkami) - zážitkové čtení a naslouchání - vyjadřování závislé na komunikační situaci - komunikační žánry: pozdrav, oslovení, prosba, poděkování, omluva, blahopřání, vzkaz, zpráva, oznámení, vypravování - základní komunikační pravidla (oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování) - mimojazykové prostředky (mimika, gesta) - hlasité a tiché čtení s porozuměním - čtení jako zdroj informací, čtení vyhledávací, klíčová slova - technika psaní – úhledný a čitelný projev, dodržování hygienických návyků - opisování podle předlohy, přepisování, diktát, autodiktát, římské číslice, užití v praxi - žánry písemného projevu: adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin, omluvenka, zpráva, oznámení, pozvánka, vzkaz, inzerát, dopis,	OSV: - Sociální rozvoj - Komunikace - Sebepoznání a sebepojetí - Morální rozvoj - Mezilidské vztahy - Psychohygiena VDO: - Občanská společnost a škola MeV: - Interpretace vztahu k mediálním sdělení a reality MuV: - Lidské vztahy - Kulturní diference EV: - Vztah člověka k prostředí	Mezipředmětové vztahy: - Člověk a jeho svět - naučné texty - Výtvarná výchova - ilustrace - kresba podle popisu - obrázkový diktát - Hudební výchova - zpěv písní a koled - Tělesná výchova - přednes básní s pohybem - pohybové hry

Jazyková výchova Žák: - rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, čtení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky - porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost - porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená a vyhledává v textu slova příbuzná - spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy - rozlišuje slovní druhy v základním tvaru - odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých, měkkých a obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech, dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě mimo morfologický šev - píše velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování - rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky Literární výchova Žák: - čte a přednáší zpaměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku	popis, jednoduché tiskopisy – přihláška, dotazník, vypravování - hláskosloví, stavba slov, slovní přízvuk - skloňování podstatných jmen, rozlišení čísla jednotného a množného, rody mužský, ženský, střední, slovesa – časování - souvislé jazykové projevy – pojmenování předmětů a dějů - nauka o slově, slovo a skutečnost, slova významem podobná, příbuzná a protikladná, mnohoznačná a citově zabarvená - věta a větný celek, věta jednoduchá její stavba, základní stavební dvojice, souvětí - druhy slov – poznávání a rozlišování - vyjmenovaná slova, pravopis po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech - vlastní a místní jména - stylizace a kompozice, jazykové prostředky – procvičování slovosledu - volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, vlastní výtvarný doprovod		
---	---	--	--

- vyjadřuje své pocity z přečteného textu - pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností - rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění	- dodržování hygienických návyků, celková úprava projevu - otázky a odpovědi - členění jazykového projevu a sestavování nadpisů - vypravování, jednoduchý popis, osnova textu, stručné informace - plynulé čtení vět, členění textu a větného přízvuku, rychlé tiché čtení, hlasité čtení, předčítání, četba naukových textů - znalost orientačních prvků v textu - věcné čtení, čtení jako zdroj informací, čtení vyhledávací, klíčová slova - práce s literárním textem – vyprávění pohádky nebo povídky, přednes básně, dramatizace pohádky, pověsti místní, regionální - povídáme si nad knihou – knížka, postava, atmosféra, myšlenka, postoj ke knize - kniha do knihovničky, poezie, próza, divadlo, literatura umělecká a vědecko-naučná, skutečnost a její umělecké vyjádření - autor a jeho fantazie, výtvarný doprovod – ilustrace, ilustrátor, spisovatel, básník, divadelní představení, herec, režisér - verš, rým, přirovnání		
---	---	--	--

Český jazyk a literatura 2. období

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace zaujímá stěžejní postavení ve výchovně vzdělávacím procesu. Dobrá úroveň jazykové kultury patří k podstatným znakům všeobecné vyspělosti absolventa základního vzdělávání. Jazyková výuka, jejímž cílem je zejména podpora rozvoje komunikačních kompetencí, vybavuje žáka takovými znalostmi a dovednostmi, které mu umožňují správně vnímat různá jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat a účinně uplatňovat i prosazovat výsledky svého poznávání.

Český jazyk a literatura je vyučován ve čtvrtém i pátém ročníku s hodinovou dotací 7 hodin týdně.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura má komplexní charakter, ale pro přehlednost je rozdělen do tří složek: Komunikační a slohová výchova, Jazyková výchova a Literární výchova. Ve výuce se však vzdělávací obsah jednotlivých složek vzájemně prolíná.

V Komunikační a slohové výchově se žáci učí vnímat a chápat různá jazyková sdělení, číst s porozuměním, kultivovaně psát, mluvit a rozhodovat se na základě přečteného nebo slyšeného textu různého typu vztahujícího se k nejrůznějším situacím, analyzovat jej a kriticky posoudit jeho obsah.

V Jazykové výchově žáci získávají vědomosti a dovednosti potřebné k osvojování spisovné podoby českého jazyka. Učí se poznávat a rozlišovat jeho další formy. Jazyková výchova vede žáky k přesnému a logickému myšlení, které je základním předpokladem jasného, přehledného a srozumitelného vyjadřování. Při rozvoji potřebných znalostí a dovedností se uplatňují a prohlubují i jejich obecné intelektové dovednosti, např. dovednosti porovnávat různé jevy, jejich shody a odlišnosti, třídit je podle určitých hledisek a dospívat k zobecnění. Český jazyk se tak od počátku vzdělávání stává nejen nástrojem získávání většiny informací, ale i předmětem poznávání.

V Literární výchově žáci poznávají prostřednictvím četby základní literární druhy, učí se vnímat jejich specifické znaky, postihovat umělecké záměry autora a formulovat vlastní názory o přečteném díle. Učí se také rozlišovat literární fikci od skutečnosti. Postupně získávají a rozvíjejí základní čtenářské návyky i schopnosti tvořivé recepce, interpretace a produkce literárního textu. Žáci dospívají k takovým poznatkům a prožitkům, které mohou pozitivně ovlivnit jejich postoje, životní hodnotové orientace a obohatit jejich duchovní život.

Za klíčové kompetence výuky Českého jazyka a literatury lze považovat:

- **kompetence k učení** (Žák vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu; propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí; poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje způsob, jakým učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich.)

- **kompetence k řešení problémů** (Žák vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, promyslí a naplánuje způsob řešení problému; vyhledává informace vhodné k řešení problému, nenechá se odradit nezdarem, vytrvale hledá konečné řešení problému; kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky zhodnotí.)
- **kompetence komunikativní** (Žák komunikuje na odpovídající úrovni; naslouchá promluvám druhých lidí a vhodně na ně reaguje.)
- **kompetence sociální a personální** (Žák účinně spolupracuje ve skupině, argumentuje; podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, při jednání s druhými lidmi, přispívá k upevňování mezilidských vztahů; chápe potřebu spolupracovat s druhými; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty.)
- **kompetence pracovní** (Žák je schopen efektivně organizovat svou práci.)
- **kompetence digitální** (Žák ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení; získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data; vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků.)

V předmětu Český jazyk a literatura jsme zvolili tato průřezová témata:

- **Osobnostní a sociální výchova**
- **Výchova demokratického občana**
- **Mediální výchova**

Cíle vyučovacího předmětu:

- pochopení jazyka jako nositele historického a kulturního vývoje národa a důležitého sjednocujícího činitele národního společenství
- pochopení jazyka jako důležitého nástroje celoživotního vzdělávání
- rozvíjení pozitivního vztahu k mateřskému jazyku a jeho chápání jako zdroje pro rozvoj osobního i kulturního bohatství
- rozvíjení pozitivního vztahu k mnohojazyčnosti a respektování kulturní rozmanitosti
- vnímání a postupné osvojování jazyka jako prostředku k získávání a předávání informací, k vyjádření jeho potřeb i prožitků a ke sdělování názorů
- zvládnutí pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí a rozvíjení pozitivního vztahu k jazyku v rámci interkulturní komunikace
- samostatné získávání informací z různých zdrojů a zvládnutí práce s jazykovými a literárními prameny i s texty různého zaměření
- získávání sebevědomí při vystupování na veřejnosti a přispívá ke kultivovanému projevu jako prostředku prosazení sebe sama
- individuální prožívání slovesného uměleckého díla, sdílení čtenářských zážitků, rozvíjení pozitivního vztahu k literatuře i k dalším druhům umění založeným na uměleckém textu a rozvíjení emocionálního a estetického vnímání

Vzdělávací předmět: Český jazyk a literatura**Ročník: 4. - 5.**

Výstupy předmětů	Učivo předmětu	Průřezové téma	Přesahy, vazby, poznámky
Žák - čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas - rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává - posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení - reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta - vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku - rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě - volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru - rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace - píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry	Komunikační a slohová výchova - čtení – praktické čtení (technika čtení, čtení pozorné, plynulé, znalost orientačních prvků v textu); věcné čtení (čtení jako zdroj informací, čtení vyhledávací, klíčová slova) - naslouchání – praktické naslouchání (zdvořilé, vyjádření kontaktu s partnerem); věcné naslouchání (pozorné, soustředěné, aktivní – zaznamenat slyšené, reagovat otázkami) - mluvený projev – základy techniky mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu, výslovnost), vyjadřování závislé na komunikační situaci; komunikační žánry: pozdrav, oslovení, omluva, prosba, vzkaz, zpráva, oznámení, vypravování, dialog na základě obrazového materiálu; základní komunikační pravidla (oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování), mimojazykové prostředky řeči (mimika, gesta) - písemný projev – základní hygienické návyky (správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku, zacházení s grafickým materiálem); technika psaní (úhledný, čitelný a přehledný	OSV: - Komunikace - Hodnoty, postoje, praktická etika VDO: - Občanská společnost a škola MeV: - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení - Fungování a vliv médií ve společnosti	

• sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržением časové posloupnosti • porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová • rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku • určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu • rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary • vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty • odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí • užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje • píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách • zvládá základní příklady syntaktického pravopisu	písemný projev, formální úprava textu • Žánry písemného projevu: adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin, omluvenka, zpráva, oznámení, pozvánka, vzkaz, inzerát, dopis, popis, jednoduché tiskopisy (přihláška, dotazník), vypravování Jazyková výchova • zvuková stránka jazyka – sluchové rozlišení hlásek, výslovnost samohlásek, souhlásek a souhláskových skupin, modulace souvislé řeči (tempo, intonace, přízvuk) • slovní zásoba a tvoření slov – slova a pojmy, význam slov, slova jednoznačná a mnohoznačná, antonyma, synonyma, homonyma; stavba slova (kořen, část předponová a příponová, koncovka) • tvarosloví – slovní druhy, tvary slov • skladba – věta jednoduchá a souvětí, základní skladební dvojice • pravopis – lexikální, základy morfologického (koncovky podstatných jmen a přídavných jmen tvrdých a měkkých) a syntaktického (shoda přísudku s holým podmětem)		
---	--	--	--

• vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je • volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma • rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů • při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy	Literární výchova • poslech literárních textů • zážitkové čtení a naslouchání • tvořivé činnosti s literárním textem – přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod • základní literární pojmy – literární druhy a žánry: rozpočítadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, bajka, povídka; spisovatel, básník, kniha, čtenář; divadelní představení, herec, režisér; verš, rým, přirovnání		
---	---	--	--

Český jazyk a literatura 2. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět je součástí vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace, vyučuje se od prvního do devátého ročníku, na druhém stupni s časovou dotací od šestého do osmého ročníku 4 vyučovací hodiny týdně, v devátém ročníku 5 vyučovacích hodin týdně. Výuka se v žádném ročníku nedělí a probíhá převážně ve třídách.

Předmět navazuje na výuku na prvním stupni, rozšiřuje a prohlubuje učivo. Vzdělávací předmět má tento obsah: komunikační a slohová výchova, jazyková výchova, literární výchova. Všechny tři složky se úzce prolínají a zasahují svou podstatou do všech vzdělávacích předmětů. Úkolem komunikační a slohové výchovy je vést žáky k souvislému a kultivovanému vyjadřování, vyjadřování vlastního názoru, ke komunikaci v různých situacích. V jazykové výchově žáci postupně zvládají základy pravopisu, poznávají bohatství slovní zásoby českého jazyka. Literární výchova umožňuje vytváření základních čtenářských návyků, čtenářského vkusu, vede žáky k chápání čteného textu, rozpoznávání hodnotné a konzumní literatury, seznamuje s nejdůležitějšími literárními žánry a formami.

Vyučovací předmět usiluje o rozvoj těchto kompetencí:

- **Kompetence k učení** (Žák vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení; vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě; operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy; poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich.)
- **Kompetence komunikativní** (Žák formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu; naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhájí svůj názor a vhodně argumentuje; rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění; využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem; využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi.)
- **Kompetence sociální a personální** (Žák účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce; podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá; přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně

spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají; přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají; vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty.)

- **Kompetence občanské** (Žák respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí; respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit.)
- **Kompetence digitální** (Žák ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít; získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu; vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků; využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce.)

V českém jazyce se realizují zejména tato průřezová témata:

- **Osobnostní a sociální výchova**
- **Multikulturní výchova**
- **Mediální výchova**

Cílem vyučovacího předmětu je vést žáka k:

- pochopení jazyka jako nositele historického a kulturního vývoje národa a důležitého sjednocujícího činitele národního společenství
- pochopení jazyka jako důležitého nástroje celoživotního vzdělávání
- rozvíjení pozitivního vztahu k mateřskému jazyku a jeho chápání jako zdroje pro rozvoj osobního i kulturního bohatství
- rozvíjení pozitivního vztahu k mnohojazyčnosti a respektování kulturní rozmanitosti
- vnímání a postupnému osvojování jazyka jako prostředku k získávání a předávání informací, k vyjádření jeho potřeb i prožitků a ke sdělování názorů
- zvládnutí pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí a rozvíjení pozitivního vztahu k jazyku v rámci interkulturní komunikace
- samostatnému získávání informací z různých zdrojů a k zvládnutí práce s jazykovými a literárními prameny i s texty různého zaměření
- získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti a ke kultivovanému projevu jako prostředku prosazení sebe sama
- individuálnímu prožívání slovesného uměleckého díla, ke sdílení čtenářských zážitků, k rozvíjení pozitivního vztahu k literatuře i k dalším druhům umění založeným na uměleckém textu a k rozvíjení emocionálního a estetického vnímání

Vzdělávací předmět: Český jazyk a literatura

Ročník: 6.

Výstupy předmětů	Učivo předmětu	Průřezové téma	Přesahy, vazby, poznámky
Žák: Komunikační a slohová výchova - odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru - rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru - odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji Jazyková výchova - spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova - samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami - rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití - správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci - rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	- vypravování, popis - projevy psané a mluvené - práce s informacemi, výpisky z textu – věcné čtení (studijní) - zvuková stránka jazyka – spisovná výslovnost, slovní přízvuk, zvuková stránka věty - jazykové příručky; jazyková norma a kodifikace - jazyk a jeho útvary, čeština – jazyk národní - druhy slov: skloňování a stupňování přídavných jmen, druhy a skloňování zájmen, druhy číslovky, slovesa - skladba, základní větné členy, shoda přísudku s podmětem, rozvíjející větné členy, přímá řeč	OSV: - Rozvoj schopností poznávání - Komunikace	

Literární výchova • uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla • vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích • rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele • tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie • formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo	• tvořivé činnosti s liter. textem: volná reprodukce textu, přednes, záznam hlavních myšlenek; literární teorie: námět a předloha, autorský postoj, literární hrdina, chronologická kompozice, jazyk – slova stylově neutrální a slova stylově zabarvená, obrazná pojmenování, rým, rytmus, zvukomalba; literatura umělecká a věcná • práce s literárními příručkami, slovníky, internetem • rozdělení literatury na tři základní druhy; žánry: mýtus (báje), pohádka, pověst, povídka, balada, cestopis, dobrodružný román, příběhy o zvířatech • nonsensová poezie • mimočítanková četba – individuální referáty; diskuse o kulturních představeních	MeV: • Kritické čtení a vnímání mediálního sdělení	
---	--	---	--

Vzdělávací předmět: Český jazyk a literatura

Ročník: 7.

Výstupy předmětů	Učivo předmětu	Průřezové téma	Přesahy, vazby, poznámky
Žák: Komunikační a slohová výchova - dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazyk. prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci - uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivět. navazování - využívá základy stud. čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hl. myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát Jazyková výchova - spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova - samostatně pracuje s Pravidly čes. pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami - správně třídí slovní druhy, tvoří spis. tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci - rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh	- mluvené projevy – zásady komunikace, vedení dialogu, různé komunikační situace – věcné naslouchání, nepřipravený mluvený projev - vypravování, popis, charakteristika, životopis - výtah (praktické, studijní čtení), referát, věcné naslouchání - spisovná výslovnost - používání příruček dle potřeby - tvárosloví – slovní druhy, mluvnické významy a tvary slov - slovní zásoba a tvoření slov, slohové rozvrstvení slovní zásoby; homonyma, synonyma, obohacování slovní zásoby, způsoby tvoření slov	MuV: Kulturní diference	

- rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí Literární výchova - uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla - rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele - porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování - formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo - tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie	- stavba větná, věty jednočlenné a dvojčlenné, věta jednoduchá a souvětí - tvořivé činnosti s literárním textem – přednes, volná reprodukce, záznam a reprodukce hlavních myšlenek, dramatizace; struktura – námět, téma, kompozice, kontrast, jazyk literárního díla: obrazná pojmenování, rým, rytmus, verš - romance, píseň, epos, pověst, pohádka, dobrodružná próza, bajka, vzpomínkové vyprávění, povídka, sci-fi, parodie, legenda - Faust – pověst, legenda, veršovaná tragédie, lidová hra - mimočítanková četba, diskuse o kulturních akcích - Jak a kudy do Krajiny		
---	---	--	--

Vzdělávací předmět: Český jazyk a literatura

Ročník: 8.

Výstupy předmětů	Učivo předmětu	Průřezové téma	Přesahy, vazby, poznámky
Žák: Komunikační a slohová výchova - dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci - využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů - využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát Jazyková výchova - spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova - samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami - správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci - rozděluje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	- charakteristika literárních postav, subjektivně zabarvený popis, výklad; některé důležité písemnosti - úvaha – vyjádření postoje ke sdělovanému obsahu, kritické čtení, písemný projev - výpisky, výtah, referát, věcné čtení a naslouchání - spisovná výslovnost - používání příruček dle potřeby obecné poučení o jazyce, jazyková kultura, skupiny jazyků – slovanské jazyky - tvorosloví – nepravidelnosti ve skloňování podstatných jmen, skloňování obecných jmen přejatých a cizích vlastních jmen, slovesné tvary a vzory - skladba – stavba větná, věta jednočlenná, rozvíjející větné členy,	OSV: - Poznávání lidí (charakteristika vnější, vnitřní) OSV: - Hodnoty, postoje, praktická etika	

Literární výchova • uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla • rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele • porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování • rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora • formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo • uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře	souvětí podřadné a souřadné, vedlejší věty • přednes, volná reprodukce, záznam a reprodukce hlavních myšlenek, interpretace, dramatizace; struktura literárního díla – vnitřní monolog, kompozice, jazyk literárního díla • biblický příběh, dramatické žánry, pohádka, epitař, parodie, bajka, básnická povídka, elegie, balada, epigram, román, povídka, lyrika osobní a přírodní, soudnička, filmová povídka, pásmo • F. Hrubín – Kráska a zvíře Z. Svěrák – Kolja • spisovatelé 19. a 20. století • mimočítanková četba, individuální referáty, diskuse • starší literatura, renesance, romantismus, realismus, 20. století		
--	---	--	--

Vzdělávací předmět: Český jazyk a literatura
Ročník: 9.

Výstupy předmětů	Učivo předmětu	Průřezové téma	Přesahy, vazby, poznámky
Žák: Komunikační a slohová výchova - v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči - zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu - rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj - využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát Jazyková výchova - spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova - samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami - využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace - rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	- mluvené a psané, oficiální a neoficiální texty - diskuse – kritické naslouchání, zásady dorozumívání a kultivovaného projevu, nepřipravený projev - publicistické a zpravodajské útvary - referát – písemný a mluvený projev, věcné a kritické čtení a naslouchání - spisovná výslovnost, hláskosloví, psaní a výslovnost přejatých slov - používání příruček podle potřeby - útvary českého jazyka - větná stavba, souvětí, hlavní zásady českého slovosledu, stavba textová - pravopis souvisící se stavbou slova a s tvořením slov; pravopis	OSV: - Sebepoznání a sebepojetí MuV: - Multikulturalita MeV: - Vnímání autora mediálních sdělení	

• v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí Literární výchova • uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla • rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora • vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích • rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele • rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty • formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo • porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování	koncovek jmen a sloves, psaní velkých písmen, čárka v souvětí • tvořivé činnosti s literárním textem; literární teorie: kompozice, obrazná pojmenování – metafora, metonymie, rým, rytmus • spisovatelé 19. a 20. století • referáty, vlastní zápisky • pohádka, parodie, povídka, detektivní literatura, román, fejeton, písňové texty, balada, pásmo, novela, utopie, sci-fi • literatura věcná (populárně–naučná, publicistická, literatura faktu); • funkce literatury, diskuse • prezentace mimočítankové četby, návštěva divadelního představení • J. Hašek – Osudy dobrého vojáka Švejka, B. Hrabal		
---	--	--	--

Anglický jazyk 1. stupeň

Anglický jazyk - 1. období

Charakteristika vyučovacího předmětu

Anglický jazyk je jedním z nejrozšířenějších světových jazyků. Dobrá úroveň jazykové znalosti patří k podstatným znakům všeobecné vyspělosti žáka. Jazykové vyučování jej vybavuje takovými znalostmi a dovednostmi, které mu umožňují správně vnímat různá sdělení, rozumět jim a vhodně na ně reagovat. Předmět svým výukovým programem rozvíjí čtyři jazykové dovednosti: mluvený projev, písemný projev, poslech a čtení s porozuměním.

Anglický jazyk se vyučuje ve třetím ročníku s časovou dotací 3 hodiny týdně.

Cizí jazyk přispívá k chápání a objevování skutečností, které přesahují oblast zkušeností zprostředkovaných mateřským jazykem. Poskytuje jazykový základ a předpoklady pro komunikaci žáků v rámci integrované Evropy a světa. Pomáhá snižovat jazykové bariéry a umožňuje další studium a lepší budoucí pracovní uplatnění.

Žáci se naučí komunikovat v jednoduchých běžných každodenních situacích, naučí se sdělit své jméno, adresu, vyjádřit omluvu apod. Zabývat se budou tematickými okruhy jako jsou rodina, domov, škola, volný čas, oblékání, nákupy. Naučí se základům pravopisu, sestavení jednoduchých vět, vyjádření otázky a záporu, budou znát pořádek slov ve větě.

Za klíčové kompetence výuky Anglického jazyka lze považovat:

- **kompetence k učení** (Žák vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu; propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí; poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok.)
- **kompetence k řešení problémů** (Žák vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, promyslí a naplánuje způsob řešení problému; nenechá se odradit nezdarem, vytrvale hledá konečné řešení problému; kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky zhodnotí.)
- **kompetence komunikativní** (Žák komunikuje na odpovídající úrovni; naslouchá promluvám druhých lidí a vhodně na ně reaguje.)
- **kompetence sociální a personální** (Žák účinně spolupracuje ve skupině, argumentuje; podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, při jednání s druhými lidmi, přispívá k upevňování mezilidských vztahů; chápe potřebu spolupracovat s druhými; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty.)
- **kompetence pracovní** (Žák je schopen efektivně organizovat svou práci.)

V předmětu Anglický jazyk jsme zvolili tato průřezová témata:

- **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech**
- **Multikulturní výchova**

Cíle vyučovacího předmětu:

- Ve výuce cizího jazyka usilujeme o rozvoj takových kompetencí, které vedou žáky k učení, tvořivosti, lepší komunikaci a spolupráci. K jejich dosahování volíme takové metody a formy práce, které jim umožní co nejlepší zvládnutí učiva. Půjde o takové činnosti, které podporují samostatnost a tvořivost. Realizují se formou rozhovorů, dramatizace textu, scének a písniček.
- Celý vyučovací proces cizího jazyka bude probíhat s ohledem na individuální osobnost žáka. Nadanému žákovi umožní formou zadávání složitějších úkolů snadný přechod i na gymnázium s jazykovým zaměřením. Zřetel je nezbytné brát i na žáky se specifickými poruchami učení.

Vzdělávací předmět: Anglický jazyk

Ročník: 3.

Výstupy předmětů	Učivo předmětu	Průřezové téma	Přesahy, vazby, poznámky
Žák Řečové dovednosti • rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností • rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu • rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu Mluvení • se zapojí do jednoduchých rozhovorů • sdělí jednoduchým způsobem základní informace • odpovídá na jednoduché otázky a podobné otázky pokládá Čtení s porozuměním • vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům	• zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov • slovní zásoba – základní slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem • tematické okruhy – číslice, školní předměty, barvy, hračky, ovoce, zelenina, základní druhy nábytku a oblečení, sporty • mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět, jsou-li součástí pamětně osvojeného repertoáru (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)	VMEGS • Evropa a svět nás zajímá • Jsme Evropané MuV • Kulturní difference • Multikulturalita	Mezipředmětové vztahy: • Český jazyk - pravopis - výslovnost - ústní a písemný projev • Člověk a jeho svět - rodina, domov - škola • Hudební výchova - zpěv písní - zpěv koled Projekt Evropský den jazyků

• rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu Psaní • napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení • vyplní osobní údaje do formuláře			
--	--	--	--

Anglický jazyk - 2. období

Charakteristika vyučovacího předmětu

Anglický jazyk je jedním z nejrozšířenějších světových jazyků. Dobrá úroveň jazykové znalosti patří k podstatným znakům všeobecné vyspělosti žáka. Jazykové vyučování jej vybavuje takovými znalostmi a dovednostmi, které mu umožňují správně vnímat různá sdělení, rozumět jim a vhodně na ně reagovat. Předmět svým výukovým programem rozvíjí čtyři jazykové dovednosti: mluvený projev, písemný projev, poslech a čtení s porozuměním.

Anglický jazyk se na 1. stupni vyučuje ve třetím, čtvrtém a pátém ročníku s časovou dotací 3 hodiny týdně.

Cizí jazyk přispívá k chápání a objevování skutečností, které přesahují oblast zkušeností zprostředkovaných mateřským jazykem. Poskytuje jazykový základ a předpoklady pro komunikaci žáků v rámci integrované Evropy a světa. Pomáhá snižovat jazykové bariéry a umožňuje další studium a lepší budoucí pracovní uplatnění.

Žáci se naučí komunikovat v jednoduchých běžných každodenních situacích, naučí se sdělit své jméno, adresu, vyjádřit omluvu apod. Zabývat se budou tematickými okruhy jako jsou rodina, domov, škola, volný čas, oblékání, nákupy, příroda, svátky a zeměpisné údaje. Naučí se základům pravopisu, sestavení jednoduchých vět, vyjádření otázky a záporu, budou znát pořádek slov ve větě.

Za klíčové kompetence výuky Anglického jazyka lze považovat:

- **kompetence k učení** (Žák vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu; propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí; poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje způsob, jakým učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich.)
- **kompetence k řešení problémů** (Žák vnímá nejrozličnější problémové situace ve škole i mimo ni, promyslí a naplánuje způsob řešení problému; vyhledává informace vhodné k řešení problému, nenechá se odradit nezdarem, vytrvale hledá konečné řešení problému; kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky zhodnotí.)
- **kompetence komunikativní** (Žák komunikuje na odpovídající úrovni; naslouchá promluvám druhých lidí a vhodně na ně reaguje.)
- **kompetence sociální a personální** (Žák účinně spolupracuje ve skupině, argumentuje; podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, při jednání s druhými lidmi, přispívá k upevňování mezilidských vztahů; chápe potřebu spolupracovat s druhými; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty.)
- **kompetence pracovní** (Žák je schopen efektivně organizovat svou práci.)
- **kompetence digitální** (Žák ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení; získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data; vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků.)

V předmětu Anglický jazyk jsme zvolili tato průřezová témata:

- **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech**
- **Multikulturní výchova**
- **Mediální výchova**

Cíle vyučovacího předmětu:

- Ve výuce cizího jazyka usilujeme o rozvoj takových kompetencí, které vedou žáky k učení, tvořivosti, lepší komunikaci a spolupráci. K jejich dosahování volíme takové metody a formy práce, které jim umožní co nejlepší zvládnutí učiva. Půjde o takové činnosti, které podporují samostatnost a tvořivost. Realizují se formou rozhovorů, dramatizace textu, scének a písniček.
- Celý vyučovací proces cizího jazyka bude probíhat s ohledem na individuální osobnost žáka. Nadanému žákovi umožní formou zadávání složitějších úkolů snadný přechod i na gymnázium s jazykovým zaměřením. Zřetel je nezbytné brát i na žáky se specifickými poruchami učení.

Vzdělávací předmět: Anglický jazyk
Ročník: 4. – 5.

Výstupy předmětu	Učivo předmětu	Průřezové téma	Přesahy, vazby, poznámky
Žák Rečové dovednosti - rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností - rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu - rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu Mluvení - se zapojí do jednoduchých rozhovorů - sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá	- zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov - slovní zásoba – základní slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem - tematické okruhy – domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo, jídlo, oblékání, nákupy, bydliště, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, příroda, počasí - mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět, jsou-li součástí pamětně osvojeného repertoáru (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)	VMEGS - Evropa a svět nás zajímá - Jsme Evropané MuV - Kulturní difference - Multikulturalita MeV: - Tvorba mediálního sdělení	Mezipředmětové vztahy: - Český jazyk - pravopis - výslovnost - ústní a písemný projev - Člověk a jeho svět - lidské tělo - rostliny - živočichové - Česká republika - kulturní život - rodina, domov - škola - Hudební výchova - zpěv písní - zpěv koled - anglicky zpívající interpreti Projekt Evropský den jazyků

Čtení s porozuměním - vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům - rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu Psaní - napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života - vyplní osobní údaje do formuláře			
---	--	--	--

Anglický jazyk 2. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

Anglický jazyk je vyučován ve třetím až devátém ročníku s hodinovou dotací tří hodin v každém ročníku. Jeho obsahem je naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího oboru Cizí jazyk a souvisejících tematických okruhů a průřezových témat Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání.

Výuka většinou probíhá ve třídách, někdy jsou žáci jedné třídy děleni na dvě skupiny. Škola má 1 kmenovou jazykovou učebnu pro výuku anglického jazyka. Výuka je založena na modelu britské angličtiny, ale žáci jsou seznamováni také s výrazy americké angličtiny.

Důraz je kladen na rozvoj komunikačních dovedností žáků (receptivní, produktivní a interaktivní řečové dovednosti). Předmět směřuje k systematickému rozvíjení všech čtyř jazykových dovedností: mluvený projev, písemný projev, poslech s porozuměním a čtení s porozuměním.

Během výuky se žáci rovněž seznámí s reáliemi anglicky mluvících zemí. Znalost cizího jazyka vede žáky k pochopení jiných cizojazyčných kultur, prohlubuje v nich toleranci k nim a je nedílnou součástí komunikace mezi nimi.

Na konci 9. ročníku se předpokládá dosažení úrovně na hranici A2/B1 podle SERR.

Za klíčové kompetence anglického jazyka lze považovat:

- **Kompetence k učení** (Žák chápe důležitost schopnosti komunikovat anglicky pro další studium i praktický život; propojuje probraná témata a jazykové jevy; samostatně vyhledává nástroje k odstraňování problémů při komunikaci v angličtině.)
- **Kompetence k řešení problémů** (Žák řeší jednoduché problémové situace v cizojazyčném prostředí; nebojí se mluvit anglicky s cizím člověkem; naučí se opsat obsah myšlenky; využívá efektivně dvojjazyčný slovník či překladáč, chybí-li slovní zásoba.)
- **Kompetence komunikativní** (Žák porozumí jednoduchému sdělení v anglickém jazyce; umí zformulovat jednoduché myšlenky anglicky; rozumí promluvě i přiměřenému textu v anglickém jazyce a umí reagovat; zapojí se do diskuze; využívá dovednosti osvojené v anglickém jazyce k navázání kontaktu či vztahu.)
- **Kompetence sociální a personální** (Žák v jednoduchých situacích vyžádá a poskytne pomoc, radu; dodržuje v anglicky mluvícím prostředí zásady slušného chování; spolupracuje v anglicky hovořící skupině na jednoduchém úkolu.)

- **Kompetence občanské** (Žák získá představu o zvycích v anglicky mluvících zemích a porovnává je se zvyky našimi; umí srovnávat ekologické a environmentální otázky týkající se anglicky mluvících zemí a České republiky; nabídne v anglickém jazyce účinnou pomoc v krizových situacích nebo se pomoci umí dovolat.)
- **Kompetence pracovní** (Žák samostatně pracuje s dvojjazyčným a výkladovým slovníkem; využívá anglického jazyka k získávání informací z různých oblastí; rozumí základním pracovním pokynům v různých oborech; umí sepsat dokumenty vedoucí k získání pracovní pozice.)
- **Kompetence digitální** (Žák využívá digitální technologie k usnadnění práce a zefektivnění učebního procesu; ovládá běžně používaná digitální zařízení a umí vyhledat užitečné aplikace a služby v anglickém jazyce; rozumí anglicky psaným pokynům při ohrožení bezpečnosti digitálního zařízení a dat; vytvoří za pomoci technologií výukový materiál.)

V předmětu Anglický jazyk jsme zvolili tato průřezová témata:

- **Multikulturní výchova**
- **Mediální výchova**
- **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech**
- **Osobnostní a sociální výchova**
- **Environmentální výchova**

Cíle vyučovacího předmětu:

- vést žáky k všestranné, účinné a otevřené komunikaci, vést žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám, učit je žít společně s ostatními lidmi
- pomáhat žákům poznávat a rozvíjet vlastní schopnosti v souladu s reálnými možnostmi a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci
- pomáhat žákům orientovat se v digitálním prostředí a vést je k bezpečnému, sebejistému, kritickému a tvořivému využívání digitálních technologií při práci, při učení, ve volném čase i při zapojování do společnosti a občanského života

Vzdělávací předmět: Anglický jazyk

Ročník: 6.

Výstupy předmětů	Učivo předmětu	Průřezové téma	Přesahy, vazby, poznámky
Žák: Mluvení • pozdraví a představí se • zeptá se, odpoví a zjistí osobní data • popíše lidi a předměty, • mluví jednoduše o škole a aktivitách v ní, popíše třídu • mluví o svém oblíbeném zvířeti a každodenních aktivitách, odpoví na otázky týkající se domácích mazlíčků a zvířat v ČR • jednoduše popíše rodinu, záliby, fotografie, obrázky, bezprostřední okolí a vlastní potřeby • vyjádří čas a datum, řeší jednoduché situace se získáváním a poskytováním místních a časových údajů • popíše aktuální činnosti lidí, se spolužákem vede telefonický rozhovor na téma aktuální činnost, klade otázky na aktuální činnosti a na stejné otázky odpoví • popíše rozdíl • stručně informuje o České republice • obmění krátké jednoduché texty • prezentuje říkanky, básničky, jazz chants aj. • dokáže objednat v restauraci • vyjádří plánovanou budoucnost Psaní • napíše jednoduchý text o osvojených tématech týkajících se	Tematické okruhy a slovní zásoba: slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem • popis osob, vlastností, vzhledu, částí těla, osobní data, rodina, zaměstnání a volba povolání, přídavná jména • škola: předměty, základní pokyny • zvířata a domácí mazlíčci • volný čas, móda a oblečení, nákupy • jídlo, stravování, stravovací návyky • nemoci a léčba, péče o zdraví • počasí • příroda a životní prostředí • měsíce, data, rok • domov a bydlení, město, obec • zábava-společenský program, volný čas • zeměpisné názvy • realie anglicky mluvících zemí • dopravní prostředky • cestování • jídlo a pití, v restauraci, ceny Mluvnice: • zájmena ukazovací a předmětná • vazba "there is/are" • přítomné časy a jejich srovnání	VMEGS: • Evropa a svět nás zajímá OSV: • Sebepoznání a sebepojetí	Mezipředmětové vztahy: • přírodopis, zeměpis, výchova k občanství, výtvarná výchova Individuální a skupinové projekty k reáliím přesah do výtvarné výchovy Projekt k Evropskému dni jazyků.

rodiny, školy, zálib, volného času, prožití událostí v minulém čase • napíše text, ve kterém používá i novou slovní zásobu • vyplní základní údaje o své osobě ve formuláři • reaguje na jednoduché písemné sdělení Poslech s porozuměním • rozumí frázím a nejběžnější slovní zásobě, vztahující se k oblastem, které se ho bezprostředně týkají • rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně • chápe smysl jednoduchých písní, básniček • rozumí tématu a obsahu jednoduchého a zřetelně pronášeného projevu, vyprávění či rozhovoru, které se týkají kalendářního roku, svátků a oslav narozenin, volného času a domácích prací • v pomalu a zřetelně pronášeném projevu, který se vztahuje ke kalendářnímu roku, svátkům a oslavě narozenin, k volnému času a domácím pracím, zachytí konkrétní informace, příp. konkrétní číselné informace • s vizuální oporou rozumí obsahu textu o svátcích ve Velké Británii a vyhledá v něm konkrétní informace Čtení s porozuměním • rozumí obsahu komiksového příběhu a vyhledá v něm konkrétní informace	• počítatelná a nepočítatelná podstatná jména • vyjádření množství • řadové číslovky • stupňování přídavných jmen • členy • vyjádření budoucnosti – going to a přítomný čas průběhový • minulý čas prostý (sloveso být, pravidelná slovesa) • tvorba vět – oznamovací věty, otázky, zápor Zvuková a grafická podoba jazyka: • fonetické znaky (pasivně) • základní výslovnostní návyky • vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov		
---	--	--	--

• rozumí popisu činností týkajících se péče a života zvířat a vyhledá v textu konkrétní informace • rozumí obsahu čtené bajky a vyhledá v ní konkrétní informace • s vizuální oporou rozumí obsahu textu o klasifikaci zvířat • čte a rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace • vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech • používá dvojjazyčný slovník • používá online slovník a zná funkci online překladače			
--	--	--	--

Vzdělávací předmět: Anglický Jazyk

Ročník: 7.

Výstupy předmětů	Učivo předmětu	Průřezové téma	Přesahy, vazby, poznámky
Žák: Mluvení - jednoduchým způsobem se domluví v běžných každodenních situacích - zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích - vypráví jednoduchý příběh či událost - popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života - stručně reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy i konverzace - sestaví jednoduché (ústní i písemné) sdělení týkající se situací souvisejících s životem v rodině, škole a probíranými tematickými okruhy Psaní - písemně, gramaticky správně tvoří a obměňuje jednoduché věty a krátké texty - sestaví jednoduché (ústní i písemné) sdělení týkající se situací souvisejících s životem v rodině, škole a probíranými tematickými okruhy - zapiše informace, slovní spojení nebo jednoduché věty týkající se obvyklých a právě probíhajících činností	Tematické okruhy a slovní zásoba: slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem - volný čas, zájmy - škola - rodina - popis životních událostí, rodokmen - sport - zdvořilé vyjádření žádosti - vyjadřování spokojenosti - plány do budoucnosti - zvířata - jídlo - svět - prázdniny - cestování - zábava - realie anglicky mluvících zemí Mluvnice: - podmětná otázka, - přivlastňovací zájmena samostatná, neurčitá a záporná zájmena - větný zápor - číslovky řadové a násobné, - zamýšlená budoucnost, změna stavu - frekvenční příslovce	VMEGS: - Evropa a svět nás zajímá MuV: - Multikulturalita	Mezipředmětové vztahy: dějepis, zeměpis a výtvarná výchova Propojení tématu s digitálními technologiemi umožňuje žákům zejména samostatně získávat, vyhodnocovat a sdílet informace o zemích Evropy a světa, vzájemných odlišnostech rozličných etnik žijících v jednom státě vedle sebe a k vzájemné toleranci a kulturnímu i duševnímu obohacení.

Poslech s porozuměním • rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně • rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat • rozumí frázím a nejběžnější slovní zásobě, vztahující se k oblastem, které se ho bezprostředně týkají • zachytí v neznámém poslechovém textu hlavní myšlenku a s vizuální podporou dokáže pracovat s informacemi z audionahrávky Čtení s porozuměním • čte nahlas plynule a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu • rozumí obsahu jednoduchých textů v učebnicích a obsahu autentických materiálů s využitím vizuální opory, v textech vyhledá známé výrazy, fráze a odpoví na otázky • odvodí pravděpodobný význam nových slov z kontextu textu • používá dvojjazyčný slovník, vyhledá informaci nebo význam slova ve vhodném výkladovém slovníku	• přítomný čas prostý x průběhový • minulý čas prostý pravidelných i nepravidelných sloves • stupňování přídavných jmen Zvuková a grafická podoba jazyka: • fonetická abeceda • intonace v otázkách • přízvuk a rytmus vět • koncovky sloves v minulém čase • zápor pomocných sloves • správné vyslovování hlásek /r/ a 'a'		
--	--	--	--

Vzdělávací předmět: Anglický jazyk**Ročník: 8. ročník**

Výstupy předmětů	Učivo předmětu	Průřezové téma	Přesahy, vazby, poznámky
Žák: Mluvení - jednoduchým způsobem se domluví v běžných každodenních situacích - zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích - vypráví jednoduchý příběh či událost - popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života - stručně reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy i konverzace - sestaví jednoduché (ústní i písemné) sdělení týkající se situací souvisejících s životem v rodině, škole a probíranými tematickými okruhy Psaní - sestaví jednoduché (ústní i písemné) sdělení týkající se situací souvisejících s životem v rodině, škole a probíranými tematickými okruhy - písemně, gramaticky správně tvoří a obměňuje jednoduché i složitější věty a krátké texty - rozvíjí své schopnosti písemného vyjadřování používáním ustálených frází, správné interpunkce a a již zažitého slovosledu Poslech s porozuměním	Slovní zásoba a tematické okruhy slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem - rodina - domov - bydlení - sport - péče o zdraví - stravovací návyky - moderní technologie a média - počasí - cestování - společnost a její problémy - realie zemí příslušných - jazykových oblastí - příroda - město - historické události - environmentální problémy - charita a dobrovolnictví komunikační situace: - zdvořilé společenské fráze - doporučení způsobu řešení problému, rada - vyjádření zamýšlené budoucnosti - žádost o informaci - orientace v časech podle jízdních řádů	VMEGS: - Evropa a svět nás zajímá MuV: - Multikulturalita OSV: - Kooperace a kompetice - Komunikace EV: - Lidské aktivity a problémy životního prostředí	Mezipředmětové vztahy: - zeměpis - dějepis - výtvarná výchova - přírodopis - výchova ke zdraví - informatika

• rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně • rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat • rozumí frázím a nejběžnější slovní zásobě, vztahující se k oblastem, které se ho bezprostředně týkají • v krátkých nahrávkách o běžných věcech i o vztazích mezi zeměmi rozpozná důležité informace Čtení s porozuměním • čte nahlas plynule a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu • rozumí obsahu jednoduchých textů v učebnicích a obsahu autentických materiálů s využitím vizuální opory, v textech vyhledá známé výrazy, fráze a odpovědi na otázky • rozumí krátkým jednoduchým osobním dopisům, zjistí, kde se nachází oslovení, přání, prosba • odhadne význam nových slov z kontextu textu • přiřadí jednoduchá slova nebo slovní spojení k významům vyjádřeným na obrázcích nebo fotografiích • určí, zda se významově jednoduchá věta vztahuje či nevztahuje k obrázku nebo fotografii • používá dvojjazyčný slovník, vyhledá informaci nebo význam slova ve vhodném výkladovém slovníku, bezproblémově využívá také online slovníků a překládacích aplikací, ví, kdy je vhodné je použít	• žádost o svolení, o službu, o pomoc • jednoduchý email týkající se známých tematických okruhů Mluvnice: • přítomné časy • minulé časy • vyjádření budoucnosti • předpřítomný čas • vztažné věty • stavová slovesa • způsobová slovesa – should, might, have to • verb patterns – slovesa s -ing a to+ infinitiv • pasivum • časové a podmínkové vedlejší věty Zvuková a grafická podoba jazyka: • větný přízvuk • správná výslovnost souhlásek znělých a neznělých • intonace v tázacích dovětcích • přízvuk v přitakávacích větách • slovní přízvuk u sloves • větný přízvuk v pasivních větách • podobná slova • homofony a homonyma		
---	---	--	--

Vzdělávací předmět: Anglický jazyk**Ročník: 9. ročník**

Výstupy předmětů	Učivo předmětu	Průřezové téma	Přesahy, vazby, poznámky
Žák: Mluvení - jednoduchým způsobem se domluví v běžných každodenních situacích - zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích - převypráví příběh nebo v hrubých rysech přiblíží obsah knihy či filmu a vyjádří své reakce, popsat zážitky a události, sny, naděje a touhy - stručně zdůvodní a vysvětlí své názory a plány - popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života - stručně reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy i konverzace - sestaví jednoduché (ústní i písemné) sdělení týkající se situací souvisejících s životem v rodině, škole a probíranými tematickými okruhy - umí si poradit s většinou situací, které mohou nastat při cestování - zapojí se bez přípravy do hovoru o tématech, která jsou mu známá, o něž se zajímá nebo která se týkají každodenního života Psaní - sestaví jednoduché (ústní i písemné) sdělení týkající se situací	Slovní zásoba a tematické okruhy slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem - rodina - domov - bydlení - sport a sportovní vybavení - péče o zdraví - stravovací návyky - moderní technologie a média - počasí - cestování - společnost a její problémy - realie zemí příslušných - jazykových oblastí - příroda - město - historické události - environmentální problémy - charita a dobrovolnictví komunikační situace: - žádost o vyjasnění, upřesnění situace - popis vlastností lidí - rozhovor o problému či poruše - rada, doporučení způsobu řešení problému - sjednání schůzky	OSV: - Mezilidské vztahy - Komunikace MeV: - Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality EV: - Lidské aktivity a problémy životního prostředí	Mezipředmětové vztahy: - výchova k občanství - český jazyk - svět práce - zeměpis - přírodopis - informatika

souvisejících s životem v rodině, škole a probíranými tematickými okruhy • písemně, gramaticky správně tvoří a obměňuje jednoduché i složitější věty a krátké texty • rozvíjí své schopnosti písemného vyjadřování používáním ustálených frází, správné interpunkce a a již zažitého slovosledu • sestaví jednoduchý souvislý, logicky strukturovaný text o tématech, která dobře zná nebo která ho osobně zajímají, a funkčně využívá prostředky textové návaznosti Poslech s porozuměním • rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně • rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat • rozumí frázím a nejběžnější slovní zásobě, vztahující se k oblastem, které se ho bezprostředně týkají • v krátkých nahrávkách o běžných věcech i o vztazích mezi zeměmi rozpozná důležité informace • orientuje se i v delších nahrávkách, a ne úplně známou slovní zásobou, přesto však zachytí její podstatu Čtení s porozuměním • čte nahlas plynule a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu • rozumí i delším upraveným textům, které obsahují slovní zásobu často užívanou v každodenním životě	• vyjádření zamýšlené budoucnosti • pracovní nabídka • vyjádření požadavku • vyřízení formalit souvisejících s cestováním • žádost o informaci • orientace v časech podle jízdních řádů • žádost o svolení, o službu, o pomoc • zdvořilé otázky • jednoduchý email týkající se známých tematických okruhů za použití spojovacích výrazů Mluvnice • přítomné časy • minulé časy • vyjádření budoucnosti • předpřítomný čas • členy • vztažné věty a vztažná zájmena • stavová slovesa • způsobová slovesa – should, might, have to • verb patterns – slovesa s -ing a to+ infinitiv • pasivum ve všech známých časech a s modálními slovesy • podmínkové vedlejší věty typ 1 a 2 • zvrtná zájmena • gerundia • další frázová slovesa • nepřímá a přímá řeč Zvuková a grafická podoba jazyka: • větný přízvuk • správná výslovnost souhlásek znělých a neznělých		
---	---	--	--

nebo které se vztahují k jeho práci a světu okolo. Je schopen na poměrně ucelené bázi pojmenovat většinu základních věcí a pocitů v každodenním životě, to včetně základních abstraktních výrazů. • rozumí i delším osobním dopisům, zjistí, kde se nachází oslovení, přání, prosba • odhadne význam nových slov z kontextu textu • orientuje se v jednoduchých každodenních materiálech, např. v inzerátech, prospektech, jídelních lístcích a jízdních řádech. • přiřadí jednoduchá slova nebo slovní spojení k významům vyjádřeným na obrázcích nebo fotografiích • určí, zda se významově jednoduchá věta vztahuje či nevztahuje k obrázku nebo fotografii • používá dvojjazyčný slovník, vyhledá informaci nebo význam slova ve vhodném výkladovém slovníku, bezproblémově využívá také online slovníků a překládacích aplikací, ví, kdy je vhodné je použít	• intonace v tázacích dovětcích • přízvuk v přitakávacích větách • slovní přízvuk u sloves • větný přízvuk v pasivních větách • podobná slova • homofony a homonyma		
---	--	--	--

Další cizí jazyk - Německý jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu

Německý jazyk je vyučován v sedmém až devátém ročníku s hodinovou dotací dvou hodin týdně. Jeho obsahem je naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího oboru Další cizí jazyk a souvisejících tematických okruhů průřezových témat Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání. Vzdělávání předpokládá dosažení úrovně A1 (podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky).

Předmět směřuje k systematickému rozvíjení všech čtyř jazykových dovedností: mluvený projev, písemný projev, poslech s porozuměním a čtení s porozuměním.

Znalost cizího jazyka vede žáky k pochopení jiných cizojazyčných kultur, prohlubuje v nich toleranci k nim a je nedílnou součástí komunikace mezi nimi. Osvojování si německého jazyka přispívá ke zvýšení mobility každého jednotlivce v osobním životě, dalším studiu i v budoucím lepším uplatnění na trhu práce, zvláště přihlédneme-li ke skutečnosti, že se německy hovoří v sousedících státech.

Za klíčové kompetence výuky německého jazyka lze považovat:

- **kompetence k učení** (Žák vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu; propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí; poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje způsob, jakým učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich.)
- **kompetence k řešení problémů** (Žák vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, promyslí a naplánuje způsob řešení problému; vyhledává informace vhodné k řešení problému, nenechá se odradit nezdarem, vytrvale hledá konečné řešení problému; kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky zhodnotí.)
- **kompetence komunikativní** (Žák komunikuje na odpovídající úrovni; naslouchá promluvám druhých lidí a vhodně na ně reaguje.)
- **kompetence sociální a personální** (Žák účinně spolupracuje ve skupině, argumentuje; podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, při jednání s druhými lidmi, přispívá k upevňování mezilidských vztahů; chápe potřebu spolupracovat s druhými; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty.)
- **kompetence pracovní** (Žák je schopen efektivně organizovat svou práci.)
- **kompetence digitální** (Žák ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení; získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data; vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků.)

V předmětu Německý jazyk jsme zvolili tato průřezová témata:

- **Multikulturní výchova**
- **Mediální výchova**
- **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech**
- **Osobnostní a sociální výchova**

Cíle vyučovacího předmětu:

- poskytnout žákům nástroj komunikace při kontaktu s lidmi v rámci integrované Evropy a z různých částí světa, klást důraz na rozvoj komunikačních dovedností (receptivní, produktivní a interaktivní řečové dovednosti)
- osvojováním cizích jazyků pomáhat snižovat jazykové bariéry a přispívat tak ke zvýšení mobility jednotlivců, jak v jejich osobním životě, tak v dalším studiu a v budoucím pracovním uplatnění.
- vést žáky k pochopení jazyka jako důležitého nástroje celoživotního vzdělávání a získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti a ke kultivovanému projevu jako prostředku prosazení sebe sama

Vzdělávací předmět: Německý jazyk

Ročník: 7. - 9.

Výstupy předmětu	Učivo předmětu	Průřezové téma	Přesahy, vazby, poznámky
Žák: Poslech s porozuměním - rozumí jednoduchým pokynům vyučujícího při práci ve třídě a dokáže na ně reagovat - chápe jednoduché věty, které se vztahují k běžným tématům - rozumí jednoduché konverzaci dvou osob a chápe její obsah a smysl - udrží pozornost nutnou pro porozumění obsahu sdělení - rozumí obsahu krátkého zvukového záznamu a dokáže rozlišit zásadní informace od informací významově nepodstatných - rozumí monologu či dialogu s malým počtem neznámých výrazů, jejich význam dokáže odhadnout Čtení s porozuměním: - orientuje se v obsahu jednoduchého textu, vyhledává odpovědi na otázky, potřebnou informaci - rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům - používá slovníky abecední i on-line - vyslovuje a čte foneticky správně. Čte plynule texty se známou slovní zásobou - rozumí obsahu a smyslu některých autentických materiálů (časopisy,	Zvuková stránka jazyka: - odlišné hlásky - slovní přízvuk - větná intonace Grafická stránka jazyka a pravopis: - německá abeceda - psaní velkých písmen - přehlásky - pravopis dané slovní zásoby - základní poučení o interpunkci Slovní zásoba: - potřebná pro porozumění pokynů spojených s vyučovací procesem - seznámení se se způsobem odhadu významu, tvoření slov skládáním, příponami - in, předponami - základní výrazy v rozsahu cca 1000 lexikálních jednotek - osobní údaje, věk, - barvy, - pozdravy, - dny v týdnu, měsíce, roční období, - časové údaje, části dne, čas, - koníčky, volnočasové aktivity, sbírané předměty - sport, jeho druhy, sportovní potřeby, - hudba, seriály - rodina, rodinní příslušníci, - názvy povolání, - názvy měst, zemí, států - nábytek, byt, dům	OSV : - Sociální rozvoj - Mezilidské vztahy - Komunikace - Poznávání lidí - Kooperace a kompetice VMEGS: - Evropa a svět nás zajímá MeV: - Tvorba mediálního sdělení MuV: - Lidské vztahy - Kulturní difference - Multikulturalita - Etnický původ	Mezipředmětové vztahy: - Český jazyk a literatura: - pravopis - výslovnost - ústní a písemný projev - mezilidská komunikace - Přírodopis: - člověk - živočichové - rostliny - Zeměpis: - Česká republika, evropské země – zvláště německy mluvící - kultury jiných zemí - svět - kulturní život, lidé kolem nás - Občanská výchova - rodina, domov - školní prostředí - člověk a společnost, mezilidské vztahy - přátelství - Hudební výchova: - zpěv písní, koled - znalost osobností hudby

obrazové a poslechové materiály) a využívá je při své práci Mluvení: • naváže kontakt s konkrétní osobou, vyžádá jednoduchou informaci • formuluje otázky týkající se jeho samotného, jeho rodiny, školy a dalších osvojených témat a umí na ně odpovědět • prezentuje říkanky, básničky, písničky a jiné texty • řeší jednoduché situace související se seznamováním • zeptá se na čas i na místo • umí na takové otázky odpovědět • reprodukuje a obměňuje pamětně osvojené mikrodialogy • reprodukuje ústně obsah přiměřeně obtížného textu či konverzace • ústně vyjádří svůj názor, zážitky, dojmy a přání, sestaví krátkou zprávu či sdělení na zadané nebo zvolené téma • vede účinnou komunikaci v situacích souvisejících se životem v rodině, ve škole a běžných každodenních situacích • běžně užívá jednoduché obraty vyjadřující svolení, odmítnutí, radost, politování, omluvu, prosbu, žádost, výzvu, pozvání a reakci na pozvání, blahopřání Psaní: • zvládá základy písemného projevu, rozlišuje grafickou a mluvenou podobu slova	- školní předměty, jazyky, školní potřeby, psací potřeby, - části těla, bolesti, základní nemoci, - město, vesnice, bydlení - dopravní prostředky, popis cesty, cestování - oblečení, - akce, oslavy, narozeniny, dárky, přání, - popis osoby, - zvířata Mluvnice: • Slovosled ve větě - věta oznamovací - věta tázací - věta rozkazovací - věta s modálním slovesem - věta v perfektu - vyjadřování záporu - souvětí souřadné • Podstatná jména: - rody - 2. pád vlastních jmen - množné číslo - členy určité, neurčité a záporné v 1., 3. a 4. pádě, • Přídavná jména: - v přísudku a doplňku - s časovými údaji násled- • Zájmena: - osobní v 1.,3. a 4. p. - tázací – W - ukazovací - přivlastňovací v 1.,3. a 4.p. - záporná v 1.,3. a 4.p. - vykání - neosobní man • Číslovky: - základní do milionu - základní početní úkony - určení ceny		Projekt Evropský den jazyků
--	---	--	------------------------------------

• reprodukuje písemně obsah přiměřeně obtížného textu či konverzace, umí na ně reagovat • písemně vyjádří svůj názor, zážitky, dojmy a přání, sestaví krátkou zprávu či sdělení o sobě, rodině, škole, svém volném čase • vyplní základní údaje o sobě ve formuláři • má základní poznatky o německy mluvících zemích	- datum, letopočet - řadové (1.- 19.) • Slovesa: - časování pravidelných sloves - časování nejpoužívanějších nepravidelných sloves - časování pomocných sloves - časování modálních sloves - oznamovací způsob - přítomný čas - vazba es gibt - s odlučitelnou a neodlučitelnou předponou - préteritum slovesa sein a haben - příčestí minulé pravidelných sloves • Příslovce: - místa • Předložky - se 3. a 4. p. - s časovými údaji - s místními údaji • Spojky - souřadné • Částice: - odpověď na zápornou otázku		
--	--	--	--

Další cizí jazyk - Ruský jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu

Bez znalosti jazyků se těžko diskutuje. Součástí základního vzdělání bylo a je bezesporu vzdělání v oblasti cizích jazyků, které poskytuje živý jazykový základ a předpoklady pro komunikaci v rámci Evropy či světa. Cesta do světa vede nejen přes angličtinu, ale i ostatní světové jazyky, ke kterým ruský jazyk určitě patří.

Zvláště v dnešní době si v mnoha zemích ruština uchovává úlohu dorozumívacího jazyka zejména ve výrobní, obchodní, vědecké sféře, ve sportu a cestovním ruchu.

Osvojování si ruského jazyka tak přispívá ke zvýšení mobility každého jednotlivce v osobním životě, dalším studiu i v budoucím lepším uplatnění na trhu práce. Na naší škole se vyučuje ruský jazyk jako Další cizí jazyk v rámci vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace a to od 7. do 9. ročníku s časovou dotací 2 hodiny týdně.

Za klíčové kompetence výuky ruského jazyka lze považovat

- **kompetence k učení**, kdy žák vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, organizuje a řídí vlastní učení, vyhledává a třídí informace na základě jejich pochopení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení
- **kompetence komunikativní**, kdy žák naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- **kompetence sociální a personální**, kdy žák účinně spolupracuje ve skupině, podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, přispívá k diskusi ve skupině a k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá

Nedílnou součástí základního vzdělání jsou rovněž průřezová témata, která přispívají k rozvoji osobnosti žáka.

Pro ruský jazyk jsme zvolili tato průřezová témata:

- **Multikulturní výchova**
- **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech**
- **Osobnostní a sociální výchova**

Cíle vyučovacího předmětu:

- poskytnout žákům nástroj komunikace při kontaktu s lidmi v rámci integrované Evropy a z různých částí světa, proto klademe důraz na rozvoj komunikačních dovedností (receptivní, produktivní a interaktivní řečové dovednosti)
- osvojováním cizích jazyků pomáhat snižovat jazykové bariéry a přispívat tak ke zvýšení mobility jednotlivců, jak v jejich osobním životě, tak v dalším studiu a v budoucím pracovním uplatnění
- vést žáky k pochopení jazyka jako důležitého nástroje celoživotního vzdělávání a získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti a ke kultivovanému projevu jako prostředku prosazení sebe sama

Vzdělávací předmět: Ruský jazyk

Ročník: 7.

Výstupy předmětů	Učivo předmětu	Průřezové téma	Přesahy, vazby, poznámky
Žák: Poslech s porozuměním - rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně Mluvení - sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá Čtení s porozuměním - rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům • Psaní - napíše jednoduché texty, týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - stručně reaguje na jednoduchá písemná sdělení	Předazbukové období - Základní výslovnostní návyky. - Základní gramatické struktury a typy vět. Slovní zásoba k tematickým okruhům. - Rodina - Domácí zvířata - Třída/škola - Jídlo Azbukové období - Azbuka - Představování se - Pozdravy. Odkud jsi? - Domov, rodina - Vesnice, město - Škola - Narozeniny	VMEGS: - Evropa a svět nás zajímá MuV: - Multikulturalita OSV: - Komunikace	Evropský den jazyků

Vzdělávací předmět: Ruský jazyk

Ročník: 8.

Výstupy předmětů	Učivo předmětu	Průřezové téma	Přesahy, vazby, poznámky
Žák: Poslech s porozuměním - rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu Mluvení - zapojí se do jednoduchých rozhovorů - odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá Čtení s porozuměním - rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci Psaní - napíše jednoduché texty, týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - stručně reaguje na jednoduchá písemná sdělení	- Zvuková a grafická podoba jazyka, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov. - Význam slov v kontextu. - Práce se slovníkem, neznámým textem. - Zdvořilostní fráze (omluva, žádost, blahopřání, pozdrav) - Základní gramatické struktury a typy vět. - Věta jednoduchá, tvorba otázky, záporu - Časování sloves - Žáci si osvojí slovní zásobu a umí ji používat v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů. - Dny v týdnu, měsíce, určování času (hodiny) - Volný čas (počasí, příroda) - Co mám, nemám rád - Škola, školní předměty - Vyučovací hodiny (číslovky řadové) - Popis osoby – lidské tělo - Město - Zeměpisné údaje - Rusko - reálie		Evropský den jazyků

Vzdělávací předmět: Ruský jazyk

Ročník: 9.

Výstupy předmětů	Učivo předmětu	Průřezové téma	Přesahy, vazby, poznámky
Žák: Poslech s porozuměním - rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech, týkajících se každodenních témat Mluvení - odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá Čtení s porozuměním - rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům Psaní - vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	- Zvuková a grafická podoba jazyka, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov. - Práce se slovníkem, neznámým textem. - Zeměpisné údaje – Evropa (cestování, příbuzní v Evropě) - Základní gramatické struktury a typy vět. - Podstatná jména – jed. číslo - Sloveso „jít“ - Přídavná jména – j. číslo - Žáci si osvojí slovní zásobu a umí ji používat v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů. - Příroda, počasí - Povolání (Čím chci být?) - Dopravní prostředky (vyjádření řadovými číslovkami) - Obchody, nákupy, oblékání - Svátky v roce – Vánoce, Nový rok - Zájmy, záliby - Režim dne	VMEGS: - Evropa a svět nás zajímá MeV: - Fungování a vliv médií ve společnosti	Evropský den jazyků

Matematika 1. období

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vzdělávací oblast Matematika a její aplikace je v základním vzdělávání založena především na aktivních činnostech, které jsou typické pro práci s matematickými objekty a pro užití matematiky v reálných situacích. Poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě, a umožňuje tak získávat matematickou gramotnost. Pro tuto svoji nezastupitelnou roli prolíná celým základním vzděláváním a vytváří předpoklady pro další úspěšné studium.

Vzdělávací obsah předmětu na 1. stupni je rozdělen na čtyři tematické okruhy: Číslo a početní operace, Závislosti, vztahy a práce s daty, Geometrie v rovině a prostoru a Nestandardní aplikační úlohy a problémy. Na okruh Číslo a početní operace navazuje na druhém stupni okruh Číslo a proměnná. Žáci se rovněž učí využívat prostředky výpočetní techniky a zdokonalují se též v samostatné a kritické práci se zdroji informacemi.

V 1. ročníku se vyučuje celkem 4 hodiny týdně, ve 2. a 3. ročníku se vyučuje celkem 5 hodin týdně.

Klíčové kompetence výuky matematiky:

- **kompetence k učení** (Žák má pozitivní vztah k učení; umí využívat matematických poznatků a dovedností v praktických činnostech; rozvíjí svou paměť prostřednictvím numerických výpočtů; volí různé postupy při řešení zadávaných úkolů.)
- **kompetence k řešení problémů** (Žák volí vhodné způsoby řešení problému; vyslovuje hypotézu na základě zkušenosti; ověřuje prakticky správnost řešení problému, svá rozhodnutí je schopen obhájit.)
- **kompetence komunikativní** (Žák naslouchá druhým; užívá správnou terminologii; vyjadřuje otevřeně svůj názor podpořený logickými argumenty, vyjadřuje se výstižně a souvisle.)
- **kompetence sociální a personální** (Žák účinně spolupracuje ve skupině; zastává v týmu různé role; podporuje vzájemnou pomoc žáků; podílí se na vytváření pravidel práce v týmu, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu.)
- **kompetence občanské** (Žák si uvědomuje potřebu pravidel pro vzájemné soužití v kolektivu.)
- **kompetence pracovní** (Žák dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky; chrání zdraví své i druhých, využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje a své přípravy na budoucnost.)
- **kompetence digitální** (Žák ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít.)

Z **průřezových témat** mají na matematiku a její aplikace návaznost hlavně

- **Osobnostní a sociální výchova**
- **Výchova demokratického občana**

Cíle vyučovacího předmětu

- vzdělávání v dané oblasti směřuje k využívání matematických poznatků a dovedností v praktických činnostech – odhady, měření, porovnávání, orientace
- rozvíjení paměti žáků prostřednictvím numerických výpočtů, matematických vzorců a algoritmů
- rozvíjení kombinatorického a logického myšlení, ke kritickému usuzování
- rozvíjení abstraktního a exaktního myšlení
- efektivnímu využívání osvojeného učiva
- vnímání složitosti reálného světa a jeho porozumění
- provádění rozboru problému a plánu řešení, odhadování výsledků, volbě správného postupu
- přesnému a stručnému vyjadřování užíváním matematického jazyka včetně symboliky, rozvíjení spolupráce při řešení problémových a aplikovaných úloh a následně k využití získaného řešení v praxi
- rozvíjení důvěry ve vlastní schopnosti, k sebekontrolě, rozvíjení systematickosti, vytrvalosti a přesnosti, k dovednosti vyslovovat hypotézy na základě zkušenosti nebo pokusu

Vzdělávací předmět: Matematika
Ročník: 1.

Výstupy předmětů	Učivo předmětu	Průřezové téma	Přesahy, vazby, poznámky
Žák: Číslo a početní operace - používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků - čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 20, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti - používá peníze v běžných situacích - užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose - provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly - odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze - řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	- manipulace s předměty - počítání prvků, vytváření konkrétních souborů s daným počtem prvků - čtení a zápis čísel, porovnávání čísel - vztahy menší, větší, rovno - znaménka $<$, $>$, $=$ - hotovostní a bezhotovostní forma peněz - způsoby placení - znázornění na číselné ose - číselná řada 0 – 20 vzestupná i sestupná řada - uspořádání – první, poslední, před, za, hned před, hned za, mezi - sčítání a odčítání v oboru 0 – 20 bez přechodu přes 10 - rozklad čísel - řešení a vytváření slovních úloh, které vedou k porovnávání čísel, ke sčítání a odčítání, ke vztahu o n- více, o n- méně	OSV - Rozvoj schopností poznávání - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti VDO - Občanská společnost a škola	Mezipředmětové vztahy: - ČS – orientace v prostoru (místo, kde žijeme), digitální číslice - TV - hry na orientaci - HV - písně s užitím čísel, číselných řad - TV - nástup, řazení do družstev - ČJ - pohádka O řepě - HV - píseň Když jsem já sloužil - ČS - hra na obchod - VV, PČ – znázornění příkladu, slovní úlohy, užití barev, vystřihování, modelování

• využívá prvky tvořivosti při společném plnění úkolu, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vrátet dluhy Závislosti, vztahy a práce s daty • orientuje se v čase • popisuje jednoduché závislosti z praktického života • doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel Geometrie v rovině a v prostoru • rozezná, pojmenuje, vymodeluje základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich prezentaci • porovnává velikost útvarů • orientace v prostoru	• úspory, půjčky • určování času v celých a půl hodinách • seznámení se symboly a matematickými značkami a zápisy • orientace a čtení matematických zápisů • posloupnost čísel 0 – 20 • tabulky sčítání a odčítání • vyhledávání určitých tvarů v okolí • třídění předmětů podle tvaru • rovinné útvary: trojúhelník, čtverec, obdélník, kruh • tělesa: krychle, kvádr, válec, koule • modelování geometrických útvarů podle zadání • pojmy: vpravo, vlevo, nahoře, dole, vpředu, vzadu, uprostřed, před, za, hned před, hned za • konkrétní orientace v prostoru		• ČS - poznávání hodin (téma Lidé a čas) • PČ - modely těles z krabiček, práce se stavebnicí, modelování, skládání z kostek • VV - obrázky z geometrických tvarů, návrh látky (řazení geometrických tvarů) • ČS - dopravní značky
--	---	--	--

Vzdělávací předmět: Matematika**Ročník: 2.**

Výstupy předmětů	Učivo předmětu	Průřezové téma	Přesahy, vazby, poznámky
Žák: Číslo a početní operace - používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků - používá peníze v běžných situacích - čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 100, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti - užívá lineární uspořádání, zobrazí číslo na číselné ose - provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly v oboru 0 -100	- počítání prvků daného konkrétního souboru do 100 - vytváření konkrétního souboru s daným počtem prvků - hotovostní a bezhotovostní forma peněz - čtení a zápis čísel, rozliší sudá a lichá čísla - porovnávání čísel, zápis vztahů pomocí symbolů $>$, $<$, $=$ - zaokrouhlí číslo na desítky - číselná osa – orientace na číselné ose, pozice čísla v řadě - pojmy: před, za, hned před, hned za, mezi, - určování desítek - nakreslit obraz daného čísla na číselné ose - sčítání a odčítání s přechodem přes 10 v oboru do 20 - užití závorek - sčítání a odčítání v oboru do 100 s přechodem přes 10 - násobení a dělení v oboru malé násobilky (násobilka 0,1, 2, 3, 4, 5, 10)	OSV - Rozvoj schopností poznávání - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	Mezipředmětové vztahy Vv – výroba papírových mincí a bankovek

• používá peníze v běžných situacích • odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze • řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace Závislosti, vztahy a práce s daty • orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času • popisuje jednoduché závislosti z praktického života • doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel Geometrie v rovině a v prostoru • rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich prezentaci • porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině	• způsoby placení • slovní úlohy ze života dětí s užitím osvojených početních operací • slovní úlohy vedoucí k porovnávání čísel, ke sčítání a odčítání, ke vztahům o n- více, o n- méně • řešení slovních úloh vedoucí k násobení a dělení s využitím vztahů n- krát více, n- krát méně • určování času, časové jednotky - hodiny, minuty – seznámení s pojmy • čtení časových údajů • seznámení se symboly, matematickými značkami a zápisy • orientace a čtení matematických zápisů • pohyb ve čtvercové síti • práce s údaji (tabulky) • modelování těles (krychle, kvádr, koule, válec) • poznávání geometrických těles v praxi • bod, přímka, čára, úsečka, lomená čára • délka úsečky, její odhad • měření v mm a cm, označení bodů a úseček • modelování geometrických tvarů podle zadání		• Vv, Pč – znázorňování, modelování
--	--	--	---

Ročník: 3.

Výstupy předmětů	Učivo předmětu	Průřezové téma	Přesahy, vazby, poznámky
Žák: Číslo a početní operace - používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků - čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti - používá peníze v běžných situacích - užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose - provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly v oboru 0-1000 - odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze	- počítání prvků daného konkrétního souboru do 1000 - vytváření konkrétního souboru s daným počtem prvků - čtení a zápisy trojčiferných čísel - porovnávání čísel - zápis vztahů pomocí symbolů $>$, $<$, $=$ - způsoby placení - orientace na číselné ose - řady čísel, pozice čísla v řadě - pojmy před, za, hned před, hned za, mezi - zakreslit obraz daného čísla na číselné ose - zápis čísla v desítkové soustavě - určování stovek, desítek, jednotek - sčítání a odčítání z paměti i písemně v oboru do 1 000 dvojčiferných a trojčiferných čísel - násobení a dělení v oboru malé násobilky (násobilka 6, 7, 8, 9) - dělení se zbytkem - odhad a kontrola výsledku - zaokrouhlování čísel na 10 a 100 - užití závorek	OSV - Rozvoj schopností poznávání - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti VDO - Občanská společnost a škola	Mezipředmětové vztahy: - TV - měření pásmem - ČS - letopočty - časová přímka

- řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace - na příkladu ukáže, proč není možné realizovat všechny chtěné výdaje Závislosti, vztahy a práce s daty - orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času - popisuje jednoduché závislosti z praktického života - doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel Geometrie v rovině a v prostoru - rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich prezentaci - porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky - rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině	- slovní úlohy vedoucí k porovnávání čísel, ke sčítání a odčítání - ke vztahu o n-více, o n-méně - k násobení a dělení - ke vztahu n-krát více, n-krát méně - úspory - půjčky - určování času, jednotky času - jednoduché převody (km, m, cm, mm, dm, s, h, min, t, kg, g, l, hl) - orientace a čtení matematických zápisů - čtení a sestavování tabulek násobků - užití tabulkových zápisů v praxi (ceník, jízdní řád) - diagramy, grafy - bod, přímka, polopřímka, úsečka – narýsovat, označit - vzájemná poloha dvou přímek, průsečík - rýsování a kreslení rovinných obrazců – trojúhelník, čtverec, obdélník, čtyřúhelník ve čtvercové síti - strana rovinného obrazce, výpočet obvodu - měření délek stran rovinných obrazců a úseček s přesností na mm - provádění odhadů délek různých úseček a vzdálenosti - měření délek hran tělesa - modelování jednoduchých souměrných geometrických útvarů podle zadání		- ČS - lidé a čas, rozvrh hodin, režim dne - VV - kresba města - PČ - výroba města, nábytku z krabiček
---	--	--	--

Matematika 2. období

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Matematika je samostatnou vzdělávací oblastí i vzdělávacím oborem. Vyučuje se od prvního do devátého ročníku. Na prvním stupni je časová dotace v 1. ročníku 4 hodiny týdně, ve 2. ročníku 5 hodin týdně, ve 3. až 5. ročníku 5 hodin týdně. Výuka se v žádném ročníku nedělí a probíhá převážně v kmenových učebnách. Žáci se učí využívat prostředky výpočetní techniky od 4. ročníku v učebně informatiky, kde je instalován vhodný počítačový a výukový software.

Vzdělávací obsah předmětu je rozdělen na čtyři tematické okruhy. Tematický okruh Číslo a početní operace na I. stupni, na který navazuje tematický okruh Číslo a proměnná na II. stupni. Dále pak tematické okruhy Závislosti, vztahy a práce s daty, Geometrie v rovině a v prostoru a Nestandardní aplikační úlohy a problémy.

Ve vyučovacím procesu využíváme skupinové a projektové formy i práci frontální. Volíme především aktivizující metody práce. Podporujeme nejen skupinovou práci, ale i samostatnost a tvořivost při řešení problémů. Bereme ohled na individuální úroveň rozvoje žáků, zejména u žáků s dysfunkčními problémy (dyskalkulie). Nadaným žákům a žákům s mimořádným zájmem o matematiku umožňujeme individuální rozvoj zadáváním složitějších úloh, zapojujeme je do matematických soutěží (např. Pythagoriáda) a do Matematické olympiády.

Při vyučování se zaměřujeme zejména na utváření a rozvoj vědomostí, dovedností i postojů potřebných v praktickém životě, analyticko-syntetické myšlení, logiku, tvořivost, schopnost řešit problém s vlastní, osobní invencí.

Za klíčové kompetence výuky matematiky lze považovat:

- **kompetence k učení** (Žák vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu; poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení.)
- **kompetence komunikativní** (Žák komunikuje na odpovídající úrovni; naslouchá promluvám druhých lidí a vhodně na ně reaguje.)
- **kompetence sociální a personální** (Žák účinně spolupracuje ve skupině, podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, při jednání s druhými lidmi, přispívá k upevňování mezilidských vztahů.)
- **kompetence pracovní** (Žák je schopen organizovat svou práci)
- **kompetence digitální** (Žák se učí ovládat běžně používaná digitální zařízení a využívat je při učení; získávat a vyhledávat informace; vytvářet a upravovat digitální obsah.)

V předmětu Matematika a její aplikace jsme zvolili tato průřezová témata:

- **Osobnostní a sociální výchova**
- **Výchova demokratického občana**

Cíle vyučovacího předmětu:

- využívání matematických poznatků a dovedností v praktických činnostech – odhady, měření a porovnávání velikostí a vzdáleností, orientace
- rozvíjení paměti žáků prostřednictvím numerických výpočtů a osvojování si nezbytných matematických vzorců a algoritmů
- rozvíjení kombinatorického a logického myšlení, kritické usuzování a srozumitelné a věcné argumentace prostřednictvím řešení matematických problémů
- rozvíjení abstraktního a exaktního myšlení osvojováním si a využíváním základních matematických pojmů a vztahů, poznávání jejich charakteristických vlastností a na základě těchto vlastností určování a zařazování pojmů
- vytváření zásoby matematických nástrojů (početních operací, algoritmů, metod řešení úloh) a efektivnímu využívání osvojeného matematického aparátu
- vnímání složitosti reálného světa a jeho porozumění; rozvíjení zkušenosti s matematickým modelováním (matematizací reálných situací), vyhodnocování matematického modelu a hranic jeho použití
- provádění rozboru problému a plánu řešení, odhadování výsledků, volbě správného postupu k vyřešení problému a vyhodnocování správnosti výsledku vzhledem k podmínkám úlohy nebo problému
- přesné a stručné vyjadřování s užíváním matematického jazyka včetně symboliky, provádění rozborů a zápisů při řešení úloh a zdokonalování grafického projevu
- rozvíjení spolupráce při řešení problémových a aplikovaných úloh vyjadřujících situace z běžného života a následně využití získaného řešení v praxi; poznávání možností matematiky a skutečnosti, že k výsledku lze dospět různými způsoby
- rozvíjení důvěry ve vlastní schopnosti a možnosti při řešení úloh, k soustavné sebekontrolě při každém kroku postupu řešení, k rozvíjení systematickosti, vytrvalosti a přesnosti, k vytváření dovednosti vyslovovat hypotézy na základě zkušenosti nebo pokusu a k jejich ověřování nebo vyvracení pomocí protipříkladů

Vzdělávací předmět: Matematika**Ročník: 4.**

Výstupy předmětů	Učivo předmětu	Průřezové téma	Přesahy, vazby, poznámky
Žák - využívá při pamětném i písemném sčítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení - provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel - zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel - řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel - modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku - vyhledává sbírá a třídí data - čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy - narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník,	Číslo a početní operace - principy asociativnosti a komutativnosti - vlastnosti sčítání, odčítání a násobení - pořadí početních výkonů - čtení a zápis čísel do 1 000 000 - porovnání a zápis vztahů pomocí symbolů - číselná osa - zápis čísel v desítkové soustavě - pamětné i písemné sčítání a odčítání čísel do 1 000 000 - velká násobilka - písemné násobení jednociferným a dvouciferným číslem - dělení jednociferným číslem - zaokrouhlování na 100 000, 10 000, 1 000, 100, 10 - odhad výsledků - kontroly výpočtů - přirozená čísla, celá čísla - zlomky, zápis zlomku, dělení celku na části, grafické znázornění zlomku Závislosti, vztahy a práce s daty - závislosti a jejich vlastnosti - diagramy, grafy, tabulky Geometrie v rovině a v prostoru - základní útvary v rovině - lomená čára, přímka, polopřímka, úsečka,	OSV - Rozvoj schopností poznávání - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti VDO - Občanská společnost a škola	

trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce • sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran • sestrojí rovnoběžky a kolmice • určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu • rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru • řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky	čtverec, kružnice, obdélník, trojúhelník, kruh, čtyřúhelník, mnohoúhelník • základní útvary v prostoru - kvádr, krychle, jehlan, koule, kužel, válec • délka úsečky • rýsování čtverce, obdélníku, kružnice daným středem a poloměrem • obvod a obsah čtverce a obdélníku • jednotky délky a jejich převody • jednotky obsahu a jejich převody • vzájemná poloha dvou přímek v rovině, různoběžky, průsečík, kolmice • osově souměrné útvary, osa souměrnosti Nestandardní aplikační úlohy a problémy • slovní úlohy • číselné a obrázkové řady • magické čtverce • prostorová představivost		
---	---	--	--

Vzdělávací předmět: Matematika

Ročník: 5.

Výstupy předmětů	Učivo předmětu	Průřezové téma	Přesahy, vazby, poznámky
Žák - využívá při pamětném i písemném sčítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení - provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel - zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel - řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel - modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku - porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel - přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty - porozumí významu znaku „–“ pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose - vyhledává sbírá a třídí data - čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy	Číslo a početní operace - principy asociativnosti a komutativnosti - vlastnosti sčítání, odčítání a násobení - písemné algoritmy početních operací - čtení a zápis čísel do 1 000 000 a přes 1 000 000 - přirozená čísla, celá čísla - zápis čísel v desítkové soustavě a jeho znázornění (číselná osa, teploměr, model) - pamětné i písemné sčítání a odčítání čísel do 1 000 000 - násobilka - písemné násobení dvouciferným až trojciferným číslem - dělení jednociferným a dvouciferným číslem - zaokrouhlování na 1 000 000, 100 000, 10 000, 1 000, 100, 10 - odhad výsledků - kontroly výpočtů - slovní úlohy s jednou a se dvěma početními operacemi - zlomky, zápis zlomku, dělení celku na části, grafické znázornění zlomku, desetinná čísla, zápis, čtení Závislosti, vztahy a práce s daty - závislosti a jejich vlastnosti	OSV - Rozvoj schopností poznávání - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti VDO - Občanská společnost a škola	

• narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce • sčítá a odčítá graficky úsečky • sestrojí rovnoběžky a kolmice • určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu • rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru • řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky	• diagramy, grafy, tabulky, jízdní řády Geometrie v rovině a v prostoru • základní útvary v rovině - lomená čára, přímka, polopřímka, úsečka, čtverec, kružnice, obdélník, trojúhelník, kruh, čtyřúhelník, mnohoúhelník • základní útvary v prostoru - kvádr, krychle, jehlan, koule, kužel, válec • rýsování čtverce, obdélníku, pravoúhlého, rovnostranného a rovnoramenného trojúhelníku • obvod a obsah čtverce a obdélníku • jednotky délky a obsahu, jejich převody • vzájemná poloha dvou přímek v rovině • osově souměrné útvary Nestandardní aplikační úlohy a problémy • slovní úlohy • číselné a obrázkové řady • magické čtverce • prostorová představivost		
--	--	--	--

Matematika 2. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsah vyučovacího předmětu „Matematika“ je tvořen obsahem vzdělávacího oboru „Matematika a její aplikace“ pro II. stupeň a jsou v něm integrovány tematické okruhy průřezových témat. Rozvíjí další znalosti a dovednosti žáků získané na I. stupni ve vyučovacím předmětu se shodným názvem „Matematika“ a vede k naplnění očekávaných výstupů RVP ZV.

Vzdělávání klade důraz na důkladné porozumění základním myšlenkovým postupům a pojmům matematiky a jejich vzájemným vztahům.

Obsah předmětu je na druhém stupni rozdělen na čtyři tematické okruhy.

V tematickém okruhu Číslo a proměnná si žáci osvojují aritmetické operace v jejich třech složkách: dovednost provádět operaci, algoritmičké porozumění (proč je operace prováděna předloženým postupem) a významové porozumění (umět operaci propojit s reálnou situací). Učí se získávat číselné údaje měřením, odhadováním, výpočtem a zaokrouhlováním. Seznamují se s pojmem proměnná a s její rolí při matematizaci reálných situací.

V tematickém okruhu Závislosti, vztahy a práce s daty žáci rozpoznávají a uvědomují si určité typy změn a závislostí známých jevů, analyzují je z tabulek, diagramů a grafů, v jednoduchých případech je vyjadřují matematickým předpisem nebo je podle možností modelují s využitím vhodného počítačového softwaru nebo grafických kalkulátorů.

V tematickém okruhu Geometrie v rovině a v prostoru žáci určují a znázorňují geometrické útvary a geometricky modelují reálné situace, učí se porovnávat, odhadovat a počítat obvody a obsahy útvarů v rovině a povrchy a objemy objektů v prostoru a výpočtů využívají při řešení úloh z praxe.

Nestandardní aplikační úlohy a problémy představují okruh, v němž se žáci učí řešit problémové situace a úlohy z běžného života. Řešení logických úloh, které nejsou tak závislé na znalosti školské matematiky, může podchytit i ty žáky, kteří jsou v matematice méně úspěšní.

Žáci se učí využívat prostředky výpočetní techniky a používat některé další pomůcky, což umožňuje přístup k matematice i žákům, kteří mají nedostatky v numerickém počítání a v rýsovacích technikách. Zdokonalují se rovněž v samostatné a kritické práci se zdroji informací.

Za **klíčové kompetence** výuky matematiky lze považovat:

- **kompetence k učení** (Žák vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné metody a strategie, vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě; operuje s obecně

užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí; poznává smysl a cíl učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje způsob jakým učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich.)

- **kompetence k řešení problémů** (Žák vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností; vyhledává informace vhodné k řešení problému, nenechá se odradit nezdarem, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy; ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů.)
- **kompetence komunikativní** (Žák komunikuje na odpovídající úrovni; naslouchá promluvám druhých lidí a vhodně na ně reaguje; využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem.)
- **kompetence sociální a personální** (Žák účinně spolupracuje ve skupině; podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, při jednání s druhými lidmi, přispívá k upevňování mezilidských vztahů; chápe potřebu spolupracovat s druhými; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty.)
- **kompetence občanské** (Žák řeší situace z každodenního občanského života a chápe realitu odrážející se v matematických úlohách, vnímá složitost reálného světa.)
- **kompetence pracovní** (Žák využívá získané znalosti a zkušenosti v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost.)
- **kompetence digitální** (Žák ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení; získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data; využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce.)

Z **průřezových témat** mají na matematiku návaznost hlavně:

- **Osobnostní a sociální výchova**

Při vyučování se zaměřujeme zejména na rozvoj schopností poznávání, utváření vědomostí, dovedností i postojů potřebných v praktickém životě, schopnosti řešení problémů a rozhodovacích dovedností, analyticko-syntetického myšlení, logiky či tvořivosti.

Cíle vyučovacího předmětu

- využívání matematických poznatků a dovedností v praktických činnostech – odhady, měření a porovnávání velikostí a vzdáleností
- rozvíjení paměti žáků prostřednictvím numerických výpočtů a osvojování si nezbytných matematických vzorců a algoritmů
- rozvíjení kombinatorického a logického myšlení, srozumitelné a věcné argumentace prostřednictvím řešení matematických problémů

- rozvíjení abstraktního a exaktního myšlení osvojováním si a využíváním základních matematických pojmů a vztahů, k poznávání jejich charakteristických vlastností a na základě těchto vlastností k určování a zařazování pojmů
- vnímání složitosti reálného světa a jeho porozumění; matematizace reálných situací
- provádění rozboru problému a plánu řešení, odhadování výsledků, volba správného postupu k vyřešení problému a vyhodnocování správnosti výsledku vzhledem k podmínkám úlohy
- vyjadřování s využitím matematického jazyka včetně symboliky, prováděním rozborů a zápisů při řešení úloh, zdokonalování grafického projevu
- rozvíjení spolupráce při řešení problémových a aplikovaných úloh vyjadřujících situace z běžného života, využití získaného řešení v praxi; poznávání skutečnosti, že k výsledku lze dospět různými způsoby
- rozvíjení důvěry ve vlastní schopnosti a možnosti při řešení úloh, rozvíjení systematickosti, vytrvalosti a přesnosti, vytváření dovednosti vyslovovat hypotézy na základě zkušenosti nebo pokusu a k jejich ověřování nebo vyvracení pomocí protipříkladů

Vzdělávací předmět: Matematika
Ročník: 6.

Výstupy předmětů	Učivo předmětu	Průřezové téma	Přesahy, vazby, poznámky
Žák: Číslo a proměnná - provádí početní operace v oboru desetinných nezáporných čísel, zaokrouhluje a odhaduje výsledky s danou přesností - řeší praktické úlohy s využitím početních operací s nezápornými desetinnými čísly - k početním operacím účelně využívá kalkulátor - řeší situace s využitím dělitelnosti přirozených čísel Geometrie v prostoru a rovině: - charakterizuje a třídí základní rovinné útvary, určuje velikost úhlu měřením a výpočtem, odhaduje a počítá obsah a obvod obdélníka a čtverce, načrtne a sestrojí některé rovinné útvary	- praktické modely desetinných čísel, psaní a čtení desetinných čísel, rozvinutý zápis desetinného čísla v desítkové soustavě, zobrazování na číselné ose, porovnávání desetinných čísel, zaokrouhlování desetinných čísel, písemné sčítání, odčítání, násobení a dělení desetinných čísel, užití vlastností početních operací s desetinnými čísly - řešení úloh z praxe vedoucích k početním operacím s desetinnými čísly - osobní kalkulátor – řešení početních úloh s desetinnými čísly - prvočíslo, číslo složené, kritéria dělitelnosti, násobek, nejmenší společný násobek, dělitel, největší společný dělitel - řešení praktických úloh s využitím dělitelnosti přirozených čísel - rovinné útvary (přímka, vzájemná poloha přímek, polopřímka, obdélník, čtverec, trojúhelník), jejich náčrt, jednoduchá konstrukce (trojúhelník-sss), vlastnosti čtverce, obdélníku, trojúhelníku – třídění a	OSV Rozvoj schopnosti poznávání	

• načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru v osově souměrnosti, určí osově souměrný útvar • určuje a charakterizuje základní tělesa (kvádr, krychle), vypočítá jejich objem a povrch, sestrojí jejich síť • kreslí kvádr a krychli ve volném rovnoběžném promítání Nestandardní aplikační úlohy a problémy • používá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh s matematickými prostředky v rámci očekávaných výstupů ročníku • řeší úlohy na prostorovou představivost, kombinuje poznatky	popis, výšky, těžnice, kružnice opsaná a vepsaná trojúhelníku, konstrukce a měření úhlu • shodnost geometrických útvarů, osová souměrnost, osově souměrné obrazce, konstrukce v osově souměrnosti • objem krychle a kvádrů (jednotky objemu), povrch krychle a kvádrů (plošné jednotky), síť krychle a kvádrů • krychle a kvádr ve volném rovnoběžném promítání (náčrt, kreslení) • praktické úlohy s využitím početních operací s desetinnými čísly, které vyžadují logické úvahy, kombinační úsudek, orientaci v problému, číselné a obrázkové analogie • logické a netradiční geometrické úlohy		
---	--	--	--

Vzdělávací předmět: Matematika
Ročník: 7.

Výstupy předmětů	Učivo předmětu	Průřezové téma	Přesahy, vazby, poznámky
Žák Číslo a proměnná - provádí početní operace v oboru celých čísel a racionálních čísel - užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část, řeší situace pomocí poměru - řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek) - užívá pojmy úrok, úvěr, vypočítá úroky na spořicí účtu, běžném účtu, orientuje se v pojmech spotřebitelská půjčka, hypoteční půjčka a leasing (finanční gramotnost) Závislosti, vztahy a práce s daty - vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data, porovnává jejich soubory, určí vztah přímé a nepřímé úměrnosti, vyjádří vztah přímé úměrnosti tabulkou a grafem, matematizuje jednoduché reálné situace	- celá čísla – znázornění na číselné ose, porovnávání, opačné číslo, absolutní hodnota čísla, početní operace s celými čísly - zlomky – znázornění na číselné ose, porovnávání zlomků, převrácená hodnota čísla, základní tvar zlomku, smíšené číslo, složený zlomek, početní operace se zlomky - poměr – měřítko, úměra, trojčlenka - měřítka map a plánů - procenta – procento, promile, základ, procentová část, počet procent, jednoduché úrokování - příklady závislosti z praktického života a jejich vlastnosti, nákresy, četnost znaku, aritmetický průměr, tabulka přímé a nepřímé úměrnosti, graf přímé úměrnosti, schémata, jednoduché diagramy	OSV Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	

Geometrie v rovině a v prostoru • charakterizuje a třídí další rovinné útvary (trojúhelník, rovnoběžník, lichoběžník), odhaduje a vypočítává jejich obvody a obsahy • načrtne a sestrojí trojúhelník (využívá vět o shodnosti trojúhelníků), rovnoběžník a lichoběžník • sestrojí shodné rovinné útvary ve středové souměrnosti, určí středově souměrný rovinný útvar • určí a charakterizuje další tělesa (kolmé hranoly), načrtne je, vypočítá jejich objem a povrch, načrtne jejich síť Nestandardní aplikační úlohy a problémy • užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací • řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí	• vlastnosti trojúhelníku, rovnoběžníku a lichoběžníku, výpočet obvodu a obsahu • metrické vlastnosti v rovině – vzdálenost bodu od přímky, trojúhelníková nerovnost • shodnost rovinných útvarů, věty o shodnosti trojúhelníků, konstrukce trojúhelníků, rovnoběžníků a lichoběžníků • středová souměrnost, konstrukce středově souměrných útvarů v rovině • kolmý hranol, jeho vlastnosti povrch a objem, měření na modelech v prostoru • číselné a obrazové analogie • řešení problémových úloh		
---	--	--	--

Vzdělávací předmět: Matematika

Ročník: 8.

Výstupy předmětů	Učivo předmětu	Průřezové téma	Přesahy, vazby, poznámky
Žák: Číslo a proměnná • užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu • matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných, určí hodnotu výrazu • sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenů na součin pomocí vzorců a vytýkáním • formuluje a řeší reálnou situaci pomocí jednoduchých lineárních rovnic • využívá matematický aparát v oboru reálných čísel Závislosti, vztahy a práce s daty • vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data, porovnává jejich soubory • vyjádří funkční vztah jednoduchou lineární rovnicí • matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů Geometrie v prostoru a rovině Žák: • charakterizuje další rovinné útvary (kruh, kružnice)	• druhá mocnina a odmocnina, řešení úloh z praxe na užití druhé mocniny • operace s mocninami s přirozeným exponentem, zápis čísla v desítkové soustavě pomocí mocnin deseti • číselný výraz a výraz s proměnnou, hodnota výrazu • sčítání, odčítání a násobení mnohočlenů, vytýkání a užití vzorců k rozkladu mnohočlenů • lineární rovnice s jednou neznámou (bez neznámé ve jmenovateli), ekvivalentní úpravy rovnic, zkouška • výpočet neznámé ze vzorce • statistický soubor, statistické šetření, jednotka, znak, četnost, aritmetický průměr • diagramy • řešení úloh z praxe vedoucích k řešení lineárních rovnic • kruh, kružnice, vzájemná poloha kružnic, vzájemná poloha přímky a	OSV • Rozvoj schopnosti poznávání, řešení problémů a rozhodovací dovednosti	

• využívá potřebnou matematickou symboliku • odhaduje a počítá obsah a obvod kruhu • analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu • určuje a charakterizuje válec, počítá jeho objem a povrch, načrtne a sestrojí jeho síť • využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh Nestandardní aplikační úlohy Žák: • hledá různá řešení zkoumaných situací • užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh • řeší úlohy na prostorovou představivost	kružnice • obsah kruhu a délka kružnice, řešení úloh z praxe na výpočet obsahu kruhu a délky kružnice • Pythagorova věta, řešení úloh z praxe na užití Pythagorovy věty, trojúhelníková nerovnost • válec, síť válce, podstavy a plášť válce, náčrt válce • objem a povrch válce, řešení úloh z praxe na výpočty objemu a povrchu válce • množiny bodů dané vlastnosti, Thaletova kružnice, tečna z bodu ke kružnici • řešení konstrukčních úloh (trojúhelník, rovnoběžník, lichoběžník) • logické a netradiční geometrické úlohy		
---	--	--	--

Vzdělávací předmět: Matematika

Ročník: 9.

Výstupy předmětů	Učivo předmětu	Průřezové téma	Přesahy, vazby, poznámky
Žák: Číslo a proměnná - prohloubí své znalosti při použití mnohočlenů, určuje podmínky smyslu lomeného výrazu, upravuje lomený výraz, provádí početní operace s lomenými výrazy - řeší jednoduché lineární rovnice s neznámou ve jmenovateli, řeší úlohy z praxe vedoucí k jednoduchým lineárním rovnicím s neznámou ve jmenovateli - formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a soustav dvou lineárních rovnic o dvou neznámých - analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel, účelně využívá kalkulátor Závislosti, vztahy a práce s daty - vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data - porovnává soubory dat - vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí a grafem - matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů	- lomený výraz, definiční obor výrazu, úpravy lomeného výrazu, početní operace s lomenými výrazy - řešení lineárních rovnic s neznámou ve jmenovateli - řešení úloh z praxe vedoucích k jednoduchým lineárním rovnicím s neznámou ve jmenovateli - řešení soustavy dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými sčítací a dosazovací metodou - řešení úloh z praxe vedoucích k řešení prostřednictvím lineární rovnice nebo soustavy lineárních rovnic (řešení úloh „na pohyb těles“, „na společnou práci“, „na směsi“) - pojem funkce, porovnávání závislostí proměnných množin - vyhledávání a vyhodnocování dat, tabulace proměnných - pojem funkce, definiční obor a obor funkčních hodnot - tabulka, funkční vztah, graf lineární funkce, nepřímé úměrnosti, jednoduché kvadratické funkce - grafické řešení soustavy dvou lineárních funkcí	OSV Rozvoj schopnosti poznávání, řešení problémů a rozhodovací dovednosti	

Geometrie v prostoru a rovině • zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů při použití vztahů mezi podobnými geometrickými útvary v rovině • určuje a charakterizuje další tělesa (jehlan, kužel, koule), odhaduje a počítá jejich objem a povrch, načrtne síť jehlanu a kužele • analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu • užívá pojmy úrok, úvěr, vypočítá úroky na spořicí účtu, běžném účtu, orientuje se v pojmech spotřebitelská půjčka, hypoteční půjčka a leasing, vypočítá měsíční finanční zátěž půjčky pro rodinu (finanční gramotnost)	• řešení úloh z praxe zpracováním vztahů proměnných prostřednictvím matematických funkcí • určování podobných útvarů v rovině, poměr podobnosti, změna rovinných geometrických útvarů v daném poměru • užití podobnosti v praxi (plán, mapa, modely) • goniometrické funkce a jejich užití v praxi • modelování jehlanu a rotačního kužele, objem a povrch jehlanu, kužele a koule • řešení úloh z praxe na objem a povrch jehlanu, rotačního kužele a koule • základy finanční matematiky		
---	--	--	--

Informatika 1. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vzdělávací oblast předmětu Informatika se zaměřuje především na rozvoj informatického myšlení a na porozumění základním principům digitálních technologií. Je založena na aktivních činnostech, při kterých žáci využívají informatické postupy a pojmy. Poskytuje prostředky a metody ke zkoumání řešitelnosti problémů i hledání a nalézání jejich optimálních řešení, ke zpracování dat a jejich interpretaci a na základě řešení praktických úkolů i poznatky a zkušenost, kdy je lepší práci přenechat stroji, respektive počítači. Pochopení, jak digitální technologie fungují, přispívá jednak k porozumění zákonitostem digitálního světa, jednak k jejich efektivnímu, bezpečnému a etickému užívání.

Žáci prostřednictvím her, experimentů, diskusí a dalších aktivit vytvářejí první představy o způsobech, jakými se dají data a informace zaznamenávat, a objevují informatické aspekty světa kolem nich. Postupně si žáci rozvíjejí schopnost popsat problém, analyzovat ho a hledat jeho řešení. Ve vhodném programovacím prostředí si ověřují algoritmické postupy. Informatika také společně s ostatními obory pokládá základy uživatelských dovedností. Poznáváním, jak se s digitálními technologiemi pracuje, si žáci vytvářejí základ pro pochopení informatických konceptů. Součástí je i bezpečné zacházení s technologiemi a osvojování dovedností a návyků, které vedou k prevenci rizikového chování.

Vzdělávací oblast také významně podporuje utváření kompetencí.

- **kompetence k učení** (Žák samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti.)
- **kompetence k řešení problémů** (Žák vyhledává informace vhodné k řešení problému, samostatně řeší problémy a prakticky ověřuje správnost řešení problémů; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy.)
- **kompetence komunikativní** (Žák využívá informační a komunikační prostředky pro účinnou komunikaci s okolním světem.)
- **kompetence sociální a personální** (Žák se podílí na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá.)
- **kompetence pracovní** (Žák používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky.)
- **kompetence digitální** (Žák ...
 - ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost, či řešený problém, použít;
 - získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu;
 - vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků;
 - využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce;

- chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání;
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky.)

V předmětu Informatika jsme zvolili tato průřezová témata:

- **Mediální výchova**

Cíle vyučovacího předmětu:

- systémový přístup při analýze situací a jevů světa kolem něj
- nacházení různých řešení a výběru toho nejvhodnějšího pro danou situaci
- získání zkušenosti, že týmová práce umocněná technologiemi může vést k lepším výsledkům než samostatná práce
- porozumění různým přístupům ke kódování informací i různým způsobům jejich organizace
- rozhodování na základě relevantních dat a jejich korektní interpretace a jeho obhajování pomocí věcných argumentů
- komunikuje pomocí formálních jazyků, kterým porozumí i stroje
- standardizování pracovních postupů v situacích, kdy to usnadní práci
- posuzování technických řešení z pohledu druhých lidí a jejich vyhodnocování v osobních, etických, bezpečnostních, právních, sociálních, ekonomických, environmentálních a kulturních souvislostech
- nezdolnosti při řešení těžkých problémů, zvládání nejednoznačnosti a nejistoty a vypořádání se s problémy s otevřeným koncem
- sdílí otevřenost novým cestám, nástrojům, snaze postupně se zlepšovat

Vzdělávací předmět: Informatika

Ročník: 4.

Výstupy předmětů	Učivo předmětu	Průřezové téma	Přesahy, vazby, poznámky
Žák Digitální technologie • pojmenuje jednotlivá digitální zařízení, se kterými pracuje, vysvětlí, k čemu slouží • pro svou práci používá doporučené aplikace, nástroje, prostředí • edituje digitální text, vytvoří obrázek • přehraje zvuk či video • uloží svoji práci do souboru, otevře soubor • používá krok zpět, zoom • řeší úkol použitím schránky • dodržuje pravidla nebo pokyny při práci s digitálním zařízením • uvede různé příklady využití digitálních technologií v zaměstnání rodičů • najde a spustí aplikaci, kterou potřebuje k práci • propojí digitální zařízení a uvede bezpečnostní rizika, která s takovým propojením souvisejí • pamatuje si a chrání své heslo, přihlásí se ke svému účtu a odhlásí se z něj • při práci s grafikou a textem přistupuje k datům i na vzdálených počítačích a spouští online aplikace • u vybrané fotografie uvede, jaké informace z ní lze vyčíst • v textu rozpozná osobní údaje	• digitální zařízení • zapnutí/vypnutí zařízení/aplikace • ovládání myši • kreslení čar, vybarvování • používání ovladačů • ovládání aplikací (schránka, krok zpět, zoom) • kreslení bitmapových obrázků • psaní slov na klávesnici • editace textu • ukládání práce do souboru • otevírání souborů • přehrávání zvuku • využití digitálních technologií v různých oborech • ergonomie, ochrana digitálního zařízení a zdraví uživatele • práce se soubory • propojení technologií, internet • sdílení dat, cloud • technické problémy a přístupy k jejich řešení (hlášení dialogových oken) • uživatelské jméno a heslo • osobní údaje	MeV • Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality • Tvorba mediálního sdělení • Práce v realizačním týmu	

[illegible]

Vzdělávací předmět: Informatika

Ročník: 5.

Výstupy předmětů	Učivo předmětu	Průřezové téma	Přesahy, vazby, poznámky
Žák Informační systémy - pracuje s texty, obrázky a tabulkami v učebních materiálech - doplňuje posloupnost prvků - umístí data správně do tabulky - doplňuje prvky v tabulce - v posloupnosti opakujících se prvků nahradí chybný za správný Algoritmizace a programování - v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program pro ovládání postavy - v programu najde a opraví chyby - rozpozná opakující se vzory, používá opakování, stanoví, co se bude opakovat a kolikrát - vytvoří a použije nový blok - upraví program pro obdobný problém Informační systémy - nalezne ve svém okolí systém a určí jeho prvky - určí, jak spolu prvky souvisí Algoritmizace a programování - v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program řídící chování postavy - v programu najde a opraví chyby	- data, druhy dat - doplňování tabulky a datových řad - kritéria kontroly dat - řazení dat v tabulce - vizualizace dat v grafu - příkazy a jejich spojování - opakování příkazů - pohyb a razítkování - ke stejnému cíli vedou různé algoritmy - vlastní bloky a jejich vytváření - kombinace procedur - systém, struktura, prvky, vztahy - kreslení čar - pevný počet opakování - ladění, hledání chyb - vlastní bloky a jejich vytváření - změna vlastností postavy pomocí příkazu	Mev Vnímání autora mediálních sdělení	

- rozpozná opakující se vzory, používá opakování, stanoví, co se bude opakovat a kolikrát - rozpozná, jestli se příkaz umístí dovnitř opakování, před nebo za něj - vytváří, používá a kombinuje vlastní bloky - přečte zápis programu a vysvětlí jeho jednotlivé kroky - rozhodne, jestli a jak lze zapsaný program nebo postup zjednodušit - cíleně využívá náhodu při volbě vstupních hodnot příkazů - v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi	- náhodné hodnoty - čtení programů - programovací projekt		
Data, informace a modelování - pomocí grafu znázorní vztahy mezi objekty - pomocí obrázku znázorní jev - pomocí obrázkových modelů řeší zadané problémy	- graf, hledání cesty - schémata, obrázkové modely - model		
Algoritmizace a programování - v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program pro řízení pohybu a reakcí postav - v programu najde a opraví chyby - používá události ke spuštění činnosti postav - přečte zápis programu a vysvětlí jeho jednotlivé kroky - upraví program pro obdobný problém - ovládá více postav pomocí zpráv	- ovládání pohybu postav - násobné postavy a souběžné reakce modifikace programu - animace střídáním obrázků - spouštění pomocí událostí - vysílání zpráv mezi postavami - čtení programů - programovací projekt		

Informatika 2. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vzdělávací oblast Informatika se zaměřuje především na rozvoj informatického myšlení a na porozumění základním principům digitálních technologií. Je založena na aktivních činnostech, při kterých žáci využívají informatické postupy a pojmy. Poskytuje prostředky a metody ke zkoumání řešitelnosti problémů i hledání a nalézání jejich optimálních řešení, ke zpracování dat a jejich interpretaci a na základě řešení praktických úkolů i poznatky a zkušenost, kdy je lepší práci přenechat stroji, respektive počítači. Pochopení, jak digitální technologie fungují, přispívá jednak k porozumění zákonitostem digitálního světa, jednak k jejich efektivnímu, bezpečnému a etickému užívání.

Žáci tvoří, experimentují, prověřují své hypotézy, objevují, aktivně hledají, navrhuji a ověřují různá řešení, diskutují s ostatními a tím si prohlubují a rozvíjejí porozumění základním informatickým konceptům a principům fungování digitálních technologií. Při analýze problému vybírají, které aspekty lze zanedbat a které jsou podstatné pro jeho řešení. Učí se vytvářet, formálně zapisovat a systematicky posuzovat postupy vhodné pro automatizaci, zpracovávat i velké a nesourodé soubory dat. Díky poznávání toho, jak a proč digitální technologie fungují, žáci chápou základní principy kódování, modelování a s větším porozuměním chrání sebe, své soukromí, data i zařízení.

Z průřezových témat mají na informatiku návaznost hlavně **Mediální výchova**

Vzdělávací oblast také významně podporuje utváření kompetencí.

- **Kompetence k učení** (Žák samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje závěry pro budoucnost. Samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti.)
- **Kompetence k řešení problémů** (Žák vyhledává informace vhodné k řešení problému, samostatně problémy řeší a ověřuje prakticky správnost řešení problémů. Samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy.)
- **Kompetence komunikativní** (Žák využívá informační a komunikační prostředky pro účinnou komunikaci s okolním světem.)
- **Kompetence sociální a personální** (Žák se podílí na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá.)
- **Kompetence pracovní** (Žák používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky.)
- **Kompetence digitální** (Žák ...
 - ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie, pro jakou činnost či řešený problém použít
 - získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu

- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
- chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky.)

Cíle vyučovacího předmětu

- systémovému přístupu při analýze situací a jevů světa kolem něj
- nacházení různých řešení a výběru toho nejvhodnějšího pro danou situaci
- ke zkušenosti, že týmová práce umocněná technologiemi může vést k lepším výsledkům než samostatná práce
- porozumění různým přístupům ke kódování informací i různým způsobům jejich organizace
- rozhodování na základě relevantních dat a jejich korektní interpretace, jeho obhajování pomocí věcných argumentů
- komunikaci pomocí formálních jazyků, kterým porozumí i stroje
- standardizování pracovních postupů v situacích, kdy to usnadní práci
- posuzování technických řešení z pohledu druhých lidí a jejich vyhodnocování v osobních, etických, bezpečnostních, právních, sociálních, ekonomických, environmentálních a kulturních souvislostech
- nezdolnosti při řešení těžkých problémů, zvládání nejednoznačnosti a nejistoty a vypořádání se s problémy s otevřeným koncem
- otevřenosti novým cestám, nástrojům, snaze postupně se zlepšovat

Vzdělávací předmět: INFORMATIKA

Ročník: 6.

Výstupy předmětů	Učivo předmětu	Průřezové téma	Přesahy, vazby, poznámky
Data, informace a modelování - rozpozná zakódované informace kolem sebe - zakóduje a dekoduje znaky pomocí znakové sady - zašifruje a dešifruje text pomocí několika šifer - zakóduje v obrázku barvy více způsoby - zakóduje obrázek pomocí základní geometrických tvarů - zjednoduší zápis textu a obrázku, pomocí kontrolního součtu ověří úplnost zápisu - ke kódování využívá i binární čísla Informační systémy - najde a opraví chyby u různých interpretací týchž dat (tabulka versus graf) - odpoví na otázky na základě dat v tabulce - popíše pravidla uspořádání v existující tabulce - doplní podle pravidel do tabulky prvky, záznamy - navrhne tabulku pro záznam dat - propojí data z více tabulek či grafů - popíše pomocí modelu alespoň jeden informační systém, s nímž ve škole aktivně pracují - pojmenuje role uživatelů a vymezí jejich činnosti a s tím související práva	- Přenos informací, standardizované kódy - Znakové sady - Přenos dat, symetrická šifra - Identifikace barev, barevný model - Vektorová grafika - Zjednodušení zápisu, kontrolní součet - Binární kód, logické A a NEBO - Data v grafu a tabulce - Evidence dat, názvy a hodnoty v tabulce - Kontrola hodnot v tabulce - Filtrování, řazení a třídění dat - Porovnání dat v tabulce a grafu - Řešení problémů s daty - Školní informační systém, uživatelé, činnosti, práva, databázové relace		

Algoritmizace a programování • v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program, dbá na jeho čitelnost a přehlednost • po přečtení programu vysvětlí, co vykoná • ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby • používá cyklus s pevným počtem opakování, rozezná, zda má být příkaz uvnitř nebo vně opakování, • vytváří vlastní bloky a používá je v dalších programech • diskutuje různé programy pro řešení problému • vybere z více možností vhodný program pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní	• Vytvoření programu • Opakování • Podprogramy		
--	--	--	--

Vzdělávací předmět: INFORMATIKA

Ročník: 7.

Výstupy předmětů	Učivo předmětu	Průřezové téma	Přesahy, vazby, poznámky
Algoritmizace a programování - v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému - po přečtení programu vysvětlí, co vykoná - ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby - používá podmínky pro větvení programu, rozezná, kdy je podmínka splněna - spouští program myší, klávesnicí, interakcí postav - vytváří vlastní bloky a používá je v dalších programech - diskutuje různé programy pro řešení problému - vybere z více možností vhodný program pro řešení problém a svůj výběr zdůvodní - používá souřadnice pro programování postav - používá parametry v blocích, ve vlastních blocích - vytvoří proměnnou, změní její hodnotu, přečte a použije její hodnotu - diskutuje různé programy pro řešení problému - hotový program upraví pro řešení příbuzného problému Data, informace a modelování	- Opakování s podmínkou - Události, vstupy - Objekty a komunikace mezi nimi - Větvení programu, rozhodování - Grafický výstup, souřadnice - Podprogramy s parametry - Proměnné		

• vysvětlí známé modely jevů, situací, činností • v mapě a dalších schématech najde odpověď na otázku • pomocí ohodnocených grafů řeší problémy • pomocí orientovaných grafů řeší problémy • vytvoří model, ve kterém znázorní více souběžných činností	• Standardizovaná schémata a modely • Ohodnocené grafy, minimální cesta grafu, kostra grafu • Orientované grafy, automaty • Modely, paralelní činnost		
Digitální technologie • nainstaluje a odinstaluje aplikaci, aktualizuje • uloží textové, grafické, zvukové a multimediální soubory • vybere vhodný formát pro uložení dat • vytvoří jednoduchý model domácí sítě; popíše, která zařízení jsou připojena do školní sítě • porovná různé metody zabezpečení účtů • spravuje sdílení souborů • pomocí modelu znázorní cestu e-mailové zprávy • zkontroluje, zda jsou části počítače správně propojeny, nastavení systému či aplikace, ukončí program bez odezvy	• Datové a programové soubory a jejich asociace v operačním systému • Správa souborů, struktura složek • Instalace aplikací • Domácí a školní počítačová síť • Fungování a služby internetu • Princip e-mailu • Metody zabezpečení přístupu k datům • Role a jejich přístupová práva (vidět obsah, číst obsah, měnit obsah, měnit práva) • Postup při řešení problému s digitálním zařízením (např. nepropojení, program bez odezvy, špatné nastavení, hlášení / dialogová okna)		

Vzdělávací předmět: INFORMATIKA

Ročník: 8.

Výstupy předmětů	Učivo předmětu	Průřezové téma	Přesahy, vazby, poznámky
Algoritmizace a programování - podle návodu nebo vlastní tvořivosti sestaví robota - upraví konstrukci robota tak, aby plnil modifikovaný úkol - vytvoří program pro robota a otestuje jeho funkčnost - přečte program pro robota a najde v něm případné chyby - ovládá výstupní zařízení a senzory robota - vyřeší problém tím, že sestaví a naprogramuje robota - sestaví program pro desku Micro:bit a otestuje jej - přečte program, najde v něm chybu a odstraní ji - používá opakování, rozhodování, proměnné - ovládá výstupní zařízení desky - používá vstupy ke spouštění a řízení běhu programu - připojí k desce další zařízení, které z desky ovládá - vyřeší problém naprogramováním desky Micro:bit	- Sestavení a oživení robota - Sestavení programu s opakováním, s rozhodováním - Používání výstupních zařízení robota (motory, displej, zvuk) - Používání senzorů (tlačítka, vzdálenost, světlo/barva) - Čtení programu - Projekt Můj robot - Sestavení programu a oživení Micro:bitu - Ovládání LED displeje - Tlačítka a senzory náklonu - Připojení sluchátek, tvorba hudby - Orientace a pohyb Micro:bitu v prostoru - Propojení dvou Micro:bitů pomocí kabelu a bezdrátově - Připojení a ovládání externích zařízení z Micro:bitu		
Informační systémy			

• při tvorbě vzorců rozlišuje absolutní a relativní adresu buňky • používá k výpočtům funkce pracující s číselnými a textovými vstupy (průměr, maximum, pořadí, zleva, délka, počet, když) • řeší problémy výpočtem s daty • připsíže do tabulky dat nový záznam • seřadí tabulku dat podle daného kritéria (velikost, abecedně) • používá filtr na výběr dat z tabulky, sestaví kritérium pro vyřešení úlohy • ověří hypotézu pomocí výpočtu, porovnáním nebo vizualizací velkého množství dat	• Relativní a absolutní adresy buněk • Použití vzorců u různých typů dat • Funkce s číselnými vstupy • Funkce s textovými vstupy • Vkládání záznamu do databázové tabulky • Řazení dat v tabulce • Filtrování dat v tabulce • Zpracování výstupů z velkých souborů dat		
---	--	--	--

Vzdělávací předmět: INFORMATIKA

Ročník: 9.

Výstupy předmětů	Učivo předmětu	Průřezové téma	Přesahy, vazby, poznámky
Algoritmizace a programování - řeší problémy sestavením algoritmu - v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému - po přečtení programu vysvětlí, co vykoná - ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby - diskutuje různé programy pro řešení problému - vybere z více možností vhodný program pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní - řeší problém jeho rozdělením na části pomocí vlastních bloků - hotový program upraví pro řešení příbuzného problému - zvažuje přístupnost vytvořeného programu různým skupinám uživatelů a dopady na ně Digitální technologie - pojmenuje části počítače a popíše, jak spolu souvisí - vysvětlí rozdíl mezi programovým a technickým vybavením - diskutuje o funkcích operačního systému a popíše stejné a odlišné prvky některých z nich	- Programovací projekt a plán jeho realizace - Popsání problému - Testování, odladění, odstranění chyb - Pohyb v souřadnicích - Ovládání myši, posílání zpráv - Vytváření proměnné, seznamu, hodnoty prvků seznamu - Nástroje zvuku, úpravy seznamu Import a editace kostýmů, podmínky - Návrh postupu, klonování. - Animace kostýmů postav, události - Analýza a návrh hry, střídání pozadí, proměnné - Výrazy s proměnnou - Tvorba hry s ovládáním, více seznamů - Tvorba hry, příkazy hudby, proměnné a seznamy Hardware a software - Složení současného počítače a principy fungování jeho součástí - Operační systémy: funkce, typy, typické využití - Komprese a formáty souborů - Fungování nových technologií kolem mě (např. smart technologie,		

• na příkladu ukáže, jaký význam má komprese dat • popíše, jak fungují vybrané technologie z okolí, které považuje za inovativní • na schematickém modelu popíše princip zasílání dat po počítačové síti • vysvětlí vrstevníkovi, jak fungují některé služby internetu • diskutuje o cílech a metodách hackerů • vytvoří myšlenkovou mapu prvků zabezpečení počítače a dat • diskutuje, čím vším vytváří svou digitální stopu	virtuální realita, internet věcí, umělá inteligence) Sítě • Typy, služby a význam počítačových sítí • Fungování sítě: klient, server, switch, paketový přenos dat, IP adresa • Struktura a principy Internetu, datacentra, cloud • Web: fungování webu, webová stránka, webový server, prohlížeč, odkaz/URL • Princip cloudové aplikace (např. e-mail, e-shop, streamování) Bezpečnost • Bezpečnostní rizika: útoky (cíle a metody útočníků), nebezpečné aplikace a systémy • Zabezpečení počítače a dat: aktualizace, antivir, firewall, zálohování a archivace dat Digitální identita • Digitální stopa: sledování polohy zařízení, záznamy o přihlašování a pohybu po internetu, sledování komunikace, informace o uživateli v souboru (metadata); sdílení a trvalost (nesmazatelnost) dat • Fungování a algoritmy sociálních sítí, vyhledávání a cookies		
---	--	--	--

Člověk a jeho svět

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vzdělávací oblast vyučovacího předmětu **Člověk a jeho svět** je určena pro 1. stupeň základního vzdělávání.

Časová dotace je v 1. a 2. ročníku 2 hodiny týdně, ve 3. ročníku 3 hodiny týdně.

Je koncipována pro vzdělávací obsah týkající se člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, kultury, techniky, zdraví a dalších témat. Uplatňuje pohled do historie a současnosti. Směřuje k dovednostem pro praktický život.

Předmět rozvíjí poznatky, dovednosti a prvotní zkušenosti žáků získané ve výchově v rodině a v předškolním vzdělávání. Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti a utváří se tak jejich prvotní ucelený obraz světa. Poznávají sebe i své nejbližší okolí, seznamují se s místně i časově vzdálenějšími osobami, jevy a se složitějšími ději. Učí se vnímat lidi a vztahy mezi nimi, všimnout si podstatných věcných stránek i krásy lidských výtvarů a přírodních jevů. Soustředěně je pozorují a přemýšlejí o nich.

Učí se vyjadřovat své myšlenky, poznatky, dojmy a reagovat na myšlenky, názory a podněty jiných.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Člověk a jeho svět je členěn do pěti tematických okruhů: Místo, kde žijeme, Lidé kolem nás, Lidé a čas, Rozmanitost přírody, Člověk a jeho zdraví.

Za klíčové kompetence výuky lze považovat:

- **kompetence k učení** (Žák poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok.)
- **kompetence k řešení problémů** (Žák vnímá různé problémové situace ve škole i mimo ni, vyhledává informace k řešení problémů, nenechá se odradit nezdarem, hledá řešení problémů.)
- **kompetence komunikativní** (Žák komunikuje na odpovídající úrovni, naslouchá druhým a vhodně na to reaguje.)
- **kompetence sociální a personální** (Žák spolupracuje ve skupině a podílí se na utváření příjemné atmosféry při jednání s jinými lidmi, přispívá k upevňování mezilidských vztahů, chápe spolupráci s druhými, řídí své chování tak, aby dosáhl pocit uspokojení.)
- **kompetence pracovní** (Žák se snaží zorganizovat svou práci.)
- **kompetence digitální** (Žák ovládá běžné digitální zařízení, využívá je k učení, získává a vyhledává data.)

Průřezová témata

- Osobnostní a sociální výchova

- Výchova demokratického občana
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Environmentální výchova

Cílem předmětu:

- utváření pracovních návyků v samostatné i týmové činnosti
- orientovat se ve světě informací, k historickým a zeměpisným souvislostem
- utváření vztahů k přírodě i kulturním výtvorům
- aktivní uplatnění ochrany zdraví, upevnění preventivního chování, rozhodování a jednání v situacích ohrožení zdraví a bezpečnosti

Vzdělávací předmět: Člověk a jeho svět

Ročník: 1. – 3.

Výstupy předmětů	Učivo předmětu	Průřezové téma	Přesahy, vazby, poznámky
Místo, kde žijeme Žák: • vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí • začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě) Lidé kolem nás Žák: • rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům	• orientace v místě bydliště • škola • prostředí školy • činnost ve škole • okolí školy • bezpečná cesta do školy • obec (město) • místní krajina, region • poloha krajiny • minulost a současnost obce (města) • významné budovy • dopravní síť • vodstvo na pevnině • vliv krajiny na život lidí • působení lidí na krajinu a životní prostředí • orientační body • světové strany • soužití lidí • mezilidské vztahy, komunikace • pomoc nemocným a sociálně slabým • vlastnosti lidí	OSV: • Rozvoj schopností poznávání VDO: • Občanská společnost a stát OSV: • Sebepoznání a sebepojetí • Poznávání lidí • Mezilidské vztahy	Mezipředmětové vztahy: • Výtvarná výchova • Český jazyk • Český jazyk • Hudební výchova

• odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností Lidé a čas Žák: • využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti • pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu • uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích, o práci lidí, poznává minulost a současnost Rozmanitost přírody Žák: • pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích • roztrídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě • provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů Člověk a zdraví Žák:	• pravidla slušného chování a principy demokracie • orientace v čase • určování času • čas jako fyzikální veličina • změny látek a třídění látek • vlastnosti látek • rozmanitost přírody podle ročních období • hornina • půda • zvětrávání • vznik půdy, význam	EV: • Základní podmínky života OSV: • Sebepoznání a sebepojetí • Poznávání lidí • Mezilidské vztahy	• Matematika • Hudební výchova • Český jazyk
--	--	---	---

• uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle, projevuje vhodným chováním vztah ke zdraví • rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času, uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a jiných • chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná, v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiného, ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek • reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	• poranění • první pomoc péče o zdraví • zdravá výživa • denní režim • pitný režim • pohybový režim • nemoc • drobné úrazy • osobní bezpečí • bezpečné chování • odmítání hracích automatů • telefonní čísla tísňových linek • rizikové prostředí • situace hromadného ohrožení • návykové látky a zdraví • odmítání návykových látek • pravidla slušného chování		
---	---	--	--

Člověk a jeho svět

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět je koncipována pro 1. stupeň základního vzdělávání. Ve čtvrtém ročníku je vyučován s hodinovou dotací tří hodin týdně, v pátém ročníku čtyř hodin týdně.

Tato komplexní oblast vymezuje vzdělávací obsah týkající se člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, kultury, techniky, zdraví, bezpečí a dalších témat. Uplatňuje pohled do historie a současnosti a směřuje k dovednostem pro praktický život.

Předmět rozvíjí poznatky, dovednosti a prvotní zkušenosti žáků získané ve výchově v rodině a v předškolním vzdělávání. Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti a utváří se tak jejich prvotní ucelený obraz světa. Poznávají sebe i své nejbližší okolí, seznamují se s místně i časově vzdálenějšími osobami, jevy a se složitějšími ději. Učí se vnímat lidi a vztahy mezi nimi, všímat si podstatných věcných stránek i krásy lidských výtvorů a přírodních jevů. Soustředěně je pozorují a přemýšlejí o nich. Dále se učí vnímat a porozumět základním vztahům ve společnosti a porozumět současnému způsobu života v jeho nejrozumnějších aspektech.

V této vzdělávací oblasti se učí vyjadřovat své myšlenky, poznatky, dojmy a reagovat na myšlenky, názory a podněty jiných.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Člověk a jeho svět je členěn do pěti tematických okruhů:

- Místo, kde žijeme
- Lidé kolem nás
- Lidé a čas
- Rozmanitost přírody
- Člověk a jeho zdraví

Za klíčové kompetence výuky vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět lze považovat:

- **kompetence k učení** (Žák vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě. Žák dále operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy.)
- **kompetence k řešení problémů** (Žák vnímá nejrozumnější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností.)

- **kompetence komunikativní** (Žák naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje. Žák také využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem.)
- **kompetence sociální a personální** (Žák vhodně přispívá při diskusi; snaží se/umí efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje názory ostatních.)
- **kompetence občanské** (Žák respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, má smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění. Dále chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti.)
- **kompetence pracovní** (Žák umí využívat znalosti a zkušenosti získané v přírodních a humanitních vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost.)
- **kompetence digitální** (Žák ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti.)

V předmětu Člověk a jeho svět jsme zvolili tato průřezová témata:

- **Osobnostní a sociální výchova**
- **Výchova demokratického občana**
- **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech**
- **Environmentální výchova**

Cíle vyučovacího předmětu

- utváření pracovních návyků v samostatné i týmové činnosti
- orientace ve světě informací, časové a místní propojování historických, zeměpisných a kulturních informací
- rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech
- utváření ohleduplného vztahu k přírodě i kulturním výtvorům a hledání možností aktivního uplatnění při jejich ochraně
- přirozené vyjadřování pozitivních pocitů
- objevování a poznávání všeho, co jej zajímá, co se mu líbí, a v čem by v budoucnu mohl uspět
- poznávání podstaty zdraví i příčin jeho ohrožení
- upevňování preventivního chování, účelného rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti, zdraví a bezpečnosti druhých

Vzdělávací předmět: Člověk a jeho svět

Ročník: 4.

Výstupy předmětů	Učivo předmětu	Průřezové téma	Přesahy, vazby, poznámky
Žák: Místo, kde žijeme - určí světové strany v přírodě i na mapě - orientuje se podle světových stran - určí polohu svého bydliště vzhledem ke krajině - řídí se podle zásad bezpečného pobytu a pohybu v přírodě - rozdělí mezi náčrty, plány a základními typy map - zvládne z mapy vyčíst základní údaje o přírodních podmínkách dané krajiny - rozdělí hlavní orgány státní moci, symboly našeho státu a jejich význam Lidé kolem nás - vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě) - orientuje se v základních formách vlastnictví - používá peníze v běžných situacích - rozumí základním pojmům v oblasti finančnictví (dluh, půjčka, hypotéka) Lidé a čas	- regiony ČR - Praha, Olomouc, Ostrava a Brno - naše vlast – vlastenectví - domov - krajina, národ - státní symboly - mapy - obecně zeměpisné mapy - obsah, grafika, vysvětlivky - právo a spravedlnost - základní lidská práva - práva dítěte - práva a povinnosti žáků školy - hospodaření s penězi v rámci rodiny - peníze (formy peněz, banka jako správce uspořené peněz) - ochrana soukromého vlastnictví - vlastnictví osobní, společné - regionální památky	OSV: - Sociální rozvoj - Poznávání lidí - Komunikace VDO: - Občan, občanská společnost a stát - Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování VMEGS: - Evropa a svět nás zajímá - Obdivujeme Evropu a svět EV: - Ekosystémy - Vztah člověka k prostředí	

• pracuje s časovými údaji • využívá knihoven jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti • rozeznává současnost a minulost Rozmanitost přírody • objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody • vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období • objevuje princip rovnováhy přírody • nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka • zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy Člověk a jeho zdraví • rozlišuje jednotlivé etapy lidského života • uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události	• péče o památky • domov • vlast • rodný kraj • statní symboly • lidé a obory zkoumající minulost • báje, mýty, pověsti • minulost kraje a předků • minulost naší vlasti • dějiny jako časový sled událostí, kalendář, letopočet • den, noc, roční období • rostliny, houby, živočichové • znaky života • životní potřeby a projevy • průběh a způsob života • stavba těla u některých nejznámějších druhů • výživa • rovnováha v přírodě • neživá příroda • význam ovzduší, vodstva, půdy • životní podmínky na planetě Zemi • oběh vody v přírodě • význam, vzájemné vztahy mezi organismy • základní společenstva • situace hromadného ohrožení • lidské tělo – životní potřeby a projevy • základy lidské reprodukce • vývoj jedince • krizové situace • šikana • týrání		
--	--	--	--

Vzdělávací předmět: Člověk a jeho svět

Ročník: 5.

Výstupy předmětů	Učivo předmětu	Průřezové téma	Přesahy, vazby, poznámky
Místo, kde žijeme Žák: - vyhledává typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury - porovnává způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích Lidé a čas - srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik Lidé kolem nás - rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou Rozmanitost přírody - porovnává na základě pozorování základní projevy života - třídí prakticky organismy do známých skupin - využívá jednoduché klíče a atlasy	- Evropa a svět - kontinenty - geografie Evropy - evropské státy - EU, cestování - mapy - současnost a minulost v našem životě - státní svátky, významné dny - problémy konzumní společnosti - nesnášenlivost mezi lidmi - globální problémy životního prostředí - rozmanitost podmínek života na zemi - význam ovzduší, vodstva, půd, rostlinstva a živočišstva na Zemi - podnebí a počasí	OSV: - Hodnoty, postoje, praktická etika VMEGS: - Evropa a svět nás zajímá - Objevujeme Evropu a svět - Jsme Evropané MuV: - Lidské vztahy	

111

Dějepis

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět je součástí vzdělávací oblasti Člověk a společnost, vyučuje se od šestého do devátého ročníku druhého stupně s časovou dotací 2 vyučovací hodiny týdně. Výuka se v žádném ročníku nedělí a probíhá převážně ve třídách.

Předmět navazuje na výuku vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět, která probíhá na 1. stupni školy, rozšiřuje a prohlubuje výuku v jejím tematickém celku Lidé a čas. Vzdělávací obor Dějepis přináší základní poznatky o konání člověka v minulosti. Jeho hlavním posláním je kultivace historického vědomí jedince a uchování kontinuity historické paměti, především ve smyslu předávání historické zkušenosti. Důležité je zejména poznávání dějů, skutků a jevů, které zásadním způsobem ovlivnily vývoj společnosti a promítly se do obrazu naší současnosti. Důraz je kladen především na dějiny 19. a 20. století, kde leží kořeny většiny současných společenských jevů. Významně se uplatňuje zřetel k základním hodnotám evropské civilizace. Podstatné je rozvíjet takové časové a prostorové představy i empatie, které umožňují žákům lépe proniknout k pochopení historických jevů a dějů. Žáci jsou vedeni k poznání, že historie není jen uzavřenou minulostí ani shlukem faktů a definitivních závěrů, ale je kladením otázek, jimiž se současnost prostřednictvím minulosti ptá po svém vlastním charakteru a své možné budoucnosti. Obecné historické problémy jsou konkretizovány prostřednictvím zařazování dějin regionu i dějin místních.

Za klíčové kompetence výuky dějepisu lze považovat:

- **kompetence k učení** (Žák využívá vhodných strategií pro efektivní učení, rozlišuje podstatné a podružné, vyhledává informace, uvádí věci do souvislostí, osvojuje si příčinné a následné vztahy, propojuje poznatky z různých vzdělávacích oblastí, porovnává historické události a vlastní autentické zkušenosti, využívá mapu a dobový obrazový materiál.)
- **kompetence k řešení problémů** (Žák se učí vyhledávat potřebné informace a poznatky pro řešení úkolů, pro práci s mapovým a obrazovým materiálem, učí se argumentovat a obhajovat své stanovisko.)
- **kompetence komunikativní** (Žák se postupně učí porozumět odbornému textu, nachází informace v tisku, na internetu, v odborných publikacích a zpracované informace samostatně prezentuje.)
- **kompetence sociální a personální** (Žák spolupracuje při plnění úkolů s jednotlivci i týmem, učí se obhajovat stanovisko skupiny, spojuje dějepisné poznatky s prostředím a regionem jemu známými.)
- **kompetence občanské** (Žák poznává vývoj lidské společnosti v různých regionech světa, učí se chápat jeho odlišnosti, ale i shody, vytváří si povědomí o specifice národního vývoje, formují se základy občanské hrdosti a vlastenectví, chápe základní principy soužití lidí a jejich vývoj v dějinách, vytváří si základní vztah k umění, k výtvorům lidského ducha.)
- **kompetence pracovní**
- **kompetence digitální** (Žák analyzuje digitální zdroje, porovnává je, kriticky hodnotí, sdílí výsledky své i skupinové práce v digitálním prostředí, v rámci projektové výuky vytváří výstupy digitální povahy.)

K žákům přistupujeme s ohledem na jejich individuální schopnosti, nadaným žákům umožňujeme individuální rozvoj např. jejich zapojením do dějepisných soutěží a Olympiády v dějepise.

V dějepise se uplatňují tato průřezová témata:

- **Výchova demokratického občana**
- **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech**

Cíle vyučovacího předmětu:

- rozvíjení zájmu o současnost a minulost vlastního národa i jiných kulturních společenství, utváření a upevňování vědomí přináležitosti k evropské kultuře
- hledání paralel mezi minulými a současnými událostmi a jejich porovnávání s obdobnými či odlišnými jevy a procesy v evropském a celosvětovém měřítku
- rozlišování mýtů a skutečnosti, rozpoznávání projevů a příčin subjektivního výběru a hodnocení faktů i ke snaze o objektivní posouzení společenských jevů současnosti i minulosti
- vytváření schopnosti využívat jako zdroj informací různorodé verbální i neverbální texty společenského a společenskovedního charakteru
- úctě k vlastnímu národu i k jiným národům a etnikům; k rozvíjení respektu ke kulturním či jiným odlišnostem (zvláštnostem) lidí, skupin i různých společenství
- získávání orientace v aktuálním dění v ČR, EU a ve světě, k rozvíjení zájmu o veřejné záležitosti
- utváření vědomí vlastní identity a identity druhých lidí,
- utváření pozitivních vztahů k opačnému pohlaví v prostředí školy i mimo školu, k rozpoznávání stereotypního nahlížení na postavení muže a ženy v rodině, v zaměstnání i v politickém životě, k vnímání předsudků v nazírání na roli žen ve společnosti
- rozpoznávání názorů a postojů ohrožujících lidskou důstojnost nebo odporujících základním principům demokratického soužití; ke zvyšování odolnosti vůči myšlenkové manipulaci
- uplatňování vhodných prostředků komunikace k vyjadřování vlastních myšlenek, citů, názorů a postojů, k zaujímání a obhajování vlastních postojů a k přiměřenému obhajování svých práv

Vzdělávací předmět: Dějepis**Ročník: 6. ročník**

Výstupy předmětů	Učivo předmětu	Průřezové téma	Přesahy, vazby, poznámky
Žák: Člověk v dějinách • uvede konkrétní příklady důležitosti a potřeby dějepisných poznatků • uvede příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány • orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu Počátky lidské společnosti • charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu • objasní význam zemědělství, dobytkařství a zpracování kovů pro lidskou společnost • uvede příklady archeologických kultur na našem území Nejstarší civilizace. Kořeny evropské kultury • rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací • uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví	• proč a jak poznáváme minulost – práce historika • hmotné a písemné prameny – archivy, muzea, galerie, knihovny • časová osa, vnímání historického času, hlavní období historie • paleolit, neolit a doba kovů • vývoj člověka • významná archeologická naleziště v našich zemích a v Evropě • nejstarší starověké civilizace a jejich kulturní odkaz – Egypt, státy v oblasti Mezopotámie, Indie, Čína • řecká kultura – literatura, architektura, sochařství, malířství; římská kultura – umění, architektura	VMEGS: • Jsme Evropané VDO: • Občan, občanská společnost a stát	Mezipředmětové vztahy: • Zeměpis - orientace na mapě Asie, Afriky a Evropy (státy, řeky) • Přírodopis - vývoj člověka • Český jazyk a literatura - 1. písemné památky, literární tvorba ve starověku • Výtvarná výchova - hmotné prameny v pravěku - architektura ve starověku - sochařství ve starověku - malířství ve starověku • Tělesná výchova - sport v antice, 1. olympijské hry • Výchova k občanství - politické systémy - náboženství: křesťanství, buddhismus, hinduismus • Matematika - Pythagorova věta

• demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a uvede osobnosti antiky důležité pro evropskou civilizaci, zrod křesťanství a souvislost s judaismem • porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie	• řecké písmo, věda, divadlo, sport a hry, významné osobnosti • Řecko – státní zřízení v městských státech, společenské skupiny • říše Alexandra Makedonského • přínos starověkého Říma, významné osobnosti • vznik a podstata křesťanství • Řím jako království, v období republiky, složení společnosti; Řím v období císařství		
---	---	--	--

Vzdělávací předmět: Dějepis

Ročník: 7. ročník

Výstupy předmětu	Učivo předmětu	Průřezové téma	Přesahy, vazby, poznámky
Žák: Křesťanství a středověká Evropa - popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států - objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech - vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí - ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury Objevy a dobývání. Počátky nové doby - vysvětlí znovuoobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve - vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život - popíše průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky	- společnost na prahu středověku: panovníci, šlechta, duchovenstvo, poddaní - vytváření středověké Evropy-první státy v západní Evropě a jejich následovníci - Byzantská říše, Arabové, Turci - Vikingové a Kyjevská Rus - Sámová říše a Velká Morava - vznik českého státu a Přemyslovci na českém trůnu - křesťanství, papežství, křížové výpravy - struktura středověké společnosti, život zemědělců, vznik měst - románská a gotická kultura - Lucemburkové na českém trůnu M. Jan Hus, husitská revoluce - Jiří z Poděbrad a Jagellonci na českém trůnu - renesance a humanismus	VDO: - Občan, občanská společnost a stát MuV: - Etnický původ	Mezipředmětové vztahy: - Zeměpis - orientace na mapě Asie, Afriky, Evropy a Ameriky, moře a oceány - kompas - Český jazyk a literatura - literární tvorba ve středověku a raném novověku - hlaholice, cyrilice - Výtvarná výchova - architektura ve středověku a raném novověku - sochařství ve středověku a raném novověku - malířství ve středověku a raném novověku - Výchova k občanství - politické systémy - náboženství: křesťanství (katolické, protestantské, pravoslavné), islám - Hudební výchova - hudba ve středověku a raném novověku - Matematika - časová osa, století, tisíciletí, římské číslice

• objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie • objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky • rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede jejich představitele a příklady významných kulturních památek • rozumí určování dat historických událostí a orientuje se na časové ose • zdokonalí se v orientaci na dějepisné mapě • přiměřeně se orientuje v dějinách středověku a počátku novověku a dokáže porovnávat témata se současností (typy státu, forma vlády, postavení člověka ve společnosti, v rodině)	• zámořské objevy • reformace • společnost v raném novověku: stavy, manufaktury, peníze • nástup Habsburků na český trůn • nizozemský odboj proti španělské nadvládě • boj českých stavů, třicetiletá válka • dějiny Židů • dějiny Romů		
---	--	--	--

Vzdělávací předmět: Dějepis**Ročník: 8. ročník**

Výstupy předmětů	Učivo předmětu	Průřezové téma	Přesahy, vazby, poznámky
Žák: Modernizace společnosti - vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti - objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek a rozbitím starých společenských struktur v Evropě - porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů - vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla - charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezí význam kolonií - na příkladech demonstuje zneužití techniky ve válkách a jeho důsledky - orientuje se na a vytváří vlastní časovou osu	- důsledky reformace - důsledky boje českých stavů proti Habsburkům - důsledky třicetileté války - barokní kultura a osvícenství - anglická revoluce - habsburská monarchie a české země v 17. a 18. století - francouzská revoluce a napoleonské období, jejich vliv na evropské země, Vídeňský kongres - vznik USA, emancipace evropských národů - průmyslová revoluce - národní obrození - revoluce roku 1848 v našich zemích a v Evropě - emancipace žen - Evropa a svět v 2. pol. 19. st., vznik nových států, kolonialismus, dělnické hnutí	VDO: - Formy participace občanů v politickém životě - Občan, občanská společnost a stát MuV: - Etnický původ	Mezipředmětové vztahy: - Zeměpis - orientace na mapě - Český jazyk a literatura - Národní obrození - literatura v novověku - Výtvarná výchova - architektura v novověku - sochařství v novověku - malířství v novověku - Výchova k občanství - politické systémy - ústava - náboženství: křesťanství (katolické, protestantské, pravoslavné), judaismus - antisemitismus - emancipace žen - sociální spravedlnost - Hudební výchova - hudba v novověku - Matematika - časová osa - Fyzika - vynálezy v průmyslové a vědeckotechnické revoluci

• zdokonalí se v orientaci na dějepisné mapě a umí srovnat se současnou	• Rakouská říše (Rakousko-Uhersko) a české země v 2. pol. 19. st. • vědecko-technická revoluce • mezinárodní vztahy v předvečer 1. světové války • dějiny Židů a antisemitismus		
---	--	--	--

Vzdělávací předmět: Dějepis**Ročník: 9. ročník**

Výstupy předmětů	Učivo předmětu	Průřezové téma	Přesahy, vazby, poznámky
Žák: Moderní doba - na příkladech demonstuje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky - rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů - charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu - na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv - zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí Rozdělený a integrující se svět - vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků - vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce	- první světová válka a její politické, sociální a kulturní důsledky, pařížská mírová konference - nové politické uspořádání Evropy a úloha USA ve světě - vznik Československa, jeho hospodářsko-politický vývoj, sociální a národnostní problémy - rozklad světového hospodářství, hledání cesty z krize - mezinárodněpolitická a hospodářská situace ve 20. a 30. letech; totalitní systémy – komunismus, fašismus, nacismus – důsledky pro Československo a svět - druhá světová válka, holokaust; situace v našich zemích, domácí a zahraniční odboj; politické, mocenské a ekonomické důsledky války - vývoj Československa od roku 1945 do roku 1989, vznik České republiky - studená válka, sovětský blok, západní blok – vzájemné soupeření, korejská válka, karibská krize, vietnamská válka	VDO: - Formy participace občanů v politickém životě - Občan, občanská společnost a stát - Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování MuV: - Etnický původ "Princip sociálního smíru a solidarity" VMEGS: - Evropa a svět nás zajímá MeV: - Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality	Mezipředmětové vztahy: - Zeměpis - orientace na mapě - Český jazyk a literatura - Národní obrození - literatura v novověku - Výtvarná výchova - architektura v novověku - sochařství v novověku - malířství v novověku - Výchova k občanství - politické systémy - ústava - náboženství: křesťanství (katolické, protestantské, pravoslavné), judaismus - antisemitismus - emancipace žen - sociální spravedlnost - Hudební výchova - hudba v novověku - Matematika - časová osa - Fyzika - vynálezy v průmyslové a vědeckotechnické revoluci

• posoudí postavení rozvojových zemí • prokáže základní orientaci v problémech současného světa	• poválečný rozpad koloniálního systému, rozmach národně osvobozeneckých hnutí, suezská krize • problémy současnosti – věda, technika, tempo rozvoje; třetí svět		
--	---	--	--

Výchova k občanství

Charakteristika vyučovacího předmětu

Výchova k občanství je vyučována v šestém až devátém ročníku s hodinovou dotací jedné hodiny týdně. Předmět směřuje k postupnému formování a rozvíjení občanského profilu žáků. V návaznosti na učivo prvouky, vlastivědy a dalších předmětů orientuje žáky ve významných okolnostech společenského života, pomáhá utvářet vztahy žáků ve společnosti, formuje jejich vnitřní postoje k důležitým oblastem lidského života. Otevírá cestu k sebepoznání a k přijímání pozitivních životních hodnot, při řešení reálných životních situací a při rozhodování.

Předmět Výchova k občanství umožňuje vytvořit si a interpretovat vhodné názory v souvislosti s orientací ve svých právech a povinnostech jakožto občana demokratického právního státu. Mimo informace z oblastí hodnotových mají žáci možnost poznat a osvojit si základní informace z oblastí ekonomických a environmentálních. Předmět rozvíjí a podporuje u žáků národní cítění a z toho vyplývající občanská práva a povinnosti. Zároveň žák porozumí významu životních rolí, rozpoznání důsledků různých rozhodnutí a způsobů jednání ve svém budoucím životě.

Za klíčové kompetence výuky předmětu Výchova k občanství lze považovat:

- **kompetence občanské** (Žák je veden ke schopnosti zaujmout stanovisko k událostem kolem sebe, vyslovit svůj názor a obhájit ho vhodnými argumenty; váží si vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí a postavit se proti fyzickému a psychickému násilí; chápe základní principy a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu; respektuje a ocení tradice a kulturní i historické dědictví naší vlasti, projevuje smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit; chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy.)
- **kompetence sociální a personální** (Žák účinně spolupracuje ve skupině, přispívá k diskusi v týmu, argumentuje, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu; vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty.)
- **kompetence komunikativní** (Žák formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory; vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném a ústním projevu; vhodně argumentuje a obhajuje svůj názor, účinně se zapojuje do diskuse; využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem.)
- **kompetence k řešení problémů** (Žák vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, promyslí a naplánuje způsob řešení problému, využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností; kriticky myslí, samostatně řeší problémy, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí; nenechá se odradit neúspěchem, vytrvale hledá konečné řešení problémů, sleduje vlastní pokrok při jejich zdolávání.)
- **kompetence k učení** (Žák vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu; propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí, poznává smysl a

cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje způsob, jakým učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich.)

- **kompetence pracovní** (Žák je schopen efektivně organizovat svou práci, rozdělovat role ve skupině a hodnotit výsledky činnosti; učí se organizovat svůj čas, efektivně plánovat časový rozvrh; vyjádřit svou představu o budoucí profesi, učit se odpovědnému rozhodování s ohledem na své schopnosti.)
- **kompetence digitální** (Žák ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; získává, vyhledává, kriticky posuzuje, vytváří a upravuje digitální obsah, vyjadřuje se pomocí digitálních prostředků; využívá je při učení, aby si zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil a zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky.)

V předmětu Výchova k občanství jsme zvolili tato průřezová témata:

- **Multikulturní výchova**
- **Mediální výchova**
- **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech**
- **Osobnostní a sociální výchova**
- **Environmentální výchova**
- **Výchova demokratického občana**

Cíle vyučovacího předmětu

- umožnit žákům osvojit si strategie učení a motivovat je pro celoživotní vzdělávání
- podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů
- vést žáky k všestranné, účinné a otevřené komunikaci
- rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých
- připravovat žáky na to, aby se projevovali jako svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a naplňovali své povinnosti
- vytvářet u žáků potřebu projevovat pozitivní pocity v chování, jednání a v prožívání životních situací; rozvíjet vnímavost a citlivé vztahy k lidem, prostředí i k přírodě
- učit žáky ke zodpovědnosti za své fyzické, duševní a sociální zdraví
- vést žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturním a duchovním hodnotám, učit je žít společně s ostatními lidmi

- pomáhat žákům rozvíjet vlastní schopnosti a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci
- pomáhat žákům orientovat se v digitálním prostředí a vést je k bezpečnému a kreativnímu využívání technologií při učení, ve volném čase a při zapojování do společnosti a občanského života

Vzdělávací předmět: Výchova k občanství

Ročník: 6. - 9.

Výstupy předmětu	Učivo předmětu	Průřezové téma	Přesahy, vazby, poznámky
Žák - objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání - rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu - kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí - uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích - objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám - rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti - respektuje mravní principy a pravidla společenského soužití - uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích a rozlišuje projevy nepřiměřeného chování a porušování společenských norem - rozpoznává hodnoty přátelství a vztahů mezi lidmi a je ohleduplný ke starým, nemocným a postiženým spoluobčanům	- naše škola – život ve škole, práva a povinnosti žáků, význam a činnost žákovské samosprávy, společná pravidla a normy; vklad vzdělání pro život - naše obec, region, kraj – důležité instituce, zajímavá a památná místa, významní rodáci, místní tradice; ochrana kulturních památek, přírodních objektů a majetku - naše vlast – pojem vlasti a vlastenectví; zajímavá a památná místa, co nás proslavilo, významné osobnosti; státní symboly, státní svátky, významné dny - kulturní život – rozmanitost kulturních projevů, kulturní hodnoty, kulturní tradice; kulturní instituce; masová kultura, prostředky komunikace - lidská setkání – přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi, rovnost a nerovnost, rovné postavení mužů a žen; lidská solidarita, pomoc lidem v nouzi, potřební lidé ve společnosti - vztahy mezi lidmi – osobní a neosobní vztahy, mezilidská	MuV: - Lidské vztahy - Kulturní diference - Multikulturalita - Etnický původ - Tolerance a respekt k rozdílu mezi lidmi OSV: - Sociální rozvoj - Sebepoznání a sebepojetí - Mezilidské vztahy - Kooperace a kompetice - Tolerance odlišností - Řešení problémů VMEGS: - Evropa a svět nás zajímá - Souvislosti mezi lokálními a globálními problémy - Nadnárodní vztahy MeV: - Tvorba mediálního sdělení - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení - Média jako zdroj informací - Fungování a vliv médií ve společnosti - Vliv médií na kulturní dění ve společnosti - Vliv médií na společnost i jednotlivce	Mezipředmětové vztahy: - Dějepis - Přírodopis - Informační technologie - Matematika - Český jazyk - Svět práce - Výtvarná výchova - Hudební výchova - Výchova ke zdraví

• respektuje kulturní zvláštnosti, názory a zájmy minoritních skupin ve společnosti • objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života • posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek • kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání • popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru • chápe význam vzdělávání v kontextu s profesním uplatněním • formuluje své nejbližší plány • rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady • sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zvaží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti • na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní	kommunikace; konflikty v mezilidských vztazích, problémy lidské nesnášenlivosti • zásady lidského soužití – morálka a mravnost, svoboda a vzájemná závislost, pravidla chování • podobnost a odlišnost lidí – projevy chování, rozdíly v prožívání, myšlení a jednání; osobní vlastnosti, dovednosti a schopnosti, charakter; vrozené předpoklady, osobní potenciál • vnitřní svět člověka – vnímání, prožívání, poznávání a posuzování skutečnosti, sebe i druhých lidí, systém osobních hodnot, sebehodnocení; stereotypy v posuzování druhých lidí • osobní rozvoj – životní cíle a plány, životní perspektiva, adaptace na životní změny, sebezměna; význam motivace, aktivity, vůle a osobní kázně při seberozvoji • majetek, vlastnictví – formy vlastnictví; hmotné a duševní vlastnictví, jejich ochrana; hospodaření s penězi, majetkem a různými formami vlastnictví • peníze – formy placení • hospodaření – rozpočet domácnosti, úspory, investice, úvěry, splátkový prodej, leasing; rozpočet státu, typy rozpočtu a jejich odlišnosti; význam daní	EV: • Porozumění vztahů člověka a životního prostředí • Vztah přírody a společnosti • Ekologické problémy lidstva v globálním měřítku VDO: • Princip demokracie jako forma vlády a způsobu rozhodování • Občanská společnost a škola • Formy participace občanů v politickém životě • Pozitivní a racionální vztah k demokratickému zřízení • Rovnost a svoboda jako princip demokracie • Občanská společnost a její právní základ	
--	---	---	--

platební karty, vysvětlí jejich omezení - vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít - uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu - na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování - trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz - rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků ze státního rozpočtu - stručně popíše sociální, právní a ekonomické otázky rodinného života a rozlišuje postavení a role rodinných příslušníků - sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zvaží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti - ukáže na příkladech vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, vysvětlí, k čemu slouží bankovní účet - uvede příklady služeb, které banky nabízejí - uvědomuje si význam sociální péče o potřebné občany	- banky a jejich služby – aktivní a pasivní operace, úročení, pojištění, produkty finančního trhu pro investování a pro získávání prostředků - principy tržního hospodářství – nabídka, poptávka, trh, tvorba ceny, inflace, podstata fungování trhu		
--	---	--	--

• rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky • rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu • objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů • vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů • přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod • objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství • uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava, koupě, oprava či pronájem věci • dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování • rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů • rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady	• právní základy státu – znaky státu, typy a formy státu; státní občanství ČR; Ústava ČR; složky státní moci, jejich orgány a instituce, obrana státu • státní správa a samospráva – orgány a instituce státní správy a samosprávy, jejich úkoly • principy demokracie – znaky demokratického způsobu rozhodování a řízení státu; politický pluralismus • význam a formy voleb do zastupitelstev • lidská práva – základní lidská práva, práva dítěte, jejich ochrana; úprava lidských práv a práv dětí v dokumentech; poškozování lidských práv, šikana, diskriminace • právní řád České republiky – význam a funkce právního řádu, orgány právní ochrany občanů, soustava soudů; právní norma, předpis, publikování právních předpisů • protiprávní jednání – druhy a postihy protiprávního jednání včetně korupce, trestní postižitelnost; porušování předpisů v silničním provozu, porušování práv k duševnímu vlastnictví • právo v každodenním životě důležité právní vztahy a závazky z nich		
---	--	--	--

• diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání • uvede základní prvky fungování demokratické společnosti • chápe státoprávní uspořádání České republiky, zákonodárných orgánů a institucí státní správy • uvede symboly našeho státu a zná způsoby jejich užívání • vyjmenuje základní práva a povinnosti občanů • na příkladu vysvětlí, jak reklamovat výrobek nebo službu • uvede příklady, jak se bránit v případě porušení práv spotřebitele • uvědomuje si rizika porušování právních ustanovení a důsledky protiprávního jednání • vyřizuje své osobní záležitosti včetně běžné komunikace s úřady; požádá v případě potřeby vhodným způsobem o radu • rozeznává nebezpečí ohrožení sociálně patologickými jevy • v krizových situacích využívá služby pomáhajících organizací • popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování • uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky • objasní souvislosti globálních a lokálních problémů • uvede příklady základních práv občanů ČR v rámci EU a způsoby jejich uplatňování	vyplývající; základní práva spotřebitele; styk s úřady • evropská integrace – podstata, význam, výhody; Evropská unie a ČR • globalizace – projevy, významné globální problémy		
--	--	--	--

Fyzika

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět je součástí vzdělávací oblasti Člověk a příroda, vyučuje se od šestého do devátého ročníku druhého stupně s časovou dotací dvě vyučovací hodiny týdně. Výuka se v žádném ročníku nedělí a probíhá převážně v učebně fyziky.

Předmět navazuje zejména na výuku vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět, která probíhá na 1. stupni školy, a úzce navazuje a rozšiřuje výuku v předmětech matematika, chemie, přírodopis a zeměpis. Vzdělávací předmět je tvořen sedmi tematickými celky: Látky a tělesa, Pohyb těles a síly, Mechanické vlastnosti tekutin, Energie, Zvukové děje, Elektromagnetické a světelné děje a Vesmír. Tematické celky svým obsahem pokrývají široké spektrum přírodních jevů. Vzhledem k obsáhlosti některých tematických celků, náročnost na potřebný matematický aparát a možnosti využití některých mezipředmětových vztahů, zasahují svým obsahem některé tematické celky do různých ročníků.

Za **klíčové kompetence** výuky fyziky lze považovat:

- **kompetence k učení** (Žák vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu, vyhledává, třídí informace a na základě jejich pochopení je efektivně využívá, operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy, samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti, poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok, naplánuje způsob, jakým učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich.)
- **kompetence k řešení problémů** (Žák vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, promyslí a naplánuje způsob řešení problému a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností, samostatně řeší problémy, volí vhodné způsoby řešení, užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy, vyhledává informace vhodné k řešení problému, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit nezdarem, vytrvale hledá konečné řešení problému, ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky zhodnotí.)
- **kompetence komunikativní** (Žák formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu, rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji.)

- **kompetence sociální a personální** (Žák účinně spolupracuje ve skupině, argumentuje, podílí se na utváření pravidel práce v týmu, přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají.)
- **kompetence občanské** (Žák se rozhoduje zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka, chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti.)
- **kompetence pracovní** (Žák využívá získané znalosti a zkušenosti v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření, je schopen efektivně organizovat svou práci, používá bezpečně a účinně přístroje, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky, přistupuje k výsledkům svých pokusů a experimentů nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých a z hlediska ochrany životního prostředí.)
- **kompetence digitální** (Žák ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby, využívá je při učení, získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce.)

Z **průřezových témat** mají na fyziku návaznost hlavně

- **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech** (objasňování důsledků globálních vlivů na životní prostředí v okolí žáků s důrazem na potřebu a závažnost ochrany tohoto prostředí především v dané lokalitě, kultivace postojů k Evropě a ke světu jako globálnímu prostředí života)
- **Environmentální výchova** (základní podmínky života na Zemi, pochopení objektivní platnosti základních přírodních zákonitostí, dynamických souvislostí v přírodě, postavení člověka v přírodě, vztah člověka k přírodě, komplexní funkce přírody ve vztahu k lidské společnosti, význam přírody pro zachování podmínek života, pro získávání obnovitelných zdrojů surovin a energie i pro mimoprodukční hodnoty – inspiraci, odpočinek)

Cíle vyučovacího předmětu

- poskytnout žákům prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodních jevů a jejich zákonitostí
- nabídnout možnosti poznávání a chápání okolního světa

- poskytnout žákům pomocí činnosti realizující se formou pokusů, experimentů či měření co nejúžší propojení teoretických znalostí s podmínkami reálného života
- podporovat samostatné a tvořivé myšlení žáků
- umožňovat žákům se kriticky zamýšlet nad zadanými problémy souvisejícími s přírodními jevy a vyjadřovat své vlastní názory

K dosahování cílů vyučovacího předmětu fyzika volíme takové formy a metody výuky, které žákům umožňují optimální zvládnutí učiva. Jedná se zejména o aktivizující činnosti, které podporují samostatnost a tvořivost a realizují se formou problémového vyučování, pozorování, experimentu, srovnávání, posuzování, vyvozování závěrů, ověřování hypotéz, skupinové a laboratorní práce. Potřebných výstupů a klíčových kompetencí se snažíme dosahovat i s ohledem na individuální osobnosti žáků. Nadaným žákům a žákům s mimořádným zájmem o fyziku umožňujeme individuální rozvoj například zadáváním složitějších problémových úkolů, či jejich zapojením do fyzikálních soutěží.

Vzdělávací předmět: Fyzika**Ročník: 6. – 9.**

Výstupy předmětů	Učivo předmětu	Průřezové téma	Přesahy, vazby, poznámky
Látky a tělesa Žák: - změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa (délka, objem, hmotnost, teplota, čas), výsledek měření vyjadřuje číselnou hodnotou a příslušnou jednotkou - rozlišuje na příkladech mezi pojmy těleso a látka - charakterizuje hlavní rozdíly mezi částicovým složením látek pevných, kapalných a plyných - uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí - uvede složení atomu (elektron, proton, neutron), uvede vztah mezi atomem a molekulou - předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty - využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů	- fyzikální veličina, jednotka veličiny (délka, objem, hmotnost, čas, teplota), měření fyzikálních veličin, aritmetický průměr měření, převody jednotek veličin - tělesa a látky, pozorování okolních těles a látek, vlastnosti látek - tělesa, látky, pevné, kapalné a plyné látky - difúze - atom a jeho složení, proton, neutron, elektron, elektrický náboj jako vlastnost částice, iont - měření teploty tělesa, pozorování změn (rozměry – objem) těles při jejich zahřívání či ochlazování - měření hustoty látek, výpočet hustoty látky z naměřených hodnot hustoty a objemu tělesa	VMEGS: - objasňování důsledků globálních vlivů na životní prostředí v okolí žáků s důrazem na potřebu a závažnost ochrany tohoto prostředí především v dané lokalitě - kultivace postojů k Evropě a ke světu jako globálnímu prostředí života EV: - pochopení platnosti základních přírodních zákonitostí a dynamických souvislostí v přírodě - pochopení postavení člověka v přírodě - komplexní funkce přírody ve vztahu k lidské společnosti - význam přírody pro zachování podmínek života, pro získávání obnovitelných zdrojů surovin a energie i pro mimoprodukční hodnoty – inspiraci, odpočinek - základní podmínky života - vztah člověka k prostředí	

Pohyb těles, síly Žák: • rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu • využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles • určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici Mechanické vlastnosti tekutin Žák: • využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů Energie Žák: • využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem • zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů (vodních, tepelných) z hlediska vlivu na životní prostředí	• klid a pohyb tělesa, dráha a trajektorie • rychlost rovnoměrného a průměrná rychlost nerovnoměrného pohybu, jednotka rychlosti • vzájemné působení těles a jeho projevy, síla, jednotka síly a znázornění síly, vztah mezi gravitační silou a hmotností tělesa, gravitační pole, tlaková síla, tlak a jeho jednotka, smykové tření, skládání sil působících na těleso v přímce, těžiště tělesa • Pascalův zákon, hydrostatický a atmosférický tlak, souvislost mezi hydrostatickým tlakem, hloubkou a hustotou kapaliny, souvislost atmosférického tlaku a některými procesy v atmosféře, Archimédův zákon, vztlaková síla, potápění, vznášení se a plavání těles v klidných tekutinách • práce, výkon a jejich jednotky • tepelné zdroje spalující fosilní paliva, vodní zdroje mechanické energie, obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie • pohybová a polohová energie; vnitřní energie; elektrická energie a		
--	--	--	--

Zvukové děje Žák: - rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku - posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí Elektromagnetické a světelné děje Žák: - sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu - rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí	výkon, výroba a přenos elektrické energie; jaderná energie, štěpná reakce, jaderný reaktor, jaderná elektrárna, ochrana lidí před radioaktivním zářením - přeměny skupenství, tání a tuhnutí, vypařování a kapalnění, var, hlavní faktory ovlivňující vypařování a teplotu varu - vlastnosti zvuku, látkové prostředí jako podmínka vzniku šíření zvuku, zdroje zvuku, rychlost šíření zvuku v různých prostředích, tón, hlasitost zvuku, odraz zvuku na překážce, zvuková ozvěna - pohlcování zvuku, hlasitost – hluk a jeho negativní vliv na zdraví člověka - elektrický obvod a jeho hlavní součásti (zdroj napětí, vodiče, spotřebič, rezistor, složitější elektrický obvod) - elektrický náboj a jeho jednotka, elektrická síla a elektrické pole elektrické napětí a jeho jednotka, elektrický proud a jeho jednotka, odpor vodiče a jeho jednotka, výsledné napětí, proud a odpor vodičů zapojených za sebou a vedle sebe, elektrický proud stejnosměrný a střídavý a jejich základní charakteristiky, perioda a frekvence		
--	---	--	--

- rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností - využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní - využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh - rozhodne ze znalosti rychlosti světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami Vesmír Žák: - objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet	střídavého proudu a napětí, efektivní hodnoty střídavého proudu a napětí - podstata vedení elektrického proudu v kovových vodičích, polovodičích, kapalinách a plynech, typ polovodiče P-N - magnety přírodní a umělé, magnetické póly, magnetické pole magnetu, magnetické pole Země, indukční čáry, elektrické a magnetické pole, cívka s proudem v magnetickém poli, stejnosměrný elektromotor, elektrický výkon a elektrická práce, elektromagnetická indukce, transformátor, jednofázový alternátor, dynamo - vlastnosti světla, zdroje světla, rychlost světla ve vakuu a v různých prostředích, stín, zatmění Slunce a Měsíce, zobrazení odrazem na rovinném, dutém a vypuklém zrcadle (kvalitativně) - lom světla na rozhraní dvou prostředí, lom ke kolmici a od kolmice, čočky, spojka a rozptylka, ohnisko a ohnisková vzdálenost čočky, zobrazení lomem tenkou spojkou a rozptylkou, lupa, optické vlastnosti oka, rozklad bílého světla optickým hranolem - sluneční soustava a její složení, charakteristika jednotlivých planet, oběžná doba planety, měsíc planety, měsíční fáze		
---	---	--	--

Chemie

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět je součástí vzdělávací oblasti Člověk a příroda, vyučuje se v osmém a devátém ročníku druhého stupně s časovou dotací dvě vyučovací hodiny týdně. Výuka se v žádném ročníku nedělí a probíhá převážně v učebně fyziky a informatiky.

Předmět navazuje zejména na výuku vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět, která probíhá na 1. stupni školy, a úzce navazuje a rozšiřuje výuku v předmětech matematika, fyzika, přírodopis a zeměpis. Vzdělávací předmět je tvořen sedmi tematickými celky: Pozorování, pokus a bezpečnost práce, Směsi, Částicové složení látek a chemické prvky, Chemické reakce, Anorganické sloučeniny, Organické sloučeniny, Chemie a společnost. Tematické celky svým obsahem pokrývají široké spektrum přírodních jevů. Vzdělávání v předmětu chemie směřuje k podchycení a rozvíjení trvalého zájmu o obor – poznávání základních chemických pojmů a zákonitostí, zdůvodnění a aplikování chemických jevů. Učí žáky pracovat podle pravidel bezpečné práce s chemikáliemi, poskytnout první pomoc při úrazech s nebezpečnými chemickými látkami a přípravky.

Za **klíčové kompetence** výuky chemie lze považovat:

- **kompetence k učení** (Žák vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu, vyhledává, třídí informace a na základě jejich pochopení je efektivně využívá, operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na přírodní jevy, samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti, poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok, naplňuje způsob, jakým učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich.)
- **kompetence k řešení problémů** (Žák vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, promyslí a naplňuje způsob řešení problému a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností, samostatně řeší problémy, volí vhodné způsoby řešení, užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy, vyhledává informace vhodné k řešení problému, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit nezdarem, vytrvale hledá konečné řešení problému, ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky zhodnotí.)
- **kompetence komunikativní** (Žák formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu, rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji.)

- **kompetence sociální a personální** (Žák účinně spolupracuje ve skupině, argumentuje, podílí se na utváření pravidel práce v týmu, přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají.)
- **kompetence občanské** (Žák se rozhoduje zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka, chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti.)
- **kompetence pracovní** (Žák využívá získané znalosti a zkušenosti v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření, je schopen efektivně organizovat svou práci, používá bezpečně a účinně přístroje, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky, přistupuje k výsledkům svých pokusů a experimentů nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých a z hlediska ochrany životního prostředí.)
- **kompetence digitální** (Žák ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby, využívá je při učení, získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce.)

Z **průřezových témat** mají na chemii návaznost hlavně

- **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech** (objasňování důsledků globálních vlivů na životní prostředí v okolí žáků s důrazem na potřebu a závažnost ochrany tohoto prostředí především v dané lokalitě, kultivace postojů k Evropě jako širší vlasti a ke světu jako globálnímu prostředí života)
- **Environmentální výchova** (základní podmínky života na Zemi, pochopení objektivní platnosti základních přírodních zákonitostí, dynamických souvislostí v přírodě, postavení člověka v přírodě, vztah člověka k přírodě, komplexní funkce přírody ve vztahu k lidské společnosti, význam přírody pro zachování podmínek života, pro získávání obnovitelných zdrojů surovin a energie i pro mimoprodukční hodnoty – inspiraci, odpočinek)

Cíle vyučovacího předmětu

- poskytnout žákům prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodních jevů a jejich zákonitostí
- nabídnout možnosti poznávání a chápání okolního světa

- poskytnout žákům pomocí činnosti realizující se formou pokusů, experimentů či měření co nejúžší propojení teoretických znalostí s podmínkami reálného života
- podporovat samostatné a tvořivé myšlení žáků
- umožňovat žákům se kriticky zamýšlet nad zadanými problémy souvisejícími s přírodními jevy a vyjadřovat své vlastní názory

K dosahování cílů vyučovacího předmětu chemie volíme takové formy a metody výuky, které žákům umožňují optimální zvládnutí učiva. Jedná se zejména o aktivizující činnosti, které podporují samostatnost a tvořivost a realizují se formou problémového vyučování, pozorování, experimentu, srovnávání, posuzování, vyvozování závěrů, ověřování hypotéz, skupinové a laboratorní práce. Potřebných výstupů a klíčových kompetencí se snažíme dosahovat i s ohledem na individuální osobnosti žáků. Nadaným žákům a žákům s mimořádným zájmem o chemii umožňujeme individuální rozvoj například zadáváním složitějších problémových úkolů, či jejich zapojením do chemických soutěží.

Vzdělávací předmět: Chemie

Ročník: 8. – 9.

Výstupy předmětů	Učivo předmětu	Průřezové téma	Přesahy, vazby, poznámky
Pozorování, pokus a práce Žák: - určí společné a rozdílné vlastnosti látek - pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost, posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí Směsi Žák: - rozdlišuje směsi a chemické látky - vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení - navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení; uvede příklady oddělování složek v praxi - rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití, uvede příklady znečišťování vody a vzduchu	- vlastnosti látek – hustota, rozpustnost, kujnost, tepelná a elektrická vodivost, vliv atmosféry na vlastnosti látek - nebezpečné látky a přípravky, značení a užívání běžných chemikálií, zásady bezpečné práce ve škole i v běžném životě - směsi různorodé a stejnorodé - roztoky nasycené a nenasycené, koncentrovanější, zředěnější, hmotnostní zlomek - oddělování složek směsí – usazování, filtrace, destilace, krystalizace, sublimace - voda – voda v přírodě, pitná a užitková voda, odpadní voda, destilovaná voda, čistota vody, - vzduch – složení, čistota ovzduší, smog, teplotní inverze, ozónová vrstva	VMEGS: - objasňování důsledků globálních vlivů na životní prostředí v okolí žáků s důrazem na potřebu a závažnost ochrany tohoto prostředí především v dané lokalitě - kultivace postojů k Evropě a ke světu jako globálnímu prostředí života EV: - pochopení platnosti základních přírodních zákonitostí a dynamických souvislostí v přírodě - pochopení postavení člověka v přírodě - komplexní funkce přírody ve vztahu k lidské společnosti - význam přírody pro zachování podmínek života, pro získávání obnovitelných zdrojů surovin a energie i pro mimoprodukční hodnoty – inspiraci, odpočinek - základní podmínky života - vztah člověka k prostředí	

Částicové složení látek a chemické prvky Žák: - používá pojmy atom a molekula, prvek a sloučenina ve správných souvislostech - orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy, polokovy a nekovy, zná jejich značky a usuzuje na jejich možné vlastnosti Chemické reakce Žák: - rozliší a zapíše rovnici výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí a zhodnotí jejich využívání - aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu Anorganické sloučeniny Žák: - porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, halogenidů, sulfidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv	- částicové složení látek – molekuly, atomy, atomové jádro, protony, neutrony, elektronový obal a jeho změny v chemických reakcích, elektrony, chemické sloučeniny – chemická vazba, názvosloví jednoduchých anorganických a organických sloučenin - prvky – názvy a značky vybraných prvků, vlastnosti a použití vybraných prvků, skupiny a periody v periodické soustavě chemických prvků; protonové číslo - chemické reakce – zákon zachování hmotnosti, chemické rovnice, látkové množství, molární hmotnost - faktory ovlivňující rychlost chemických reakcí – teplota, plošný obsah povrchu výchozích látek, katalýza - oxidy, halogenidy, sulfidy – názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, halogenidů, sulfidů		
--	---	--	--

významných zástupců těchto látek na životní prostředí • orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi Organické sloučeniny Žák: • rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití • zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy • rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití • uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů Chemie a společnost Žák:	• kyseliny a hydroxidy – kyselost a zásaditost roztoků; vlastnosti, vzorce, názvy a použití vybraných prakticky významných kyselin a hydroxidů • soli kyslíkaté a nekyslíkaté – vlastnosti, použití vybraných solí, oxidační číslo, názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných solí • kyselost a zásaditost roztoku, neutralizace • uhlovodíky – příklady v praxi významných alkanů, uhlovodíků s vícenásobnými vazbami a aromatických uhlovodíků • paliva – ropa, uhlí, zemní plyn, průmyslově vyráběná paliva • deriváty uhlovodíků – příklady v praxi významných alkoholů, fenolů, halogenderivátů, aldehydů, ketonů, karboxylových kyselin, esterů, aminokyselin, aminů a nitroderivátů • přírodní látky – zdroje, vlastnosti a příklady funkcí bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů		
---	---	--	--

• zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi • aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe • orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní • prostředí a zdraví člověka	• chemický průmysl v ČR – výrobky, rizika v souvislosti se životním prostředím, recyklace surovin, koroze, průmyslová hnojiva, tepelně zpracovávané materiály – cement, vápno, sádra, keramika, plasty a syntetická vlákna – vlastnosti, použití, likvidace • detergenty, pesticidy a insekticidy • hořlaviny – význam tříd nebezpečnosti • léčiva a návykové látky		
--	--	--	--

Přírodopis

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět je součástí vzdělávací oblasti Člověk a příroda, vyučuje se od šestého do devátého ročníku druhého stupně s časovou dotací 2 vyučovacích hodin týdně kromě devátého ročníku, kde je 1 vyučovací hodina týdně.

Předměty vzdělávací oblasti Člověk a příroda jsou fyzika, chemie, přírodopis, zeměpis a svým činnostním a badatelským charakterem výuky umožňují žákům hlouběji porozumět zákonitostem přírodních procesů a tím si uvědomovat i užitečnost přírodovědných poznatků a jejich aplikací v praktickém životě. Ve svém vzdělávacím obsahu navazuje přímo na oblast Člověk a jeho svět, která je zpracována do oblasti Člověk a společnost, Člověk a příroda, Člověk a zdraví a Člověk a svět práce a která současně přibližuje „svět společnosti“, přírodní zákonitosti i hodnoty zdravého životního stylu. Vzdělávací předmět přírodopis je tvořen osmi tematickými celky: Obecná biologie a genetika, Biologie hub, Biologie rostlin, Biologie živočichů, Biologie člověka, Neživá příroda, Základy ekologie, Praktické pozorování přírody.

Vzdělávací oblast také významně podporuje utváření kompetencí.

- **kompetence k učení** (Žák samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje závěry pro budoucnost.)
- **kompetence k řešení problémů** (Žák vyhledává informace vhodné k řešení problému, samostatně problémy řeší a ověřuje prakticky správnost řešení problémů.)
- **kompetence komunikativní** (Žák využívá informační a komunikační prostředky pro účinnou komunikaci s okolním světem.)
- **kompetence sociální a personální** (Žák přispívá k diskusi a spolupracuje s druhým při řešení úkolů.)
- **kompetence občanské** (Žák chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti.)
- **kompetence pracovní** (Žák přistupuje k výsledkům pracovní činnosti z hlediska ochrany zdraví a ochrany životního prostředí.)
- **kompetence digitální** (Žák ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy. Vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků. Využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce.)

Z průřezových témat mají na přírodopis návaznost hlavně

- **Environmentální výchova**

Vzdělávací oblast Člověk a příroda zahrnuje široký okruh otázek spojených se zkoumáním přírody. Poskytuje žákům prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním faktům a jejich zákonitostem. Dává jim potřebný základ pro lepší porozumění a využívání současných technologií a pomáhá jim lépe se orientovat v běžném životě. V této vzdělávací oblasti dostávají žáci příležitost poznávat přírodu jako systém, jehož součásti jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se. Na tomto poznávání je založeno i pochopení důležitosti udržování přírodní rovnováhy pro existenci živých soustav včetně člověka.

Cíle vyučovacího předmětu

- zkoumání přírodních faktů a jejich souvislostí s využitím různých empirických metod poznávání (pozorování, měření, experiment) i různých metod racionálního uvažování
- porozumění souvislostem mezi činnostmi lidí a stavem přírodního a životního prostředí
- utváření dovedností vhodně se chovat při kontaktu s objekty či situacemi potenciálně či aktuálně ohrožujícími životy, zdraví, majetek nebo životní prostředí lidí

Vzdělávací předmět: Přírodopis

Ročník: 6.

Výstupy předmětů	Učivo předmětu	Průřezové téma	Přesahy, vazby, poznámky
Obecná biologie a genetika Žák: - rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů - vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti - uvede příklady dědičnosti v praktickém životě - uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka - uvede na příkladech vliv virů a bakterií v přírodě a na člověka Biologie hub Žák: - rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků Biologie živočichů Žák: - porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů - rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané	- vznik, vývoj, rozmanitost, projevy života a jeho význam – výživa, dýchání, růst, rozmnožování, vývin, reakce na podněty; názory na vznik života - dědičnost a proměnlivost organismů – podstata dědičnosti a přenos dědičných informací, gen, křížem - viry a bakterie – výskyt, význam a praktické využití - houby bez plodnic – základní charakteristika, pozitivní a negativní vliv na člověka a živé organismy - houby s plodnicemi – stavba, výskyt, význam, zásady sběru, konzumace a první pomoc při otravě houbami - lišejníky – výskyt a význam - stavba těla, stavba a funkce jednotlivých částí těla – živočišná buňka, tkáň, orgány, orgánové soustavy, organismy jednobuněčné a mnohobuněčné, rozmnožování		

živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin • odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí • zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka; uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy Základy ekologie Žák: • uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi • na příkladu objasní základní princip existence živých a neživých složek ekosystému • vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam Praktické poznávání přírody Žák: • aplikuje praktické metody poznávání přírody	• vývoj, vývin a systém živočichů – významní zástupci jednotlivých skupin živočichů – prvoci, bezobratlí (žahavci, ploštěnci, hlísti, měkkýši, kroužkovci, členovci) • organismy a prostředí – vzájemné vztahy mezi organismy, mezi organismy a prostředím; populace, společenstva, přirozené a umělé ekosystémy, potravní řetězce, rovnováha v ekosystému • praktické metody poznávání přírody – pozorování lupou a mikroskopem (případně dalekohledem), zjednodušené určovací klíče a atlasy, založení herbáře a sbírek	EV: • ekosystémy	
--	---	---	--

Vzdělávací předmět: Přírodopis

Ročník: 7.

Výstupy předmětů	Učivo předmětu	Průřezové téma	Přesahy, vazby, poznámky
Biologie rostlin Žák: • odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům • vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin • rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů Biologie živočichů Žák: • porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů • rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin • odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich	• anatomie a morfologie rostlin – stavba a význam jednotlivých částí těla vyšších rostlin (kořen, stonek, list, květ, semeno, plod) • fyziologie rostlin – základní principy fotosyntézy, dýchání, růstu, rozmnožování • systém rostlin – poznávání a zařazování daných zástupců běžných druhů řas, mechorostů, kapradorostů (plavuně, přesličky, kapradiny), nahosemenných a krytosemenných rostlin (jednoděložných a dvouděložných), jejich vývoj a využití hospodářsky významných zástupců • význam rostlin a jejich ochrana • vývoj, vývin a systém živočichů – významní zástupci jednotlivých skupin živočichů – strunatci (paryby, ryby, obojživelníci, plazi, ptáci, savci) • rozšíření, význam a ochrana živočichů – hospodářsky a epidemiologicky významné druhy, péče o vybrané domácí živočichy,		

způsob života a přizpůsobení danému prostředí • zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka; uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy Praktické poznávání přírody Žák: • aplikuje praktické metody poznávání přírody	chov domestikovaných živočichů, živočišná společenstva • projevy chování živočichů • praktické metody poznávání přírody – pozorování lupou a mikroskopem (případně dalekohledem), zjednodušené určovací klíče a atlasy, založení herbáře a sbírek		
--	---	--	--

Vzdělávací předmět: Přírodopis**Ročník: 8.**

Výstupy předmětů	Učivo předmětu	Průřezové téma	Přesahy, vazby, poznámky
Biologie člověka Žák: • určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy • orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka • objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří • rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby	• fylogeneze a ontogeneze člověka – rozmnožování člověka • anatomie a fyziologie – stavba a funkce jednotlivých částí lidského těla, orgány, orgánové soustavy - opěrná - pohybová - oběhová - dýchací - trávicí - vylučovací - rozmnožovací - řídící - vyšší nervová činnost • nemoci, úrazy a prevence – příčiny, příznaky, praktické zásady a postupy při léčení běžných nemocí; závažná poranění a život ohrožující stavy, epidemie		

Vzdělávací předmět: Přírodopis**Ročník: 9.**

Výstupy předmětů	Učivo předmětu	Průřezové téma	Přesahy, vazby, poznámky
Neživá příroda Žák: - rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek - rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody - uveče význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi	- Země – vznik a stavba Země - nerosty a horniny – vznik, vlastnosti, kvalitativní třídění, praktický význam a využití zástupců, určování jejich vzorků - vnější a vnitřní geologické procesy – příčiny a důsledky - půdy – složení, vlastnosti a význam půdy - vývoj zemské kůry a organismů na Zemi – geologické změny, vznik života, výskyt typických organismů a jejich přizpůsobování prostředí - podnebí a počasí ve vztahu k životu – význam vody a teploty prostředí pro život, ochrana a využití přírodních zdrojů, význam jednotlivých vrstev ovzduší pro život, vlivy znečištěného ovzduší a klimatických změn na živé organismy a na člověka - mimořádné události způsobené přírodními vlivy – příčiny vzniku mimořádných událostí, přírodní světové katastrofy, nejčastější mimořádné přírodní události v ČR (povodně, větrné bouře, sněhové kalamity, laviny, náledí) a ochrana před nimi		

Základy ekologie Žák: • uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí	• ochrana přírody a životního prostředí – globální problémy a jejich řešení, chráněná území	EV: • Vztah člověka k prostředí	
---	---	--	--

Zeměpis

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Zeměpis je součástí vzdělávací oblasti Člověk a příroda a vyučuje se od šestého do devátého ročníku druhého stupně základního vzdělání. Má přírodovědný i společenskovední charakter.

Předmět navazuje zejména na výuku vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět, která přibližuje přírodovědné poznání žákům 1. stupně základního vzdělání a úzce spolupracuje především se vzdělávacími oblastmi Matematika a její aplikace, Člověk a společnost, Člověk a zdraví a Člověk a svět práce a dalšími vzdělávacími oblastmi. Vzdělávací předmět je členěn do sedmi tematických celků: 1. Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie 2. Přírodní obraz země 3. Regiony světa 4. Společenské a hospodářské prostředí 5. Životní prostředí 6. Česká republika 7. Terénní geografická výuka, praxe a aplikace. Vzdělávání v zeměpise směřuje žáky k získávání a rozvíjení orientace v geografickém prostředí, osvojování si hlavních geografických objektů, jevů, pojmů, dále k pochopení přírodního obrazu Země, získávání a rozvíjení dovednosti pracovat se zdroji geografických informací, respektování přírodních hodnot, lidských výtvorů a k podpoře ochrany životního prostředí. Zároveň vede žáky k potřebě klást si otázky o průběhu a příčinách různých procesů v přírodě i ve společnosti a hledat na tyto otázky odpovědi.

Zeměpis umožňuje žákům postupně odhalovat souvislosti přírodních podmínek a života lidí i jejich společenství v blízkém okolí, v regionech, na celém území ČR, v Evropě i ve světě.

Vyučování zeměpisu podle charakteru učiva a cílů vzdělávání nabízí žákům frontální výuku s demonstračními pomůckami a obrazovým materiálem, skupinovou práci, využití map v tištěné i elektronické podobě, pracovní listy, odbornou literaturu, časopisy a digitální technologie. Žáci samostatně zpracovávají referáty, tvoří prezentace a zapojují se do projektů. Velký význam mají zeměpisné vycházky s pozorováním a zeměpisné exkurze /výlety, pobyty v zahraničí/.

Zeměpis poskytuje možnosti pro rozvoj **klíčových kompetencí**:

- **kompetence k učení** (Žák vyhledává, shromažďuje, třídí a porovnává informace, používá odbornou terminologii a digitální technologie, využívá vlastních zkušeností, nalézá souvislosti mezi získanými poznatky a jejich využitím v praxi, poznává smysl a cíl učení, posoudí vlastní pokrok, kriticky zhodnotí výsledky svého učení.)
- **kompetence komunikativní** (Žáci se učí komunikovat mezi sebou, učitelem, naslouchat a respektovat názory druhých a vhodně argumentovat, využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem.)
- **kompetence k řešení problémů** (Žák hledá různá řešení problémů, kriticky myslí, provádí uvážlivá rozhodnutí a je schopen je obhájit.)

- **kompetence sociální a personální** (Žák napomáhá upevňovat dobré mezilidské vztahy, učí se vzájemně naslouchat, hodnotit výsledky své práce i práce ostatních spolužáků, účinně spolupracuje ve skupině, přispívá k diskusi ve skupině, podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu.)
- **kompetence občanské** (Žák respektuje přesvědčení druhých, odmítá nátlak a násilí, učí se chápat základní environmentální problémy, respektovat požadavky na kvalitu životního prostředí, /třídění odpadů, ochrana přírody/, seznamuje se s pravidly bezpečného chování při různých aktivitách.)
- **kompetence digitální** (Žák využívá digitálních technologií k usnadnění, zkvalitnění a zefektivnění své práce, zároveň je kritický k jejím přínosům a rizikům.)

Z **průřezových témat** mají na zeměpis návaznost hlavně:

- **Osobnostní a sociální výchova**
- **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech**
- **Environmentální výchova**

Cíle vyučovacího předmětu

- rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých
- vést žáky k všestranné, účinné a otevřené komunikaci
- podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů
- vést žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem

Ročník: 6.

[illegible]

• objasní pojmy světadílů, kontinent, světový oceán • lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny • porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států • zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich Terénní geografická výuka, praxe a aplikace Žák: • ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu • aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech	• světové oceány		
---	--	--	--

Vzdělávací předmět: Zeměpis

Ročník: 7.

Výstupy předmětů	Učivo předmětu	Průřezové téma	Přesahy, vazby, poznámky
Regiony světa Žák: • lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny • porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných /modelových/ států • zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich	Světadíly • Afrika • Austrálie a Oceánie • Amerika • Asie • Modelové regiony světa (vybrané modelové problémy a možnosti jejich řešení)	EV: • Ekosystémy • Vztah člověka k prostředí	

Ročník: 8.

[illegible]

institucích, organizacích a integracích států • vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy • hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu			
--	--	--	--

Vzdělávací předmět: Zeměpis

Ročník: 9.

Výstupy předmětů	Učivo předmětu	Průřezové téma	Přesahy, vazby, poznámky
Společenské a hospodářské prostředí Žák: - posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace - organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů - posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel - zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje - porovná předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit - porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků - lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech	- Obyvatelstvo světa (základní kvantitativní a kvalitativní geografické, demografické, hospodářské a kulturní charakteristiky) - Globalizační, společenské, politické a hospodářské procesy (aktuální společenské, sídelní, politické a hospodářské poměry současného světa, sídelní systémy, urbanizace, suburbanizace) - Světové hospodářství (sektorová a odvětvová struktura, ukazatele hospodářského rozvoje a životní úrovně) - Regionální, společenské, politické a hospodářské útvary (národní a multikulturní státy, části států, , města, aglomerace, hlavní a periferní oblast světa, integrace států, světová ohniska konfliktů)	OSV: - Rozvoj schopností poznávání VMEGS: - Jsmo Evropané EV: - Vztah člověka k prostředí	

Životní prostředí Žák: • uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů • uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí • porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajín	• Krajina (přírodní a společenské prostředí, typy krajín) • Vztah přírody a společnosti (udržitelný život a rozvoj, zásady ochrany přírody a životního prostředí, chráněná území, ekologické problémy lidstva)		
--	---	--	--

Hudební výchova 1. období

Charakteristika vyučovacího předmětu

Hudební výchova se vyučuje jako samostatný předmět v 1. – 5. ročníku 1 hodinu týdně.

Dává žákům příležitost, aby projevovali a uspokojovali svou přirozenou potřebu setkávání s hudbou.

Hudební výchova směřuje zvláště k tomu, aby žáci

- kultivovali svou hudebnost v oblasti hudebního sluchu, zpěvního hlasu, smyslu pro rytmus, melodického a harmonického cítění, hudební paměti, představivosti a fantazie
- rozvíjeli své schopnosti a dovednosti aktivitami vokálními, instrumentálními, hudebně pohybovými a poslechovými
- získali vhled do hudební kultury české i jiných národů, seznámili se se schopností hudby emocionálně působit a sbližovat lidi různých národů

Hudba je osvojována při vyučování, návštěvou výchovných koncertů i samostatně v mimoškolních hudebních aktivitách.

Žáci se o hudbě a svých zážitcích z ní učí hovořit.

Při hodnocení výsledků práce žáků přihlíží vyučující především k jejich přístupu k celému komplexu hudebních činností, ke snaze spolupracovat s ostatními a k úsilí o co nejlepší výsledek.

Vyučovací předmět hudební výchova je úzce spjat s ostatními předměty všech vzdělávacích oblastí - má úzké vazby zejména na jazyk český, tělesnou výchovu a předmět člověk a jeho svět.

V tomto vyučovacím předmětu budou rozvíjeny tyto **klíčové kompetence**:

- **kompetence k učení** (Žák vyhledává a třídí informace, operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, má pozitivní vztah k učení, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich.)
- **kompetence k řešení problémů** (Žák vyhledá informace vhodné k řešení problému, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů.)
- **kompetence komunikativní** (Žák naslouchá promluvám druhých, účinně se zapojuje do diskuse, obhájí svůj názor a vhodně argumentuje, rozumí různým typům textu a záznamů, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení do společenského dění.)
- **kompetence sociální a personální** (Žák účinně spolupracuje ve skupině, podílí se na utváření příjemné atmosféry, vytváří si pozitivní představu o sobě samém.)

- **kompetence občanské** (Žák respektuje přesvědčení druhých lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, respektuje a ocení naše tradice a kulturní dědictví, projevuje smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění.)
- **kompetence pracovní** (Žák používá bezpečně a účinně nástroje, dodržuje vymezená pravidla.)
- **kompetence digitální** (Žák ovládá běžně používané digitální zařízení a využívá je k učení, vyhledání informací a poslechu hudby.)

Ve vyučovacím předmětu hudební výchova se realizují tato **průřezová témata**:

- **Osobnostní a sociální výchova**
- **Multikulturní výchova**
- **Mediální výchova**

Cíle vyučovacího předmětu

- pochopení umění jako specifického způsobu poznání a k užívání jazyka umění jako prostředku komunikace
- chápání umění a kultury jako neoddělitelné součásti lidské existence, učení se prostřednictvím vlastní tvorby opírající se o subjektivně jedinečné vnímání, citění, prožívání a představy; rozvíjení tvůrčího potenciálu, kultivování projevů a potřeb
- pochopení a poznání uměleckých hodnot, tolerantní přístup k různorodým kulturním hodnotám současnosti a minulosti
- uvědomování si sebe samého jako svobodného jedince; tvořivý přístup ke světu

Ročník: 1. – 3.

• reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie • rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby • rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální	hudební hry (ozvěna, otázka a odpověď), záznam instrumentální melodie, čtení a zápis rytmického schématu jednoduchého motivu Hudebně pohybové činnosti • taktování, pohybový doprovod znějící hudby, dvoudobý a třídobý takt, hra na „tělo“, taneční hry se zpěvem, přísuvný krok, jednoduché lidové tance - mazurka • pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby, pantomima, pohybová improvizace pohybové vyjádření stoupání a klesání melodie • orientace v prostoru, utváření pohybové paměti, reprodukce pohybů při tanci či pohybových hrách Poslechové činnosti • kvality tónů: zvuk - tón, řeč - zpěv délka, síla, barva, výška • hudební výrazové prostředky: rytmus, melodie, barva, kontrast (p, mf, f), gradace (zesilování, zeslabování), • pohyb melodie (melodie vzestupná a sestupná), metrické změny v hudebním proudu (zrychlování, zpomalování) • hudba vokální, instrumentální vokálně instrumentální, lidský hlas, hudební nástroje - dechové, smyčcové, bicí • hudební styly a žánry: ukolébavka, pochodová a taneční		• Tělesná výchova - hra na tělo - pochod, tanec - pohybové ztvárnění hudby • Člověk a jeho svět - člověk - živočichové - rostliny - rodina
--	---	--	--

	hudba, populární hudba, hudba ke slavnostním příležitostem, menuet, polonéza • interpretace hudby: slovní vyjádření		
--	--	--	--

Hudební výchova 2. období

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět hudební výchova se vyučuje jako samostatný předmět ve 4. a 5. ročníku s hodinovou dotací 1 hodina týdně. Hudební výchova dává žákům příležitost, aby projevovali a uspokojovali svou přirozenou potřebu setkávání s hudbou.

Hudební výchova směřuje zvláště k tomu, aby žáci kultivovali svou hudebnost v oblasti hudebního sluchu, zpěvního hlasu, smyslu pro rytmus, melodického a harmonického cítění, hudební paměti, představivosti a fantazie, rozvíjeli své schopnosti a dovednosti aktivitami vokálními, instrumentálními, hudebně pohybovými a poslechovými a získali vhled do hudební kultury české i jiných národů, seznámili se se schopností hudby emocionálně působit a sbližovat lidi různých národů.

Hudba je osvojována při vyučování, návštěvou výchovných koncertů i samostatně v mimoškolních hudebních aktivitách. Žáci se o hudbě a svých zážitcích z ní učí hovořit. Při hodnocení výsledků práce žáků přihlíží vyučující především k jejich přístupu k celému komplexu hudebních činností, ke snaze spolupracovat s ostatními a k úsilí o co nejlepší výsledek.

Vyučovací předmět hudební výchova je úzce spjat s ostatními předměty všech vzdělávacích oblastí, má úzké vazby zejména na JČ literární výchovu a tělesnou výchovu.

V tomto vyučovacím předmětu budou rozvíjeny tyto klíčové kompetence:

- **kompetence k učení** (Žák vyhledává a třídí informace; operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly; má pozitivní vztah k učení, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich.)
- **kompetence k řešení problémů** (Žák vyhledá informace vhodné k řešení problému, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení; sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů.)
- **kompetence komunikativní** (Žák naslouchá promluvám druhých, účinně se zapojuje do diskuse, obhazuje svůj názor a vhodně argumentuje; rozumí různým typům textů a záznamů, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení do společenského dění.)
- **kompetence sociální a personální** (Žák účinně spolupracuje ve skupině; podílí se na utváření příjemné atmosféry; vytváří si pozitivní představu o sobě samém.)
- **kompetence občanské** (Žák respektuje přesvědčení druhých lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení; respektuje a ocení naše tradice a kulturní dědictví, projevuje smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění.)
- **kompetence pracovní** (Žák používá bezpečně a účinně nástroje, dodržuje vymezená pravidla.)
- **kompetence digitální** (Žák ovládá běžně používané digitální zařízení a využívá je k učení, vyhledání informací a poslechu hudby.)

Ve vyučovacím předmětu hudební výchova se realizují tato průřezová témata:

- **Osobnostní a sociální výchova**
- **Multikulturní výchova**
- **Mediální výchova**

Cíle vyučovacího předmětu:

- pochopení umění jako specifického způsobu poznání a užívání jazyka umění jako svébytného prostředku komunikace
- chápání umění a kultury v jejich vzájemné provázanosti jako neoddělitelné součásti lidské existence, učení se prostřednictvím vlastní tvorby opírající se o subjektivně jedinečné vnímání, cítění, prožívání a představy, rozvíjení tvůrčího potenciálu, kultivování projevů a potřeb a utváření hierarchie hodnot
- spoluvytváření vstřícné a podnětné atmosféry pro tvorbu, pochopení a poznání uměleckých hodnot v širších sociálních a kulturních souvislostech, tolerantní přístup k různorodým kulturním hodnotám současnosti a minulosti i kulturním projevům a potřebám různorodých skupin, národů a národností
- uvědomování si sebe samého jako svobodného jedince, tvořivý přístup ke světu, k možnosti aktivního překonávání životních stereotypů a k obohacování emocionálního života
- zaujímání osobní účasti v procesu tvorby a chápání procesu tvorby jako způsobu nalézání a vyjadřování osobních prožitků i postojů k jevům a vztahům v mnohotvárném světě

Vzdělávací předmět: Hudební výchova**Ročník: 4. – 5.**

Výstupy předmětů	Učivo předmětu	Průřezové téma	Přesahy, vazby, poznámky
Žák: - zpívá v jednohlase či dvojhase durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti - realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not - využívá jednoduché, hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní - rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby - vytváří jednoduché přede hry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace - rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků - ztvářňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace	Vokální činnosti - pěvecký a mluvní projev – pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, dynamicky odlišený zpěv), hlasová hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu - hudební rytmus – realizace písní ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu - dvojhlas a vícehlas – prodleva, kánon, lidový dvojhlas - intonace, vokální improvizace – diatonické postupy v durových a mollových tóninách (V., III. a I. stupeň, volné nástupy VIII. a spodního V. stupně apod.), hudební hry (ozvěna, otázka–odpověď apod.) - záznam vokální hudby – zachycení melodie písně pomocí jednoduchého grafického vyjádření (např. linky), nota jako grafický znak pro tón, zápis rytmu jednoduché písně, notový zápis jako opora při realizaci písně Instrumentální činnosti - hra na hudební nástroje – reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí jednoduchých nástrojů z Orffova instrumentáře, zobcových fléten, keyboardů apod. - rytmizace, melodizace hudební improvizace – tvorba předeher,	OSV: - Psychohygiena - Kreativita - Komunikace MuV: - Kulturní difference - Lidské vztahy MeV: - Vnímání autora mediálních sdělení - Fungování a vliv medií ve společnosti	

	meziher a doher s využitím tónového materiálu písně, hudební doprovod (akcentace těžké doby v rytmickém doprovodu, ostinato, prodleva), hudební hry (ozvěna, otázka–odpověď), jednoduchá písňová forma (a–b) • záznam instrumentální melodie – čtení a zápis rytmického schématu jednoduchého motivu či tématu instrumentální skladby, využití notačních program Hudebně pohybové činnosti • taktování, pohybový doprovod znějící hudby – dvoudobý, třídobý a čtyřdobý takt, taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance • pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby – pantomima a pohybová improvizace s využitím tanečních kroků • orientace v prostoru – utváření pohybové paměti, reprodukce pohybů při tanci či pohybových hrách		
--	---	--	--

Hudební výchova 2. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět je součástí vzdělávací oblasti Umění a kultura, vyučuje se od prvního do devátého ročníku, na druhém stupni s časovou dotací 1 vyučovací hodina týdně. Výuka se v žádném ročníku nedělí a probíhá ve speciální učebně hudební výchovy.

Předmět navazuje na výuku vzdělávací oblasti Umění a kultura, která probíhá na 1. stupni školy, zejména na předmět hudební výchova, a rozšiřuje a prohlubuje znalosti a dovednosti žáků; zahrnuje v sobě vokální, instrumentální, hudebně pohybové a poslechové činnosti.

Hudební výchova vede žáky k aktivnímu vnímání hudby a zpěvu, k porozumění hudbě a k jejímu aktivnímu využívání v životě, k tomu využívá zejména aktivizujících forem a metod, které podporují tvořivost - práce s hlasem, hry na hudební nástroje, pohybového ztvárňování hudby, aktivního vnímání a interpretování hudby. Pomáhá žákům poznávat sebe sama, objevovat v sobě nové možnosti a vnímat druhé lidi.

V hudební výchově se uplatňují tato **průřezová témata**:

- **Multikulturní výchova**
- **Osobnostní a sociální výchova**
- **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech**

V hudební výchově usilujeme o rozvoj převážně těchto **kompetencí**:

- **kompetence k učení** (Žák operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy.)
- **kompetence komunikativní** (Žák rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění.)
- **kompetence sociální a personální** (Žák se podílí na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá; vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty.)

- **kompetence občanské** (Žák respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění.)
- **kompetence pracovní** (Žák využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření.)
- **kompetence digitální** (Žák ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít; získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu; vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků; využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce.)

Cílem vyučovacího předmětu je vést žáky k:

- pochopení umění jako specifického způsobu poznání a k užívání jazyka umění jako svébytného prostředku komunikace
- chápání umění a kultury v jejich vzájemné provázanosti jako neoddělitelné součásti lidské existence; k učení se prostřednictvím vlastní tvorby opírající se o subjektivně jedinečné vnímání, cítění, prožívání a představy; k rozvíjení tvůrčího potenciálu, kultivování projevů a potřeb a k utváření hierarchie hodnot
- spoluvytváření vstřícné a podnětné atmosféry pro tvorbu, pochopení a poznání uměleckých hodnot v širších sociálních a kulturních souvislostech, k tolerantnímu přístupu k různorodým kulturním hodnotám současnosti a minulosti i kulturním projevům a potřebám různorodých skupin, národů a národností
- uvědomování si sebe samého jako svobodného jedince; k tvořivému přístupu ke světu, k možnosti aktivního překonávání životních stereotypů a k obohacování emocionálního života
- zaujímání osobní účasti v procesu tvorby a k chápání procesu tvorby jako způsobu nalézání a vyjadřování osobních prožitků i postojů k jevům a vztahům v mnohotvárném světě

Vzdělávací předmět: Hudební výchova
Ročník: 6. – 9.

Výstupy předmětů	Učivo předmětu	Průřezové téma	Přesahy, vazby, poznámky
Žák: Vokální činnosti - využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách - uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase Instrumentální činnosti - reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace Hudebně pohybové činnosti - rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě	- pěvecký a mluvní projev – rozšiřování hlasového rozsahu, hlasová výchova a hlasová hygiena – mutace, hlasová nedostatečnost, deklamace - společné vokálně instrumentální aktivity – zpěv s nástrojovým doprovodem; intonace, diatonické postupy v durových a mollových tóninách, vícehlasý a jednohlasý zpěv, hudební rytmus, orientace v notovém záznamu vokální skladby, rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti – reprodukce tónů a melodií, reflexe vokálního projevu - pentatonika, Orffův instrumentál, rytmizace a melodizace textů, předvětí – závětí, hra na tělo, rytmické etudy, vyjadřování hudebních i nehudebních představ a myšlenek pomocí hudebního nástroje, programní hudba, záznam hudby pomocí not, další způsoby záznamu hudby - valčík, polka, mazurka, samba, tango, kankán; pohybový doprovod znějící hudby – taktování, taneční kroky, orientace v prostoru; pohybové reakce na změny	OSV – Osobnostní rozvoj: - Psychohygiena - Kreativita OSV – Sociální rozvoj: - Poznávání lidí MuV: - Kulturní difference VMEG: - Evropa a svět nás zajímá	

Poslechové činnosti • orientuje se v proudu znějící hudby, přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku • zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období • vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	v proudu znějící hudby – tempové, dynamické, rytmicko-metrické, vlastní pohybové ztvárnění, pantomima, improvizace • hudebně výrazové prostředky – melodie, rytmus, harmonie, dynamika, barva, kontrast a gradace – v poslechových skladbách • Hospodine, pomiluj ny, Svatý Václave; gregoriánský chorál, pěvci lásky; C. Monteverdi, J. Campanus Vodňanský, K. Harant z Polžic; baroko – J. S. Bach, G. F. Händel, V. Michna z Otradovic, P. J. Vejvanovský; klasicismus - W. A. Mozart, L. van Beethoven, J. A. Benda, J. Mysliveček, P. Vranický; romantismus – F. Mendelssohn-Bartholdy, F. Chopin, B. Smetana, A. Dvořák, Z. Fibich; L. Janáček, J. Suk, B. Martinů, J. Ježek a Osvobozené divadlo; písničkáři 20. století • Národní divadlo; literární inspirace; inspirace přírodou • hudební dílo a jeho autor, funkce hud. stylů a žánrů - jazz, rock, country, interpretace znějící hudby – slovní charakterizování hudebního díla, vytváření vlastních soudů a preferencí • vokální polyfonie, fuga, balet, koncert, symfonie, sonáta, melodram, písňová forma, opereta, muzikál, scénická hudba, opera – libreto, filmová hudba • původ hudby, funkce hudby		
---	---	--	--

Výtvarná výchova 1. období

Charakteristika vyučovacího předmětu

Časová dotace je v 1. ročníku 1 hodina týdně, v 2. ročníku 2 hodiny týdně, ve 3. ročníku 1 hodina týdně.

Výtvarná výchova umožňuje žákům poznávat okolní svět i svůj svět prostřednictvím výtvarných činností a postupně se formujícího výtvarného myšlení. Pro výtvarné činnosti dětí v 1. období jsou charakteristickými rysy odvaha, spontánnost, bezprostřednost, uvolněnost a emocionální přístup ke světu. Z metod a forem práce se budou nejvíce využívat především různé hravé činnosti a experimentování. Při výtvarných činnostech ve 2. období žáci postupně budou přecházet od hravých činností k uvědomělejší výtvarné práci. Úlohou učitele je posilovat sebevědomí žáků, podporovat jejich vlastní výtvarné vyjádření a podněcovat jejich zájem o výtvarnou práci vhodnou motivací a volbou přiměřených úkolů a technik.

Vyučovací předmět výtvarná výchova je úzce spjat s ostatními předměty všech vzdělávacích oblastí – má úzké vazby zejména na JČ – literární výchovu, hudební výchovu, Člověk a jeho svět a na Člověk a svět práce.

V tomto vyučovacím předmětu budou rozvíjeny tyto klíčové kompetence:

- **kompetence k učení** (Žák vybírá a využívá vhodné způsoby a metody, samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, má pozitivní vztah k učení, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich.)
- **kompetence k řešení problémů** (Žák vyhledá informace vhodné k řešení problému, nenechá se odradit případným nezdarem, samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení.)
- **kompetence komunikativní** (Žák naslouchá promluvám druhých lidí, účinně se zapojuje do diskuse, obhájí svůj názor a vhodně argumentuje, využívá získané komunikativní dovednosti ke kvalitní spolupráci s ostatními lidmi.)
- **kompetence sociální a personální** (Žák účinně spolupracuje ve skupině, podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, respektuje různá hlediska, vytváří si pozitivní představu o sobě samém.)
- **kompetence občanské** (Žák respektuje přesvědčení druhých lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu, respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy.)
- **kompetence pracovní** (Žák používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, přistupuje k výsledkům pracovní činnosti i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot.)
- **kompetence digitální** (Žák používá digitální materiály a vyhledává kulturní hodnoty pomocí digitální technologie.)

Ve vyučovacím předmětu výtvarná výchova se realizují tato průřezová témata:

- **Osobnostní a sociální výchova**
- **Multikulturní výchova**
- **Environmentální výchova**

Cíl výtvarné výchovy

Usiluje o to,

- aby žáci získali praktické i teoretické poznatky o malbě, kresbě, grafických technikách, užitém umění, o práci s různými materiály o modelování a prostorovém vyjádření
- aby rozuměli základním pojmům ve výtvarné výchově
- aby se naučili používat různorodé umělecké vyjadřovací prostředky pro vyjádření svého vnímání, citění a poznávání
- aby se rozvíjel a prohluboval jejich vztah k výtvarnému umění a celé oblasti výtvarné kultury
- aby získali představu o historickém vývoji výtvarného umění, včetně umění užitého, lidového a architektury
- aby byli schopni nalézat a vnímat krásu a estetické hodnoty v přírodě a ve světě vytvořeném lidmi, uvědomovat si jejich význam pro život člověka
- aby byli schopni získané poznatky a dovednosti využít ve svém životě.

Vzdělávací předmět: Výtvarná výchova

Ročník: 1. - 3.

Výstupy předmětů	Učivo předmětu	Průřezové téma	Přesahy, vazby, poznámky
Žák: - rozpoznává (linie, tvary, objemy, barvy, objekty); porovnává je a třídí na základě vjemů, zážitků a představ - esteticky vnímá bohatost barev - v tvorbě projevuje své vlastní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace - vyjadřuje události různými smysly, rytmus - vyjadřuje a interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svou dosavadní zkušeností - na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral	Výtvarné osvojování skutečnosti - tematické práce: vyjádření vjemů a postojů ke skutečnosti – dětský život, život dospělých, oblast pohádek a říkadel, tvořivosti, zobrazování světa člověka, jeho ilustrace; vyjádření děje, pohybu a charakteristiky postav - výtvarné osvojování přírody: pozorování přírodních útvarů, otisky, frotáž, kresba, objevovat, výtvarně vnímat a hodnotit tvary rostlin a stromů; rozfoukávání skvrn, koláž, rytí - výtvarné osvojování věcí: grafický záznam pohybu věcí denní potřeby, zobrazení věcí denní potřeby, výtvarné vnímání podstatných znaků – tvarů, barev, proporcí, funkcí, materiálů; symetrické předměty, dopravní prostředky Experimentování a práce s výtvarnými prostředky - barva: mísení, rozpíjení, zapouštění do mokrého podkladu, barvy světlé a tmavé, řídké a husté, dotváření na základě fantazie, osová souměrnost - modelování: stlačování, hnětení, válení – ovoce, zelenina, zvířecí	OSV: - Psychohygiena - Kreativita - Kooperace a kompetice EV: - Lidské aktivity a problémy životního prostředí	- Český jazyk a literatura - kresba podle popisu - ilustrace k textu - Člověk a jeho svět

	figurky, prostorové předměty, postavy, konstrukce z prvků • dekorativní práce: pravidelné • střídání linií, tvarů, barev v pásu, plocha na keramice, textilu, kraslicích • pozdravy k různým příležitostem – rozškrabování, otisky, kresba, vystřihování a nalepování Výtvarné umění a životní prostředí beseda o knížkách, ilustracích a ilustrátorech • beseda o loutkách a loutkovém divadle • beseda o hračkách • beseda o lidovém umění • beseda o sochařství, malířství • beseda o životním stylu		• Pracovní výchova
--	--	--	--

Výtvarná výchova 2. období

Charakteristika vyučovacího předmětu

Výtvarná výchova spadá do oblasti Umění a kultura, která vede žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků.

Předmět je vyučován ve čtvrtém ročníku s hodinovou dotací dvou hodin týdně, v pátém ročníku jedné hodiny týdně.

Žáci se seznamují prostřednictvím činností s výrazovými prostředky výtvarného umění. S nimi se učí tvořivě pracovat, užívat je jako prostředky pro sebevyjádření. Poznávají zákonitosti tvorby, seznamují se s vybranými uměleckými díly, učí se je vzhledem ke svým zkušenostem chápat, rozpoznávat a interpretovat. Výtvarná výchova pracuje s vizuálně obraznými znakovými systémy, které jsou nezastupitelným nástrojem poznávání a prožívání lidské existence. Tvořivý přístup při tvorbě vychází zejména z porovnávání dosavadní a aktuální zkušenosti žáka a umožňuje mu uplatňovat osobně jedinečné pocity a prožitky.

Za klíčové kompetence výuky pracovní výchovy lze považovat:

- **kompetence k učení** (Žák plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, vyhledává a třídí informace, které využívá v tvůrčích činnostech, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu, poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich.)
- **kompetence k řešení problémů** (Žák vnímá nejrozumnější problémové situace ve škole a mimo ni, rozpozná a pochopí problém, promyslí a naplánuje způsob řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému, ověřuje prakticky správnost řešení problémů, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit.)
- **kompetence komunikativní** (Žák se vyjadřuje výstižně a kultivovaně, naslouchá promluvám druhých lidí a vhodně na ně reaguje.)
- **kompetence sociální a personální** (Žák spolupracuje ve skupině, podílí se na vytváření pravidel práce v týmu, podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá, efektivně spolupracuje s druhými při řešení daného úkolu, ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty.)
- **kompetence občanské** (Žák respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví.)
- **kompetence pracovní** (Žák bezpečně a účinně používá materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky, přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti a společenského

významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot, využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech.)

- **kompetence digitální** (Žák ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby, využívá je při učení, získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků.)

V předmětu Výtvarná výchova jsme zvolili tato průřezová témata:

- **Osobnostní a sociální výchova**
- **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech**
- **Multikulturní výchova**
- **Environmentální výchova**

Cíle vyučovacího předmětu:

- pochopení umění jako specifického způsobu poznání a užívání jazyka umění jako svébytného prostředku komunikace
- vedeme žáky k chápání umění a kultury v jejich vzájemné provázanosti jako neoddělitelné součásti lidské existence
- vytváříme vstřícnou a podnětnou atmosféru pro tvorbu, pochopení a poznání uměleckých hodnot v širších sociálních a kulturních souvislostech, k tolerantnímu přístupu k různorodým kulturním hodnotám současnosti a minulosti i kulturním projevům a potřebám různorodých skupin, národů a národností
- podporujeme chápání procesu tvorby jako způsobu nalézání a vyjadřování osobních prožitků i postojů k jevům a vztahům ve světě

Vzdělávací předmět: Výtvarná výchova

Ročník: 4. - 5.

Výstupy předmětů	Učivo předmětu	Průřezové téma	Přesahy, vazby, poznámky
Žák: - při vlastních tvůrčích činnostech užívá prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů - při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se zaměřuje na projevení vlastních zkušeností - nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě - osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky a postupy - porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace - nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	Rozvíjení smyslové citlivosti - prvky vizuálně obrazného vyjádření – linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury – jejich jednoduché vztahy (podobnost, kontrast, rytmus), jejich kombinace a proměny v ploše, objemu a prostoru - uspořádání objektů do celků – uspořádání na základě výraznosti, velikosti a vzájemného postavení ve statickém a dynamickém vyjádření - reflexe a vztahy zrakového vnímání ke vnímání ostatními smysly – vizuálně obrazná vyjádření podnětů hmatových, sluchových, pohybových, čichových, chuťových a vyjádření vizuálních podnětů prostředky vnímatelnými ostatními smysly - smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření – umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama Uplatňování subjektivity - prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností – manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění	OSV: - Sebepoznání a sebepojetí - Psychohygiena - Kreativita - Kooperace a kompetice - Hodnoty, postoje, praktická etika VMEGS: - Evropa a svět nás zajímá MuV: - Kulturní difference - Lidské vztahy EV: - Lidské aktivity a problémy životního prostředí - Vztah člověka k prostředí	Mezipředmětové vztahy: - Český jazyk a literatura - mezilidská komunikace - Člověk a jeho svět - Česká republika - Evropa - lidé kolem nás - člověk - rostliny - živočichové - Hudební výchova - zpěv písní a koled

	v prostoru, akční tvar malby a kresby • typy vizuálně obrazných vyjádření – jejich rozlišení, výběr a uplatnění – hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, sochařství, plastika, animovaný film, komiks, fotografie, elektronický obraz, reklama • přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením – hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, založené na smyslovém vnímání) Ověřování komunikačních účinků • osobní postoj v komunikaci – jeho utváření a zdůvodňování; odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých) v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje; jejich porovnávání s vlastní interpretací • komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření – v komunikaci se spolužáky, rodinnými příslušníky a v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje (ve škole i mimo školu) • proměny komunikačního obsahu – záměry tvorby a proměny obsahu vlastních vizuálně obrazných vyjádření i děl výtvarného umění		
--	--	--	--

Výtvarná výchova 2. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

Výtvarná výchova spadá do oblasti Umění a kultura, která postihuje široké spektrum pracovních činností a technologií, vede žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků.

Předmět je vyučován v šestém, sedmém a devátém ročníku s hodinovou dotací jedna hodina týdně, v osmém ročníku dvě hodiny týdně.

Žáci se seznamují prostřednictvím činností s výrazovými prostředky výtvarného umění. S nimi se učí tvořivě pracovat, užívat je jako prostředky pro sebevyjádření. Poznávají zákonitosti tvorby, seznamují se s vybranými uměleckými díly, učí se je vzhledem ke svým zkušenostem chápat, rozpoznávat a interpretovat. Výtvarná výchova pracuje s vizuálně obraznými znakovými systémy, které jsou nezastupitelným nástrojem poznávání a prožívání lidské existence. Tvořivý přístup při tvorbě vychází zejména z porovnávání dosavadní a aktuální zkušenosti žáka a umožňuje mu uplatňovat osobně jedinečné pocity a prožitky.

Obsahem Rozvíjení smyslové citlivosti jsou činnosti, které žákovi umožňují rozvíjet schopnost rozeznávat podíl jednotlivých smyslů na vnímání reality a uvědomovat si vliv této zkušenosti na výběr a uplatnění vhodných prostředků pro její vyjádření.

Obsahem Uplatňování subjektivity jsou činnosti, které žáka vedou k uvědomování si a uplatňování vlastních zkušeností při tvorbě, vnímání a interpretaci vizuálně obrazných vyjádření.

Obsahem Ověřování komunikačních účinků jsou činnosti, které žákovi umožňují utváření obsahu vizuálně obrazných vyjádření v procesu komunikace a hledání nových i neobvyklých možností pro uplatnění výsledků vlastní tvorby, děl výtvarného umění i děl dalších obrazových médií.

Za klíčové kompetence výuky pracovní výchovy lze považovat:

- **kompetence k učení** (Žák plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, vyhledává a třídí informace, které využívá v tvůrčích činnostech, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu, poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich.)
- **kompetence k řešení problémů** (Žák vnímá nejružnější problémové situace ve škole a mimo ni, rozpozná a pochopí problém, promyslí a naplánuje způsob řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému, ověřuje prakticky správnost řešení problémů, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit.)
- **kompetence komunikativní** (Žák se vyjadřuje výstižně a kultivovaně, naslouchá promluvám druhých lidí a vhodně na ně reaguje.)
- **kompetence sociální a personální** (Žák spolupracuje ve skupině, podílí se na vytváření pravidel práce v týmu, podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá, efektivně spolupracuje s druhými při řešení daného úkolu, ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty.)

- **kompetence občanské** (Žák respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví.)
- **kompetence pracovní** (Žák bezpečně a účinně používá materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky, přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot, využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech.)
- **kompetence digitální** (Žák ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby, využívá je při učení, získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků.)

V předmětu Výtvarná výchova jsme zvolili tato průřezová témata:

- **Osobnostní a sociální výchova**
- **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech**
- **Multikulturní výchova**
- **Environmentální výchova**
- **Mediální výchova**

Cíle vyučovacího předmětu:

- pochopení umění jako specifického způsobu poznání a užívání jazyka umění jako svébytného prostředku komunikace
- vedeme žáky k chápání umění a kultury v jejich vzájemné provázanosti jako neoddělitelné součásti lidské existence
- vytváříme vstřícnou a podnětnou atmosféru pro tvorbu, pochopení a poznání uměleckých hodnot v širších sociálních a kulturních souvislostech, k tolerantnímu přístupu k různorodým kulturním hodnotám současnosti a minulosti i kulturním projevům a potřebám různorodých skupin, národů a národností
- chápání procesu tvorby jako způsobu nalézání a vyjadřování osobních prožitků i postojů k jevům a vztahům ve světě

Vzdělávací předmět: Výtvarná výchova

Ročník: 6. – 9.

Výstupy předmětu	Učivo předmětu	Průřezové téma	Přesahy, vazby, poznámky
Žák: • vybírá, vytváří a pojmenovává prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé prvky a jejich vztahy pro získání osobitých výsledků • zaznamenává vizuální zkušenost, i zkušenosti získané ostatními smysly, zaznamenává podněty z představ a fantazie • zachycuje jevy a procesy v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace • vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření • rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku • interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků	Rozvíjení smyslové citlivosti • prvky vizuálně obrazného vyjádření – linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury; vztahy a uspořádání prvků v ploše, objemu, prostoru a v časovém průběhu (podobnost, kontrast, rytmus, dynamické proměny, struktura), ve statickém i dynamickém vizuálně obrazném vyjádření • uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu – vyjádření vztahů, pohybu a proměn uvnitř a mezi objekty (lineární, světlostní, barevné, plastické a prostorové prostředky a prostředky vyjadřující časový průběh) ve statickém i dynamickém vyjádření • reflexe a vztahy zrakového vnímání ke vnímání ostatními smysly – vědomé vnímání a uplatnění mimovizuálních podnětů při vlastní tvorbě; reflexe ostatních uměleckých druhů (hudebních, dramatických) • smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření – umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskovina, televize, elektronická média, reklama; výběr, kombinace a variace ve vlastní tvorbě Uplatňování subjektivity	OSV: • Rozvoj schopností poznávání • Sebepoznání a sebepojetí • Psychohygiena • Kraetivita • Mezilidské vztahy • Komunikace • Kooperace a kompetice VMEGS: • Evropa a svět nás zajímá MuV: • Kulturní diference • Lidské vztahy • Multikulturalita • Princip sociálního smíru a solidarity EV: • Základní podmínky života • Lidské aktivity a problémy životního prostředí • Vztah člověka k prostředí MeV: • Tvorba mediálního sdělení • Fungování a vliv médií ve společnosti	Mezipředmětové vztahy: • Český jazyk a literatura - mezilidská komunikace • Dějepis - člověk a lidská společnost v průběhu dějin • Občanská výchova - rodina, domov - člověk a společnost - přátelství - kulturní život • Zeměpis - Česká republika - Evropa - svět - kultury jiných zemí - lidé kolem nás • Přírodopis - člověk - rostliny - živočichové • Hudební výchova - zpěv písní a koled

• ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření	• prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností – manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby, uspořádání prostoru, celku vizuálně obrazných vyjádření a vyjádření proměn; výběr, uplatnění a interpretace • typy vizuálně obrazných vyjádření – hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, sochařství, plastika, animovaný film, komiks, fotografie, elektronický obraz, reklama, vizualizované dramatické akce, komunikační grafika; rozlišení, výběr a uplatnění pro vlastní tvůrčí záměry • přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením – hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, symbolická, založená na smyslovém vnímání, racionálně konstruktivní, expresivní); reflexe a vědomé uplatnění při vlastních tvůrčích činnostech Ověřování komunikačních účinků • osobní postoj v komunikaci – jeho utváření a zdůvodňování; důvody vzniku odlišných interpretací vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých), kritéria jejich porovnávání, jejich zdůvodňování • komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření – utváření a uplatnění komunikačního obsahu; vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby s respektováním záměru autora; prezentace ve veřejném prostoru, mediální prezentace		
---	--	--	--

	• proměny komunikačního obsahu – záměry tvorby a proměny obsahu vizuálně obrazných vyjádření vlastních děl i děl výtvarného umění; historické, sociální a kulturní souvislosti		
--	--	--	--

Výchova ke zdraví

Charakteristika vyučovacího předmětu

Výchova ke zdraví je součástí vzdělávací oblasti Člověk a zdraví. Vyučuje se v šestém a sedmém ročníku druhého stupně, s časovou dotací 1 hodina týdně. Předmět navazuje svým vzdělávacím obsahem na obsah oblasti Člověk a jeho svět.

Vyučovací předmět je tvořen šesti tematickými celky, které přinášejí základní poznání o člověku v souvislosti s preventivní ochranou jeho zdraví. Tematické celky svým obsahem upevňují hygienické, stravovací pracovní, zdravotně preventivní návyky, rozvíjejí dovednosti odmítat škodlivé látky a čelit vlastnímu ohrožení. Rozšiřují a prohlubují poznatky o rodině, škole, společenství vrstevníků, o přírodě, vztazích mezi lidmi, učí dívat se na vlastní životní perspektivy.

Pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí jsou využívány zejména tyto strategie:

- **kompetence komunikativní** (Žák vytváří vztahy plnohodnotného soužití, naslouchá druhým, porozumí jim, rozumí různým typům textů, vyjadřuje své myšlenky výstižně a kultivovaně.)
- **kompetence k učení** (Žák plánuje a řídí své vlastní učení, vyhledává a třídí informace, porovnává a hodnotí výsledky svého učení.)
- **kompetence k řešení problémů** (Žák vyhledává vhodné řešení problému, využívá získané dovednosti k objevení různých způsobů řešení podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, ovládá své jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebevědomí.)
- **kompetence pracovní** (Žák využívá získané znalosti a dovednosti v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost.)

Potřebných výstupů a klíčových kompetencí se snažíme dosahovat s ohledem na individuální osobnost žáků.

Z průřezových témat mají na výchovu ke zdraví návaznost hlavně

- **Osobnostní a sociální výchova**
- **Mediální výchova**

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti vede žáky k:

- poznávání zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty

- pochopení zdraví jako vyváženého stavu tělesné, duševní i sociální pohody a k vnímání radostných prožitků z činností podpořených pohybem, příjemným prostředím a atmosférou příznivých vztahů
- poznávání člověka jako biologického jedince závislého v jednotlivých etapách života na způsobu vlastního jednání a rozhodování, na úrovni mezilidských vztahů i na kvalitě prostředí
- získávání základní orientace v názorech na to, co je zdravé a co může zdraví prospět, i na to, co zdraví ohrožuje a poškozuje
- využívání osvojených preventivních postupů pro ovlivňování zdraví v denním režimu, k upevňování způsobů rozhodování a jednání v souladu s aktivní podporou zdraví v každé životní situaci i k poznávání a využívání míst souvisejících s preventivní ochranou zdraví
- propojování zdraví a zdravých mezilidských vztahů se základními etickými a morálními postoji, s volným úsilím atd.
- chápání zdatnosti, dobrého fyzického vzhledu i duševní pohody jako významného předpokladu pro výběr partnera i profesní dráhy, pro uplatnění ve společnosti atd.
- aktivnímu zapojování do činností podporujících zdraví a do propagace zdravotně prospěšných činností ve škole i v obci

Vzdělávací předmět: Výchova ke zdraví

Ročník: 6. – 7. ročník

Výstupy předmětů	Učivo předmětu	Průřezové téma	Přesahy, vazby, poznámky
Žák: • respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě • vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví • respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje; kultivovaně se chová k opačnému pohlaví • vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví • posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví • usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví	Vztahy mezi lidmi a formy soužití: • vztahy ve dvojici – kamarádství, přátelství, láska, partnerské vztahy, manželství a rodičovství • vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity – rodina, škola, vrstevnická skupina, obec, spolek Změny v životě člověka a jejich reflexe • dětství, puberta, dospívání – tělesné, duševní a společenské změny • sexuální dospívání a reprodukční zdraví – zdraví reprodukční soustavy, sexualita jako součást formování osobnosti, zdrženlivost, předčasná sexuální zkušenost, promiskuita; problémy těhotenství a rodičovství mladistvých; poruchy pohlavní identity Zdravý způsob života a péče o zdraví • výživa a zdraví – zásady zdravého stravování, pitný režim, vliv životních podmínek a způsobu stravování na zdraví; poruchy příjmu potravy • vlivy vnějšího a vnitřního prostředí na zdraví – kvalita ovzduší a vody, hluk, osvětlení, teplota • ochrana před přenosnými chorobami – základní cesty přenosu nákaz a jejich prevence, nákazy respirační, přenosné potravou,	OSV: • Seberegulace a sebeorganizace • Hodnoty, postoje, praktická etika MeV: • Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality	Mezipředmětové vztahy: • Výchova k občanství • Přírodopis

• uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc • respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli; chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování • projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce • uvádí do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým • projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí; v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc • využívá osvojené techniky a dovednosti k regeneraci organismu,	získané v přírodě, přenosné krví a sexuálním kontaktem, přenosné bodnutím hmyzu a stykem se zvířaty • ochrana před chronickými nepřenosičnými chorobami a před úrazy – prevence kardiovaskulárních a metabolických onemocnění; preventivní a léčebná péče; odpovědné chování v situacích úrazu a život ohrožujících stavů (úrazy v domácnosti, při sportu, na pracovišti, v dopravě), základy první pomoci Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence • stres a jeho vztah ke zdraví – kompenzační, relaxační a regenerační techniky překonávání únavy, stresových reakcí a posilování duševní odolnosti • skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání, sexuální kriminalita – šikana a jiné projevy násilí; formy sexuálního zneužívání dětí; kriminalita mládeže; komunikace se službami odborné pomoci • bezpečné chování a komunikace – komunikace s vrstevníky a neznámými lidmi, bezpečný pohyb v rizikovém prostředí, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií, sebeochrana a vzájemná pomoc v rizikových situacích a v situacích ohrožení • dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví – bezpečné prostředí ve škole, ochrana zdraví při různých činnostech, bezpečnost v dopravě, rizika silniční a železniční dopravy, vztahy mezi účastníky silničního		
---	---	--	--

překonávání únavy a předcházení stresu • vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi	provozu včetně zvládání agresivity, postup v případě dopravní nehody (tísňové volání, zajištění bezpečnosti) Auto-destruktivní závislosti • rizika zneužívání návyk. látek • patologickém hráčství • práce s počítačem • doping ve sportu • násilí k sobě samému • rizikové chování, alkohol, aktivní a pasivní kouření, zbraně, násilné chování, nebezpečná internet, kriminalita mládeže Manipulativní reklama a informace • manipulativní reklama a informace – reklamní vlivy, působení sekt		
---	--	--	--

Tělesná výchova 1. období

Charakteristika vyučovacího předmětu

Jako součást komplexnějšího vzdělávání žáků v problematice zdraví směřuje na jedné straně k poznání vlastních pohybových možností, na druhé straně k poznávání účinků pohybových činností na tělesnou zdatnost, duševní a sociální pohodu. Pohybové vzdělání postupuje od spontánní činnosti žáků k činnosti řízené a výběrové. Žáci se učí samostatně ohodnotit úroveň své zdatnosti a svých výkonů. Tělesná výchova je důležitá pro regeneraci sil, kompenzaci jednostranného zatížení, pro podporu zdraví a ochranu života. Předpokladem pro osvojování pohybových dovedností je v základním vzdělávání žákův prožitek z pohybu a z komunikace z pohybu, dobře zvládnutá dovednost pak zpětně kvalitu jeho prožitku umocňuje. V TV je velmi důležité motivační hodnocení žáků, které vychází ze somatotypu žáka a je postaveno na posuzování osobních výkonů každého jednotlivce a jejich zlepšování bez paušálního porovnávání žáků podle výkonových norem, které neberou v úvahu růstové a genetické předpoklady a aktuální zdravotní stav žáků. TV je vyučována v rámci vzdělávací oblasti Člověk a zdraví. Tělesná výchova má časovou dotaci 2 hodiny týdně.

Charakteristické pro pohybové vzdělávání je rozvíjení pohybového nadání, které předpokládá diferenciaci činností i hodnocení výkonů žáků. Neméně důležité je odhalování zdravotních oslabení žáků a jejich korekce v běžných i specifických formách pohybového učení – v povinné TV, případně ve zdravotní TV.

Za **klíčové kompetence** výuky tělesné výchovy lze považovat:

- **kompetence k učení** – používat efektivní způsoby pohybových aktivit, naučit se strategii a spolupráci s ostatními spolužáky, své poznatky z výuky přenášet do praktického života, osamostatňovat se, získané poznatky porovnat a kriticky posoudit, snažit se odstranit chyby, poučit se ze špatných návyků a chyb
- **kompetence komunikativní** – dohodnout se na zadaných úkolech v družstvu, umět zorganizovat jednoduchým způsobem soutěž a zároveň ji zhodnotit, kriticky nahlížet na své výkony, vhodně vyjádřit svůj názor a obhájit jej, dbát též na etiku komunikace
- **kompetence k řešení problémů** – samostatně řešit zadané úkoly, domluvit se v kolektivu, kriticky zhodnotit své výkony a vzít si z nich ponaučení, zvládnout vypjaté situace, být tolerantní ve vztahu ke svým spolužákům
- **kompetence sociální a personální** – dostatečný prostor pro kreativitu žáka, respektování pravidel při práci v týmu, dodržovat je, jeho snahou moci dosáhnout lepších výsledků, získat dostatečné množství sebedůvěry, zažít úspěch, přiměřenou tělesnou zátěž, dle své výkonnosti
- **kompetence občanské** – seznámení se s významnými sportovci, být hrdi na zemi, školu, třídu, družstvo, za které závodí, prezentovat se na veřejnosti svými úspěchy a výkony, individuální zapojení se při zájmu o danou sportovní oblast, respektovat příkazy, nařízení, ale i názory druhých

- **kompetence pracovní** – osvojování si základních tělocvičných pojmů, poznat názvy nářadí, koncentrovat se na sportovní výkon, zlepšit si svou tělesnou zdatnost, poznat různá prostředí sportu (tělocvičnu, hřiště, plavecký stadion...), vytvořit si pozitivní vztah ke sportu, seznámit se se základními pracovními návyky a hygienou, vystupovat v duchu fair play.
- **kompetence digitální** – získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu

Z průřezových témat se uplatní:

- **Osobnostní a sociální výchova**
- **Environmentální výchova**
- **Multikulturní výchova**

Cíle vyučovacího předmětu

- poznávání zdraví jako důležité životní hodnoty
- pochopení zdraví jako vyváženého stavu tělesné, duševní i sociální pohody a k vnímání radostných prožitků z činností podpořených pohybem
- získávání základní orientace o tom, co je zdravé, co může zdraví prospět i o tom, co zdraví ohrožuje a poškozuje
- chápání zdatnosti, dobrého fyzického vzhledu i duševní pohody jako významného předpokladu celého dalšího života
- aktivnímu zapojování do činností podporujících zdraví ve škole i v obci

Vzdělávací předmět: Tělesná výchova**Ročník: 1. – 3.**

Výstupy předmětů	Učivo předmětu	Průřezové téma	Přesahy, vazby, poznámky
Žák: • spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti • zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině, usiluje o jejich zlepšení. • spolupracuje při jednoduchých týmových pohyb. činnostech a soutěžích • uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohyb. činnostech ve známých prostorech školy • reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci	Činnosti ovlivňující zdraví • význam pohybu pro zdraví • příprava organismu • zdravotně zaměřené činnosti • rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu • hygiena při TV • bezpečnost při pohybových činnostech Činnosti ovlivňující pohybové dovednosti • pohybové hry (netradiční pohybové hry a aktivity, využití netradičního náčiní, pohybová tvořivost) • základy gymnastiky (průpravná cvičení, akrobacie, cvičení s náčiním a na nářadí) • rytmické a kondiční formy cvičení pro děti (kondiční cvičení s hudbou nebo rytmickým doprovodem, vyjádření melodie a rytmu pohybem, jednoduché tance) • průpravné úpoly • základy atletiky (rychlý běh, vytrvalý běh, skok do dálky, do výšky, hod míčkem) • základy sportovních her (manipulace s míčem, pálkou či jiným herním náčiním, spolupráce ve hře, průpravné hry, utkání podle	OSV: • Rozvoj schopností poznávání Komunikace EV: • Lidské aktivity a problémy životního prostředí MuV: • Lidské vztahy	Mezipředmětové vztahy: • Český jazyk - říkadla s pohybem • Člověk a jeho svět - zdraví - zdravá výživa - lidské tělo • Hudební výchova - hudebně – pohybové hry - tanec

	zjednodušených pravidel) • turistika a pobyt v přírodě (přesun do terénu, chování v dopravních prostředcích při přesunu, chůze v terénu, táboření, ochrana přírody) • plavání (základní plavecká výuka, hygiena plavání, adaptace na vodní prostředí, základní plavecké dovednosti, jeden plavecký způsob, prvky sebezáchrany a bezpečnosti) • hry na sněhu • další pohybové činnosti (dle podmínek školy a zájmu žáků) Činnosti podporující pohybové učení • komunikace v TV (základní názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály) • organizace při TV (základní organizace prostoru a činností ve známém prostředí) • zásady jednání a chování (fair play, olympijské ideály a symboly) • pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností • měření a posuzování pohybových dovedností • zdroje informací o pohybových činnostech		
--	--	--	--

Tělesná výchova 2. období

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vzdělávací obor Tělesná výchova jako součást komplexnějšího vzdělávání žáků v problematice zdraví směřuje na jedné straně k poznání vlastních pohybových možností a zájmů, na druhé straně k poznávání účinků konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost, duševní a sociální pohodu. Pohybové vzdělávání postupuje od spontánní pohybové činnosti žáků k činnosti řízené a výběrové, jejímž smyslem je schopnost samostatně ohodnotit úroveň své zdatnosti a řadit do denního režimu pohybové činnosti pro uspokojování vlastních pohybových potřeb i zájmů, pro optimální rozvoj zdatnosti a výkonnosti, pro regeneraci sil a kompenzaci různého zatížení, pro podporu zdraví a ochranu života.

Předpokladem pro osvojování pohybových dovedností je v základním vzdělávání žákův prožitek z pohybu a z komunikace při pohybu, dobře zvládnutá dovednost pak zpětně kvalitu jeho prožitku umocňuje. V tělesné výchově je velmi důležité motivační hodnocení žáků, které vychází ze somatotypu žáka a je postaveno na posuzování osobních výkonů každého jednotlivce a jejich zlepšování –bez paušálního porovnávání žáků podle výkonových norem (tabulky, grafy aj.), které neberou v úvahu růstové a genetické předpoklady a aktuální zdravotní stav žáků.

Pro pohybové vzdělávání je charakteristické rozpoznávání a rozvíjení pohybového nadání, které předpokládá diferenciaci činností i hodnocení výkonů žáků. Neméně důležité je odhalování zdravotních oslabení žáků a jejich korekce v běžných i specifických formách pohybového učení – v povinné tělesné výchově, případně ve zdravotní tělesné výchově. Proto se nedílnou součástí tělesné výchovy stávají korektivní a speciální vyrovnávací cvičení, která jsou podle potřeby preventivně využívána v hodinách tělesné výchovy pro všechny žáky nebo jsou zadávána žákům se zdravotním oslabením místo činností, které jsou kontraindikací jejich oslabení.

V předmětu tělesná výchova se rozvíjejí zejména tyto kompetence:

- **kompetence k učení** (Žák vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení; operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly; samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti; samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti.)
- **kompetence k řešení problémů** (Žák ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů; kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí.)
- **kompetence komunikativní** (Žák formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu; naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje.)
- **kompetence sociální a personální** (Žák se podílí na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá; vytváří si pozitivní

představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty.)

- **kompetence občanské** (Žák respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí; chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu; rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka; respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví; aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit; chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti.)

Z průřezových témat se uplatní:

- **Multikulturní výchova**

Cílové zaměření vzdělávací oblasti:

- poznávání zdraví jako důležité hodnoty v kontextu dalších životních hodnot
- pochopení zdraví jako vyváženého stavu tělesné, duševní i sociální pohody a vnímání radostných prožitků z činností podpořených pohybem, příjemným prostředím a atmosférou příznivých vztahů
- poznávání člověka jako jedince závislého v jednotlivých etapách života na způsobu vlastního jednání a rozhodování, na úrovni mezilidských vztahů i na kvalitě prostředí
- získávání základní orientace v názorech na to, co je zdravé a co může zdraví prospět, i na to, co zdraví ohrožuje a poškozuje
- využívání osvojených preventivních postupů pro ovlivňování zdraví v denním režimu, upevňování způsobů rozhodování a jednání v souladu s aktivní podporou zdraví v každé životní situaci i poznávání a využívání míst souvisejících s preventivní ochranou zdraví
- propojování činností a jednání souvisejících se zdravím a zdravými mezilidskými vztahy se základními etickými a morálními postoji, s volným úsilím atd.
- chápání zdatnosti, dobrého fyzického vzhledu i duševní pohody jako významného předpokladu výběru profesní dráhy, partnerů, společenských činností atd.
- ochrana zdraví a životů při každodenních rizikových situacích i mimořádných událostech a využívání osvojených postupů spojených s řešením jednotlivých mimořádných událostí
- podporujeme aktivní zapojování do činností podporujících zdraví a do propagace zdravotně prospěšných činností ve škole i v obci

Vzdělávací předmět: Tělesná výchova**Ročník: 4. – 5.**

Výstupy předmětů	Učivo předmětu	Průřezové téma	Přesahy, vazby, poznámky
Žák: • podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti • zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením • zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her • uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka • jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti • jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví	Činnosti ovlivňující zdraví • význam pohybu pro zdraví – pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu • příprava organismu – příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení • zdravotně zaměřené činnosti – správné držení těla, správné zvedání zátěže; průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití • rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu • hygiena při TV – hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity • bezpečnost při pohybových činnostech – organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách a umývárkách, bezpečná příprava a ukládání nářadí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmínkách TV	MuV: • Lidské vztahy • Etnický původ	

• užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení • zorganizuje nenáročnou pohybovou činnost a soutěže na úrovni třídy • změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky • orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace • adaptuje se na vodní prostředí, dodržuje hygienu plavání, zvládá v souladu s individuálními předpoklady plavecké dovednosti • zvládá v souladu s individuálními předpoklady vybranou plaveckou techniku, prvky sebezáchrany a bezpečnosti	Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností • pohybové hry – s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity • využití hraček a netradičního náčiní při cvičení; pohybová tvořivost • základy gymnastiky – průpravná cvičení, akrobacie, cvičení s náčiním a na nářadí odpovídající velikosti a hmotnosti • rytmické a kondiční formy cvičení pro děti – kondiční cvičení s hudbou nebo rytmickým doprovodem, základy estetického pohybu, vyjádření melodie a rytmu pohybem, jednoduché tance • průpravné úpoly – přetahy a přetlaky • základy atletiky – rychlý běh, motivovaný vytrvalý běh, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem • průpravné hry, utkání podle zjednodušených pravidel minisportů • turistika a pobyt v přírodě – přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích při přesunu, chůze v terénu, táboření, ochrana přírody • plavání (základní plavecká výuka) – hygiena plavání, adaptace na vodní prostředí, základní plavecké dovednosti, jeden plavecký způsob (plavecká technika), prvky sebezáchrany a bezpečnosti		
---	--	--	--

	• bruslení – hry na sněhu a na ledě, základní techniky pohybu na bruslích • další pohybové činnosti Činnosti podporující pohybové učení • komunikace v TV – základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály • organizace při TV – základní organizace prostoru a činností ve známém (běžném) prostředí • zásady jednání a chování – fair play, olympijské ideály a symboly • pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností – her, závodů, soutěží • měření a posuzování pohybových dovedností – měření výkonů, základní pohybové testy • zdroje informací o pohybových činnostech		
--	---	--	--

Tělesná výchova 2. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět tělesná výchova je součástí vzdělávací oblasti „Člověk a zdraví“. Tato oblast přináší základní podněty – poznatky, činnosti i způsoby chování pro pozitivní ovlivňování zdraví a učí žáky je využívat a aplikovat ve svém životě. Důraz je kladen především na osvojení praktických dovedností a jejich aplikaci v modelových situacích i každodenním životě i na odpovědnost žáků v jednání, rozhodování a činnostech souvisejících a ovlivňujících jejich zdraví.

Vzdělávací obor tělesná výchova směřuje jednak k poznání vlastních pohybových možností a zájmů, jednak k poznání účinků konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost i duševní a sociální pohodu. Pro tento typ vzdělávání je charakteristické rozpoznávání a rozvíjení pohybového nadání, které předpokládá diferenciaci činností i hodnocení výkonů žáků. Důležité je rovněž odhalování zdravotních oslabení žáků a jejich korekce v běžných i specifických formách pohybového učení.

Vyučovací předmět je tvořen celky, které ovlivňují lidské zdraví.

K nim patří rozvoj základních pohybových dovedností a schopností - síly, rychlosti, vytrvalosti, obratnosti prostřednictvím sportovních a pohybových her, základů gymnastiky, rytmických a kondičních cvičení, úpolů, základů lehké atletiky, turistiky, plavání, lyžování, bruslení, ale také hygiena TV, BOZ v TV, příprava organismu na cvičení i teoretické poznatky o významu pohybu.

Jejich součástí jsou rovněž činnosti podporující pohybové učení - terminologie, názvosloví, povely, signály, zásady jednání a chování fair play, olympijské ideály a symboly, pravidla osvojovaných pohybových dovedností a sportovních her, měření a posuzování úrovně jejich osvojení, schopnost vyhledávat zdroje informací o pohybových činnostech.

Předmět se vyučuje se od 6. do 9. ročníku 2. stupně s časovou dotací 2 hodiny týdně, vyučuje se odděleně a navazuje na očekávané výstupy 1. období – 1. – 5. ročníku.

V tělesné výchově usilujeme o rozvoj všech kompetencí:

- **kompetence k učení** (Žák systematicky sleduje vlastní fyzickou zdatnost, poznává vlastní pohybové schopnosti, je ochoten věnovat se jejich dalšímu rozvoji celoživotním tréninkem, vyhledává nové trendy sportovního tréninku, je schopen je vyhodnotit a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně, využít v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě, operuje s obecně užívanými sportovními termíny a symboly, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na oblast tělesné kultury, poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, je schopen kriticky a objektivně zhodnotit výsledky svého učení.)

- **kompetence k řešení problémů** (Žák vnímá nejrůznější problémové situace, které mohou při sportu nastat, analyzuje problém, přemýšlí o jeho příčinách, promyslí a naplánuje optimální způsob jeho řešení, využívá k tomu vlastního úsudku a herní zkušeností, vyhledává informace vhodné k řešení analogického problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení herních situací, nenechá se odradit případným nezdarem, nese zodpovědnost za svá rozhodnutí a je schopen kriticky posoudit jeho následky.)
- **kompetence komunikativní** (Žák v tělesné výchově formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle, má a kultivovaný ústní projev, pozorně naslouchá pokynům vyučujícího, snaží se o jejich porozumění, rozumí běžně užívané sportovní terminologii, signálům a gestům a správně na ně reaguje.)
- **kompetence sociální a personální** (Žák dodržuje pravidla fair play, rozumí běžně užívané sportovní terminologii, signálům a gestům a správně na ně reaguje, účinně spolupracuje ve skupině, družstvu či týmu, je schopen i ochoten se ztotožnit s přidělenou rolí, podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s vyučujícím i spoluhráči přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá, přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti jiných, vytváří si pozitivní představu o sobě samém, čímž podporuje svou sebedůvěru a osobnostní rozvoj, ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pozitivního pocitu z předvedeného výkonu.)
- **kompetence občanské** (Žák respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen empatie, odmítá útlak, všechny formy rasizmu, hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí, chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu, rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka, aktivně se zapojuje do organizovaných i spontánních sportovních aktivit, má povědomí o historii tělesné kultury v ČR, při sportovních aktivitách dodržuje základní hygienická pravidla, je seznámen se škodlivostí dopingu, drog a jiných návykových látek a odmítá jejich užívání.)
- **kompetence pracovní** (Žák používá bezpečně sportovní nářadí i náčiní, dodržuje stanovená pravidla i řád tělocvičny, přistupuje k pohybovým aktivitám i z hlediska ochrany svého zdraví a zdraví druhých, chápe a usiluje o minimalizaci možných rizik při pohybových aktivitách.)
- **kompetence digitální** (Žák předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací, v digitálním prostředí jedná eticky, ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do zkvalitnění výuky tělesné výchovy, samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít, je schopen pořídit digitální záznam a využít digitální technologie k zautomatizování vlastní pohybové činnosti a zkvalitnění výsledků vlastního tréninku, chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání.)

Z průřezových témat mají na tělesnou výchovu návaznost hlavně **Osobnostní a sociální výchova**

Cíle vyučovacího předmětu:

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků tím, že vede žáky k:

- poznávání zdraví jako důležité hodnoty v kontextu dalších životních hodnot
- pochopení zdraví jako vyváženého stavu tělesné, duševní i sociální pohody a k vnímání radostných prožitků z činností podpořených pohybem, příjemným prostředím a atmosférou příznivých vztahů
- poznávání člověka jako jedince závislého v jednotlivých etapách života na způsobu vlastního jednání a rozhodování, na úrovni mezilidských vztahů i na kvalitě prostředí
- získávání základní orientace v názorech na to, co je zdravé a co může zdraví prospět, i na to, co zdraví ohrožuje a poškozuje
- využívání osvojených preventivních postupů pro ovlivňování zdraví v denním režimu, k upevňování způsobů rozhodování a jednání v souladu s aktivní podporou zdraví v každé životní situaci i k poznávání a využívání míst souvisejících s preventivní ochranou zdraví
- propojování činností a jednání souvisejících se zdravím a zdravými mezilidskými vztahy se základními etickými a morálními postoji, s volným úsilím atd.
- chápání zdatnosti, dobrého fyzického vzhledu i duševní pohody jako významného předpokladu výběru profesní dráhy, partnerů, společenských činností atd.
- ochraně zdraví a životů při každodenních rizikových situacích i mimořádných událostech a k využívání osvojených postupů spojených s řešením jednotlivých mimořádných událostí
- aktivnímu zapojování do činností podporujících zdraví a do propagace zdravotně prospěšných činností ve škole i v obci

Vzdělávací předmět: Tělesná výchova

Ročník: 6. - 9.

Výstupy předmětu	Učivo předmětu	Průřezové téma	Přesahy, vazby, poznámky
Činnosti ovlivňující zdraví – žák: - aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zafazuje pravidelně a s konkrétním účelem - usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program - samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly - odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší - uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností – žák: - zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech - posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny	Význam pohybu pro zdraví - rekreační a výkonnostní sport, sport dívek a chlapců - rozvoj zdravotně orientované zdatnosti - kondiční programy manipulace se zatížením Prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí - průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení Hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech - v nestandardním prostředí, první pomoc při TV a sportu v různém prostředí a klimatických podmínkách, improvizované ošetření poranění a odsun zraněného Pohybové hry - s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity Gymnastika - akrobacie, přeskoky, cvičení s náčiním a na nářadí, šplh Kondiční formy cvičení - cvičení s náčiním, kruhový provoz	OSV: - Sebepoznání - Sociální vztahy - Kooperace - Rozhodování v běžných situacích - Rozhodování pod tlakem VDO: - Respektování pravidel fair – play VMEGS: - Idea olympismu - Porozumění a spolupráce lidí různých kulturních okruhů MUV: - Boj proti všem projevům intolerance a rasismu EV: - Vliv životního prostředí na lidské zdraví a psychickou pohodu - Ochrana přírody MeV: - Tvorba mediálního sdělení - Rozvoj kritického vnímání různých druhů sdělení	Mezipředmětové vztahy: - Český jazyk a literatura - odpovídající terminologie - mezilidská komunikace - Přírodopis - opěrná a pohybová soustava - zásady poskytování první pomoci - Dějepis - tradice olympismu - Výchova k občanství - mezilidské vztahy

Činnosti podporující pohybové učení – žák: • užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu • naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu • dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji • rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora • sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí • zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže • zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci	Úpoly • základy sebeobrany, vyprošťování Atletika • rychlý běh, vytrvalý běh na dráze a v terénu, skok do dálky a výšky, hod míčkem, granátem, vrh koulí Sportovní hry • basketbal • florbal • volejbal • herní činnosti jednotlivce, herní kombinace, herní systémy, utkání podle pravidel žakovské kategorie Turistika a pobyt v přírodě • příprava turistické akce přesun do terénu a uplatňování pravidel bezpečnosti silničního provozu v roli chodce a cyklisty • chůze se zátěží i v mírně náročném terénu táboření, ochrana přírody, základy orientačního běhu, dokumentace z turistické akce, přežití v přírodě • orientace, ukrytí, nouzový přístřešek, zajištění vody, potravy, tepla Plavání • další plavecké dovednosti, další plavecký způsob (plavecká technika), dovednosti záchranného a branného plavání, prvky zdravotního plavání a plaveckých sportů, rozvoj plavecké vytrvalosti Lyžování, snowboarding, bruslení • běžecké lyžování, lyžařská turistika		
--	---	--	--

	• sjezdové lyžování nebo jízda na snowboardu • bezpečnost pohybu v zimní horské krajině, jízda na vleku Netradiční pohybové činnosti • baseball • nohejbal • plnění úkolů OVOV Komunikace v TV • tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály, gesta, značky, základy grafického zápisu pohybu, vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných pohybových činnostech Organizace prostoru a pohybových činností • v nestandardních podmínkách; sportovní výstroj a výzbroj – výběr, ošetřování Historie a současnost sportu • významné soutěže a sportovci, olympismus – olympijská charta Pravidla osvojovaných pohybových činností • her, závodů, soutěží Zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech • měření • evidence • vyhodnocování		
--	--	--	--

Pracovní výchova 1. období

Charakteristika vyučovacího předmětu

Tento předmět je na 1. stupni součástí vzdělávací oblasti **Člověk a svět práce**.

Vzdělávací obsah je určen všem žákům (chlapcům i dívkám bez rozdílu). Žáci se učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se pracovat samostatně i v týmu, učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost. Žáci jsou soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci.

Pracovní výchova se vyučuje jako samostatný předmět v 1. - 5. ročníku 1 hodinu týdně a je rozdělen do čtyř tematických okruhů:

- Práce s drobným materiálem
- Konstrukční činnosti
- Pěstelské práce
- Příprava pokrmů

Vyučovací předmět pracovní výchova je úzce spjat s ostatními předměty všech vzdělávacích oblastí – má úzké vazby zejména na Člověk a jeho svět a na Umění a kulturu.

Za klíčové kompetence výuky Pracovní výchovy lze považovat:

- **kompetence k učení** (Žák vybírá a využívá vhodné způsoby a metody, operuje s obecně užívanými termíny, samostatně pozoruje a experimentuje, porovnává získané výsledky, poznává smysl učení, má pozitivní vztah k učení, posuzuje vlastní pokrok, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich.)
- **kompetence k řešení problémů** (Žák vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, vyhledá informace vhodné k řešení problému, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem, samostatně řeší problémy, vyhledává informace vhodné k řešení problému, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem, samostatně řeší problémy.)
- **kompetence komunikativní** (Žák formuluje své myšlenky, naslouchá promluvám druhých lidí a vhodně na ně reaguje, vyjadřuje se výstižně a kultivovaně.)

- **kompetence sociální a personální** (Žák účinně spolupracuje ve skupině, podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, podílí se na vytváření pravidel práce v týmu, přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, ovládá a řídí svoje jednání a chování, tak aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty.)
- **kompetence občanské** (Žák respektuje přesvědčení druhých lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, projevuje smysl pro tvořivost, chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje a chrání naše tradice, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům.)
- **kompetence pracovní** (Žák používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality a funkčnosti, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí.)

Ve vyučovacím předmětu pracovní výchova se realizují tato průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova

Environmentální výchova

Cíle vyučovacího předmětu:

- pozitivní vztah k práci a odpovědnost za kvalitu výsledků práce
- osvojení základních pracovních dovedností a návyků z různých pracovních oblastí
- organizace a plánování práce, používání vhodných nástrojů, nářadí a pomůcek při práci
- vytrvalost a soustředěnost při plnění zadaných úkolů

Vzdělávací předmět: Pracovní výchova

Ročník: 1. - 3.

Výstupy předmětů	Učivo předmětu	Průřezové téma	Přesahy, vazby, poznámky
Žák: Práce s drobným materiálem - vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů - pracuje podle slovního návodu a předlohy Konstrukční činnosti - zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi Pěstitelské práce - provádí pozorování přírody, zaznamenává a zhodnotí výsledky pozorování - pečuje o nenáročné rostliny	- vlastnosti materiálu (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, fólie aj.) - pracovní pomůcky a nástroje – funkce a využití - lidové zvyky, tradice, řemesla - stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční), sestavování modelů - práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem - základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo - pěstování rostlin ze semen v místnosti - pěstování pokojových rostlin	OSV: Osobnostní rozvoj - Kreativita - Psychohygiena – pozitivní naladění mysli Sociální rozvoj - Mezilidské vztahy - Komunikace - Kooperace a kompetice EV: - Vztah člověka k životnímu prostředí	Mezipředmětové vztahy: - Matematika - osová souměrnost - Český jazyk - popis pracovního postupu - Člověk a jeho svět - rostliny - Hudební výchova - zpěv koled Projektové dny Vánoce – výzdoba, PF Velikonoce – zdobení vajíček Den matek – dárek pro maminku

Příprava pokrmů • připraví tabuli pro jednoduché stolování • chová se vhodně při stolování	• rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie • základní vybavení kuchyně • výběr, nákup a skladování potravin • jednoduchá úprava stolu • technika v kuchyni – historie a význam		
---	---	--	--

Pracovní výchova 2. období

Charakteristika vyučovacího předmětu

Pracovní výchova spadá na 1. stupni do oblasti Člověk a svět práce, která postihuje široké spektrum pracovních činností a technologií, vede žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků.

Vzdělávací obsah je určen všem žákům (chlapcům i dívkám bez rozdílu). Žáci se učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu. Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci.

Pracovní výchova je na 1. stupni rozdělena na čtyři tematické okruhy, Práce s drobným materiálem, Konstrukční činnosti, Pěstitelské práce, Příprava pokrmů, které jsou pro školu povinné.

Za klíčové kompetence výuky pracovní výchovy lze považovat:

- **kompetence k učení** (Žák plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, vyhledává a třídí informace, které využívá v tvůrčích činnostech, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu, poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich.)
- **kompetence k řešení problémů** (Žák vnímá nejrůznější problémové situace ve škole a mimo ni, rozpozná a pochopí problém, promyslí a naplánuje způsob řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému, samostatně řeší problémy, ověřuje prakticky správnost řešení problémů, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí.)
- **kompetence komunikativní** (Žák se vyjadřuje výstižně a kultivovaně, naslouchá promluvám druhých lidí a vhodně na ně reaguje.)
- **kompetence sociální a personální** (Žák spolupracuje ve skupině, podílí se na vytváření pravidel práce v týmu, v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce, podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá, efektivně spolupracuje s druhými při řešení daného úkolu, ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty.)
- **kompetence občanské** (Žák respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví.)
- **kompetence pracovní** (Žák bezpečně a účinně používá materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky, přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality,

funkčnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot, využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech.)

- **kompetence digitální** (Žák ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby, využívá je při učení, získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků.)

V předmětu Pracovní výchova jsme zvolili tato průřezová témata:

- **Osobnostní a sociální výchova**
- **Multikulturní výchova**
- **Environmentální výchova**
- **Mediální výchova**

Cíle vyučovacího předmětu:

- vytváří pozitivní vztah k práci a k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce
- vedeme žáky k osvojení základních pracovních dovedností a návyků z různých pracovních oblastí, k organizaci a plánování práce a k používání vhodných nástrojů, náradí a pomůcek při práci i v běžném životě
- vedeme žáky k vytrvalosti a soustavnosti při plnění zadaných úkolů, k uplatňování tvořivosti a vlastních nápadů při pracovní činnosti a k vynakládání úsilí na dosažení kvalitního výsledku
- autentické a objektivní poznávání okolního světa, podporujeme potřebnou sebedůvěru, nový postoj a hodnoty ve vztahu k práci člověka, technice a životnímu prostředí
- podporujeme chápání práce a pracovní činnosti jako příležitosti k seberealizaci

Vzdělávací předmět: Pracovní výchova

Ročník: 4. - 5.

Výstupy předmětů	Učivo předmětu	Průřezové téma	Přesahy, vazby, poznámky
Žák: - vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu - využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic - volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu - udrhuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu - provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž - pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	Práce s drobným materiálem - vlastnosti materiálu (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, fólie aj.) - pracovní pomůcky a nástroje – funkce a využití - jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce - lidové zvyky, tradice, řemesla Konstrukční činnosti - stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční), sestavování modelů - práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem	OSV: - Psychohygiena - Kreativita - Mezilidské vztahy - Komunikace - Kooperace a kompetice MuV: - Lidské vztahy EV: - Základní podmínky života - Vztah člověka k prostředí MeV: - Tvorba mediálního sdělení	Mezipředmětové vztahy: - Matematika - převody jednotek - osová souměrnost - Český jazyk - popis pracovního postupu - Člověk a jeho svět - rostliny - Hudební výchova - zpěv písní, koled - Výtvarná výchova - barevné cítění - kresba

• provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování • ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny • volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní • dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu • orientuje se v základním vybavení kuchyně • připraví samostatně jednoduchý pokrm • dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování • udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni	Pěstitelské práce • základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo • pěstování rostlin ze semen v místnosti, na zahradě (okrasné rostliny, léčivky, koření, zelenina aj.) • pěstování pokojových rostlin • rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie Příprava pokrmů • základní vybavení kuchyně • výběr, nákup a skladování potravin • jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování • technika v kuchyni – historie a význam		
---	--	--	--

Praktické činnosti

Charakteristika předmětu

Na 2. stupni školy je tematický okruh „Praktické činnosti“ samostatným vzdělávacím předmětem a je součástí vzdělávací oblasti „Člověk a svět práce“. Úzce navazuje také na Přírodopis. Je vyučován v 7. ročníku s časovou dotací 1 hodina týdně.

Obsah předmětu postihuje široké spektrum pracovních činností a technologií a vede žáky k získávání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků. Žáci se učí pracovat s různými materiály a osvojují si pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnosti samostatně i v týmu. V závislosti na věku žáků se postupně buduje systém, který žákům poskytuje důležité informace ze sféry výkonu práce a pomáhá jim při dalším profesním zaměření. Žáci jsou soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny práce. Osvojují si zdravý životní styl. Učí se prakticky zvládnout manuální činnosti a zvolit si vhodné postupy.

Vzdělávací předmět Praktické činnosti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků tím, že vede žáky k pozitivnímu vztahu k práci, osvojení základních pracovních dovedností a návyků, k organizaci a plánování práce a k používání vhodných nástrojů, náradí a pomůcek při práci i v běžném životě. Dále k vytrvalosti a soustavnosti při plnění zadaných úkolů, k uplatňování vlastních nápadů při pracovní činnosti a k vynakládání úsilí na dosažení kvalitního výsledku.

K výuce je přednostně využíván technicky velmi dobře vybavený prostor školní cvičné kuchyně a rozsáhlý areál školy.

Za klíčové kompetence výuky Praktických činností lze považovat:

- **kompetence pracovní** (Žák používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky, snaží se provést práci v co nejlepší kvalitě, srovnává hospodárnost různých postupů, které vedou k témuž cíli, vyhledává možná rizika při různých činnostech a hledá cestu k jejich minimalizaci.)
- **kompetence sociální a personální** (Žák účinně spolupracuje ve větší i menší skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce, cítí potřebu být ohleduplný na pracovišti.)
- **kompetence k řešení problémů** (Žák si uvědomuje potřeby praktického ověřování řešení problémů, aplikace řešení při obdobných zadáních a hledání nových způsobů využití dovedností při práci s technickými materiály a přípravě pokrmů)
- **kompetence komunikativní** (Žák účinně pracuje s technickými materiály, seznamuje se s přesným významem pojmů se vztahem k práci s technickými materiály a při přípravě pokrmů, má podnětů a příležitostí pro vlastní prezentaci.)
- **kompetence občanské** (Žák tvořivě přistupuje k plnění zadaných témat.)

- **kompetence digitální** (Žák využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce.)

V předmětu Praktické činnosti jsme zvolili tato průřezová témata:

- **Enviromentální výchova**

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání vede žáky k:

- pozitivnímu vztahu k práci a k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce
- osvojení základních pracovních dovedností a návyků z různých pracovních oblastí, k organizaci a plánování práce a k používání vhodných nástrojů, nářadí a pomůcek při práci i v běžném životě
- vytrvalosti a soustavnosti při plnění zadaných úkolů, k uplatňování tvořivosti a vlastních nápadů při pracovní činnosti a k vynakládání úsilí na dosažení kvalitního výsledku
- poznání, že technika jako významná součást lidské kultury je vždy úzce spojena s pracovní činností člověka
- autentickému a objektivnímu poznávání okolního světa, k potřebné sebedůvěře, k novému postoji a hodnotám ve vztahu k práci člověka, technice a životnímu prostředí
- chápání práce a pracovní činnosti jako příležitosti k seberealizaci, sebeaktualizaci a k rozvíjení podnikatelského myšlení
- orientaci v různých oborech lidské činnosti, formách fyzické a duševní práce a osvojení potřebných poznatků a dovedností významných pro možnost uplatnění, pro volbu vlastního profesního zaměření a pro další životní a profesní orientaci

Vzdělávací předmět: Praktické činnosti

Ročník: 7.

Výstupy předmětů	Učivo předmětu	Průřezové téma	Přesahy, vazby, poznámky
Žák: - používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče - připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy - dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni - volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin - pěstuje a využívá květiny pro výzdobu - pěstuje a ošetřuje květiny v interiéru, využívá květiny pro výzdobu - používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu - volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní.	Příprava pokrmů - Kuchyně – základní vybavení, udržování pořádku a čistoty, bezpečnost a hygiena provozu - Potraviny – výběr, nákup, skladování, skupiny potravin, sestavování jídelníčku - Příprava pokrmů – úprava pokrmů za studena, základní způsoby tepelné úpravy, základní postupy při přípravě pokrmů a nápojů - Úprava stolu a stolování – jednoduché prostírání, obsluha a chování u stolu, slavnostní stolování v rodině, zdobné prvky a květiny na stole Pěstitelské práce a chovatelství - Základní podmínky pro pěstování – půda a její zpracování, výživa rostlin, ochrana rostlin a půdy - Okrasné rostliny – základy ošetřování pokojových květín, pěstování vybraných okrasných dřevin a květín; květina v exteriéru a interiéru (hydroponie, bonsaje), řez, jednoduchá vazba, úprava květín, - Ovocné rostliny – druhy ovocných rostlin, způsob pěstování, uskladnění a zpracování	EV Ekosystémy	Mezipředmětové vztahy: - Výchova ke zdraví - Přírodopis

• dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířaty • provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování • aplikuje zásady aranžování a vazby živých a suchých rostlin • ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové a jiné rostliny dokáže přesadit pokojové rostliny • prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty • vysvětlí význam pěstování zeleniny pro člověka zařadí vybrané druhy zeleniny podle charakteristických znaků do skupin	• Léčivé rostliny, koření – pěstování vybrané rostliny; rostliny a zdraví člověka; léčivé účinky rostlin, rostliny jedovaté; rostliny jako drogy a jejich zneužívání; alergii • Chovatelství – chov zvířat v domácnosti, podmínky chovu, hygiena a bezpečnost chovu; kontakt se známými a neznámými zvířaty • Zelenina – osivo, sadba, výpěstky, podmínky a zásady pěstování; pěstování vybraných druhů zeleniny		
--	--	--	--

Svět práce

Charakteristika vyučovacího předmětu

Samostatný vyučovací předmět Svět práce je součástí vzdělávací oblasti „Člověk a svět práce“. Je vyučován v 8. a 9. ročníku s časovou dotací 1 vyučovací hodiny týdně.

Předmět příznivě ovlivňuje orientaci mladého člověka v sobě samém a ve světě kolem sebe. V období, kdy mladí lidé řeší svůj první zásadní životní problém nastartování profesní orientace, jim umožňuje, aby se v této souvislosti zabývali v dosud nepoznaném rozsahu sami sebou. Učitel přitom vystupuje jako žákův partner, vytváří atmosféru podněcující samostatné myšlení a rozhodování žáka, jeho kreativitu, vědomí osobní odpovědnosti. K tomu přidává informace o jednotlivých profesích a požadavcích na ně kladených, o jejich současné a budoucí potřebnosti. Rozšiřuje poznatky žáků o světě práce, přibližuje jim existující pracovní příležitosti i reálné možnosti uplatnění absolventů škol na trhu práce, koriguje jejich představy a očekávání ve vztahu k vybranému povolání a ukazuje jim vhodné cesty k dosažení stanovených profesních cílů. Seznamuje je s významem osobních předpokladů pro výkon vybraných povolání a učí je přebírat osobní odpovědnost za vlastní rozhodování o své budoucí vzdělávací a profesní dráze. Žáci by měli mít příležitost poznat více oborů a profesí a měli by se naučit orientovat v různých informačních zdrojích, samostatně vyhledávat a vyhodnocovat profesní informace a služby a efektivně využívat informace důležité pro rozhodování o volbě budoucího profesního zaměření a o výběru vhodného povolání.

Zaměřuje se na utváření a rozvíjení praktických dovedností a žádoucích osobních vlastností žáků, které jsou předpokladem pro jejich budoucí úspěšné začlenění do pracovního života. Přípravuje žáky na přechod ze základní školy na školu střední a do světa práce, učí je optimálně posuzovat své možnosti vzhledem k požadavkům a situaci na pracovním trhu, odpovědně se rozhodovat o své budoucí profesní orientaci a pružně reagovat na případné změny v rámci svého rozhodnutí či na změny budoucí životní situace.

Volba povolání rozvíjí u žáků dovednost využívat rozmanité informační zdroje, kriticky je vyhodnocovat a zaujímat k nim vlastní stanovisko. Utváří a rozvíjí u žáků základní dovednosti funkční komunikace a rozvíjí jejich schopnost vhodně se prezentovat a přesvědčit druhé o svých kvalitách. Učí žáky poznávat vlastní přednosti i omezení a klást na sebe přiměřené nároky, zvládat aktuální životní problémy a zátěžové situace. Rozvíjí také komunikativní dovednosti žáků a žádoucí modely jejich chování a zvyšuje kulturu jejich osobního projevu. Žáci jsou schopni rozvíjet specifické dovednosti z oblasti informační gramotnosti, které jim umožňují vyhledávat, hodnotit a interpretovat informace k volbě povolání, aktivně se seznamují s obsahem a náplní mnoha tradičních, ale i nových povolání a profesí. Jsou také schopni interakce a spolupráce ve větším pracovním kolektivu, samostatně se rozhodovat o řadě problémových situací, plánování osobních aktivit, systematicky rozvíjet řadu svých dovedností, které korespondují s jejich zájmy, orientují se ve spektru pracovních příležitostí na trhu práce svého regionu. Umí si stanovit vlastní krátkodobé cíle, kterých jsou schopni dosáhnout.

Obsahové zaměření tematických celků

1. Sebepoznání – žáci se naučí realističtěji hodnotit své osobní zvláštnosti, předpoklady, možnosti i omezení a pochopí, které faktory proces sebepoznání ovlivňují. Uvědomí si nutnost sebepoznání pro správnou volbu povolání.
 2. Rozhodování – žáci si uvědomí svou roli v procesu rozhodování, zamyslí se nad faktory, které mohou jejich rozhodování ovlivnit, a nad tím, jaké překážky jim v rozhodování mohou bránit, naučí se rozumně volit z daných možností.
 3. Akční plánování – žáci si postupně navýknou po etapách plánovat důležité životní kroky a přehodnocovat dosažené cíle, naučí se stanovovat si realistické cíle a hledat účinné strategie k dosahování cílů a odstraňování překážek.
 4. Adaptace na životní změny – žáci si uvědomí nevyhnutelnost změn v životě, zamyslí se nad změnami, se kterými se budou muset po odchodu se ZŠ vyrovnat, a poznají způsoby, jak se mohou na změny připravit a jak je mohou zvládnout.
 5. Možnosti absolventa základní školy – žáci získají přehled o nabídkách vzdělání, profesní přípravy a zaměstnání, poznají místní možnosti a příležitosti, které se v dané chvíli nabízejí a naučí se zamýšlet nad různými cestami k dosažení zvoleného cíle.
 6. Informační základna pro volbu povolání – žáci pochopí nutnost spojovat rozhodování se znalostí svých osobních předpokladů a s vyhledáváním potřebných profesních informací. Naučí se vyhledávat, třídit a správně využívat informace o vhodných vzdělávacích a pracovních příležitostech.
 7. Orientace v důležitých profesních informacích – žáci se naučí využívat důležité informace o povoláních a profesích pro svoji profesní volbu, zvažovat klady, zápory, své šance na trhu práce.
 8. Rovnost příležitostí na trhu práce – žáci získají přesnější a komplexnější představu o některých pracovních činnostech a profesích, naučí se rozpoznávat překážky, které jim mohou bránit v dosažení osobních a profesních cílů.
 9. Svět práce a dospělosti – žáci se seznámí s postupy při přijímání uchazečů o studium na středních školách a při přijímání do zaměstnání, uvědomí si, co od nich potencionální zaměstnavatelé budou očekávat a jak lze tato očekávání naplnit.
- Tematické okruhy jsou vzájemně kompatibilní, jednotlivá témata se vzájemně mohou kombinovat.

Klíčové kompetence

- **kompetence sociální a personální** (Žák pracuje ve skupině, pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce, při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá, přispívá k diskusi v malé skupině i celé třídě, spolupracuje, řeší s druhými úkol, vytváří si pozitivní představu o sobě samém, ovládá a řídí svoje chování, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení, sebeúcty.)
- **kompetence občanské** (Žák je schopen empatie, odmítá útlak a hrubé zacházení, postaví se proti fyzickému a psychickému násilí, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu, připravuje se na život, uvědomuje si význam dodržování pravidel ve společnosti (normy, zákony).)
- **kompetence pracovní** (Žák přistupuje k výsledkům pracovní činnosti z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, je si vědom významu plánování při vlastní práci, umí vyjádřit svoji představu o budoucí profesi, s ohledem na své schopnosti, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělání a profesním zaměření, chápe podstatu, cíl a riziko podnikání, rozvíjí své podnikatelské myšlení.)

- **kompetence digitální** (Žák získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu.)

Vyučovacím předmětem se prolínají průřezová témata

- **Osobnostní a sociální výchova**
- **Environmentální výchova**
- **Multikulturní výchova**

Cílové zaměření vzdělávací oblasti vede žáky k:

- pozitivnímu vztahu k práci a k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce
- osvojení základních pracovních dovedností a návyků z různých pracovních oblastí, k organizaci a plánování práce a k používání vhodných nástrojů, nářadí a pomůcek při práci i v běžném životě
- chápání práce a pracovní činnosti jako příležitosti k seberealizaci, sebeaktualizaci a k rozvíjení podnikatelského myšlení
- orientaci v různých oborech lidské činnosti, formách fyzické a duševní práce a osvojení potřebných poznatků a dovedností významných pro možnost uplatnění, pro volbu vlastního profesního zaměření a pro další životní a profesní orientaci

Vzdělávací předmět: Svět práce
Ročník: 8. – 9.

Výstupy předmětů	Učivo předmětu	Průřezové téma	Přesahy, vazby, poznámky
Žák: - se orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí, orientuje se v učebních oborech a SŠ - posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy - seznámení se s právy a povinnostmi zaměstnanců a zaměstnavatelů - posoudí své možnosti v oblasti profesní, případně pracovní orientace běžného života - se seznámí s možnostmi využití poradenské pomoci v případě neúspěšného hledání zaměstnání	Trh práce - povolání lidí - druhy pracovišť - pracovních prostředků - pracovních objektů - charakter a druhy pracovních činností - požadavky kvalifikační, zdravotní a osobnostní - rovnost příležitostí na trhu práce Zaměstnání - pracovní příležitosti v obci, regionu - pohovor u zaměstnavatele - problémy v zaměstnanosti - úřady práce - práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů Možnosti vzdělávání - náplň učebních a studijních oborů, přijímací řízení, informace a poradenské služby Vzdělávací soustava ČR - výuční list, maturita, absolutorium, VŠ diplom - rovina formální, neformální Volba profesní orientace - sebehodnocení - vlivy na volbu profesní orientaci	OSV: - Psychohygiena (výměna názorů) - Komunikace (testy osobnosti a zájmů, samostatná práce) - Poznávání lidí (prezentace, případové studie) MuV: - Lidské vztahy (internet – výukové programy)	Mezipředmětové vztahy: Výchova k občanství

	• informační základna pro volbu povolání • diskriminace na trhu práce z důvodu pohlaví, věku • sebepoznávání • vlivy na volbu profesní orientace • informační základna pro volbu povolání • práce s profesními informacemi a využívání poradenských služeb		
--	--	--	--

Komunikační technologie 1. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět je samostatnou vzdělávací oblastí i vzdělávacím oborem. Vyučuje se v pátém ročníku prvního stupně s časovou dotací 1 vyučovací hodina týdně. Výuka probíhá v učebně informatiky.

Svým způsobem podporuje předmět výuku ostatních předmětů tím, že cíleně vede žáky k využívání informačních technologií pro potřeby studia. Vzdělávací předmět je v 5. ročníku tvořen třemi tematickými celky Základy práce s počítačem, Vyhledávání informací a komunikace a Zpracování a využití informací. Obsahem výuky jsou informační a komunikační technologie. Vyučování poskytuje žákům získat prostředky a metody komunikace prostřednictvím moderních technologií a rozsáhlé možnosti sdílení informací. Získané znalosti a dovednosti žáci využívají ve všech ostatních předmětech při vyhledávání, zpracování a prezentování informací. Žáci se seznamují s počítačem, s jeho hardwarem a softwarem. Žáci se učí pracovat s textem a upravovat ho pomocí různých funkcí.

Vzdělávací oblast také významně podporuje utváření kompetencí.

- **kompetence k učení** (Žák samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti.)
- **kompetence k řešení problémů** (Žák vyhledává informace vhodné k řešení problému, samostatně řeší problémy a prakticky ověřuje správnost řešení problémů; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy.)
- **kompetence komunikativní** (Žák využívá informační a komunikační prostředky pro účinnou komunikaci s okolním světem.)
- **kompetence sociální a personální** (Žák se podílí na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá.)
- **kompetence pracovní** (Žák používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky.)
- **kompetence digitální** (Žák ...
 - ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost, či řešený problém, použít.
 - získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu.
 - vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků.
 - využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce.

- chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání.
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky.)

V předmětu Informatika jsme zvolili tato průřezová témata:

- **Mediální výchova**

Cíle vyučovacího předmětu:

- poznání úlohy informací a informačních činností a využívání moderních informačních a komunikačních technologií
- porozumění toku informací, počínaje jejich vznikem, uložením na médium, přenosem, zpracováním, vyhledáváním a praktickým využitím
- schopnost formulovat svůj požadavek a využívat při interakci s počítačem algoritmické myšlení
- porovnávání informací a poznatků z většího množství alternativních informačních zdrojů, a tím dosahování větší věrohodnosti vyhledaných informací
- využívání výpočetní techniky, aplikačního i výukového softwaru ke zvýšení efektivnosti své učební činnosti a racionálnější organizaci práce
- tvořivé využívání softwarových a hardwarových prostředků při prezentaci výsledků své práce
- pochopení funkce výpočetní techniky jako prostředku simulace a modelování přírodních i sociálních jevů a procesů
- respektování práv k duševnímu vlastnictví při využívání softwaru
- zaujetí odpovědného, etického přístupu k nevhodným obsahům vyskytujícím se na internetu či v jiných médiích
- šetrná práce s výpočetní technikou

Vzdělávací předmět: Komunikační technologie

Ročník: 5.

Výstupy předmětů	Učivo předmětu	Průřezové téma	Přesahy, vazby, poznámky
Žák: Základy práce s počítačem - využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejběžnější periferie - respektuje pravidla bezpečné práce s hardware a software a postupuje poučeně v případě jejich závady - chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím Vyhledávání informací a komunikace - při vyhledávání informací na internetu používá jednoduché a vhodné cesty - komunikuje pomocí internetu či jiných běžných komunikačních zařízení - vyhledává informace na portálech, v knihovnách a databázích	- základní pojmy – informace, informační zdroje, informační instituce - struktura, funkce a popis počítače a přidavných zařízení - jednotka bit, byte, soubor, složka, seznámení s formáty souborů (doc, gif), operační systémy a jejich základní funkce, organizační členění disku - multimediální využití počítače (zvuk, videosekvence, film, dataprojekce) - jednoduchá údržba, postupy při řešení běžných problémů s hardware a software - zásady bezpečnosti práce a prevence zdravotních rizik spojených s využíváním výpočetní techniky - zpracování, ukládání a distribuce dat (zálohování, HDD, CD, DVD, flashdisk ...), rizika při práci v síti, internetu, e-mail (vir, spam, ...) - společenský tok informací (vznik, přenos, transformace, zpracování, distribuce informací) - základní způsoby komunikace (e-mail, chat, telefonování) - metody a nástroje vyhledávání informací	MeV: Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	

Zpracování a využití informací • pracuje s textem a obrázkem v textovém a grafickém editoru	• formulace požadavku při vyhledávání na internetu, vyhledávací atribut • základní funkce textového a grafického editoru MS Word		
--	--	--	--

Komunikační technologie – 2. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět je samostatnou vzdělávací oblastí i vzdělávacím oborem. Vyučuje se v každém ročníku druhého stupně s časovou dotací 2 vyučovací hodiny týdně v 6. a 9. ročníku, 1 vyučovací hodina týdně v 7. a 8. ročníku. Výuka probíhá v učebně informatiky.

Svým způsobem podporuje předmět výuku ostatních předmětů tím, že cíleně vede žáky k využívání informačních technologií pro potřeby studia. Vzdělávací předmět na druhém stupni v 6. až devátém ročníku je tvořen tematickými celky Vyhledávání informací a komunikace a Zpracování a využití informací. Obsahem výuky jsou informační a komunikační technologie. Vyučování poskytuje žákům získat prostředky a metody komunikace prostřednictvím moderních technologií a rozsáhlé možnosti sdílení informací. Získané znalosti a dovednosti žáci využívají ve všech ostatních předmětech při vyhledávání, zpracování a prezentování informací. Žáci jsou vedeni k chápání a užívání základních pojmů v oblasti hardware a software. Dále žáci pracují s textem, tabulkami, vytváří prezentace nebo webové stránky pro praktické využití i pro pozdější praxi. Informace se učí žáci vyhledávat na internetu a porovnávat jejich pravdivost. Žáci se učí pracovat s textem a upravovat ho pomocí různých funkcí.

Vzdělávací oblast také významně podporuje utváření kompetencí.

- **kompetence k učení** (Žák samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti.)
- **kompetence k řešení problémů** (Žák vyhledává informace vhodné k řešení problému, samostatně řeší problémy a prakticky ověřuje správnost řešení problémů; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy.)
- **kompetence komunikativní** (Žák využívá informační a komunikační prostředky pro účinnou komunikaci s okolním světem.)
- **kompetence sociální a personální** (Žák se podílí na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá.)
- **kompetence pracovní** (Žák používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky.)
- **kompetence digitální** (Žák ...
 - ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie, pro jakou činnost, či řešený problém, použít.
 - získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu.
 - vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků.

- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce.
- chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání.
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky.)

V předmětu Informatika jsme zvolili tato průřezová témata:

- **Mediální výchova**

Cíle vyučovacího předmětu:

- poznání úlohy informací a informačních činností a využívání moderních informačních a komunikačních technologií
- porozumění toku informací, počínaje jejich vznikem, uložením na médium, přenosem, zpracováním, vyhledáváním a praktickým využitím
- schopnost formulovat svůj požadavek a využívat při interakci s počítačem algoritmické myšlení
- porovnávání informací a poznatků z většího množství alternativních informačních zdrojů, a tím dosahování větší věrohodnosti vyhledaných informací
- využívání výpočetní techniky, aplikačního i výukového softwaru ke zvýšení efektivnosti své učební činnosti a racionálnější organizaci práce
- tvořivé využívání softwarových a hardwarových prostředků při prezentaci výsledků své práce
- pochopení funkce výpočetní techniky jako prostředku simulace a modelování přírodních i sociálních jevů a procesů
- respektování práv k duševnímu vlastnictví při využívání softwaru
- zaujetí odpovědného, etického přístupu k nevhodným obsahům vyskytujícím se na internetu či v jiných médiích
- šetrná práce s výpočetní technikou

Vzdělávací předmět: Komunikační technologie

Ročník: 6.

Výstupy předmětů	Učivo předmětu	Průřezové téma	Přesahy, vazby, poznámky
- dodržuje pravidla bezpečné komunikace, zná možná úskalí a možné zneužití při komunikaci Základy práce s počítačem Žák: - využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejběžnější periferie - respektuje pravidla bezpečné práce s hardware a software a postupuje poučeně v případě jejich závady - chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím	„Bezpečný internet dětem“, pravidla bezpečného e-mailu a chatu - Kyberšikana, kybergrooming, kyberstalking, hoax - základní pojmy – informace, informační zdroje, informační instituce - struktura, funkce a popis počítače a přídatných zařízení - jednotka bit, byte, soubor, složka, seznámení s formáty souborů (doc, gif), - operační systémy a jejich základní funkce, organizační členění disku - jednoduchá údržba, postupy při řešení běžných problémů s hardware a software - zpracování, ukládání a distribuce dat (zálohování, HDD, CD, DVD, flash ...), rizika při práci v síti, internetu, e-mail (vir, spam, ...)		

Vyhledávání informací a komunikace Žák • při vyhledávání informací na internetu používá jednoduché a vhodné cesty • vyhledává informace na portálech, v knihovnách a databázích • komunikuje pomocí internetu či jiných běžných komunikačních zařízení Zpracovávání a využití informací Žák: • ovládá základní funkce textového editoru, využívá vhodných a dostupných aplikací práce s textem • uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem • ovládá základní funkce tabulkového kalkulátoru • zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové a grafické formě a grafickém editoru	• vyhledávání na internetu, vyhledávací atributy, veřejné servery, portály • komunikace pomocí internetu, on-line komunikace na webu, chat, e-mail) • textový editor – MS Word: formát písma, odstavce, jednoduchá grafika, vkládání obrázků a klipartů, jednoduchá tabulka v textovém editoru, uložení dokumentu, šablona dokumentu • tabulkový kalkulátor – MS Excel: dokument – sešit - stránka, jednoduchý formát buňky, tabulka, základní funkce • základní funkce s prezentačními programy – MS PowerPoint • jednoduchý obrázek v grafickém editoru		
---	--	--	--

Vzdělávací předmět: Komunikační technologie

Ročník: 7.

Výstupy předmětů	Učivo předmětu	Průřezové téma	Přesahy, vazby, poznámky
- dodržuje pravidla bezpečné komunikace, zná možná úskalí a možné zneužití při komunikaci Základy práce s počítačem Žák: - využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejběžnější periferie - pracuje bezpečně s hlavními funkcemi operačního systému, nastaví vlastní pracovní profil PC v počítačové síti Vyhledávání informací a komunikace Žák: - pracuje bezpečně s internetem a s elektronickou poštou, ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů	- Bezpečný internet dětem“, pravidla bezpečného e-mailu a chatu - Kyberšikana, kybergrooming, kyberstalking, hoax - nastavení hlavního panelu a nabídky Start, zástupci aplikací a služeb na pracovní ploše, nastavení tiskárny, zvuku a příp. dalších periférií - zpracování, ukládání a distribuce dat, soubory a složky – kopírování, přesun, vlastnosti souborů a složek, sdílení aplikací a dokumentů v síti - internetové vyhledávače, portály, databáze - elektronická pošta		

Zpracovávání a využití informací Žák: • ovládá základní funkce textového editoru, využívá vhodných a dostupných aplikací práce s textem • uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem • ovládá základní funkce tabulkového kalkulátoru • zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové a grafické formě a grafickém editoru • zachytí obrazovou informaci cestou digitální fotografie a digitální záznam obrazu jednoduše upraví a bezpečně archivuje	• textový editor – MS Word: formát písma, odstavce, jednoduchá grafika, vkládání obrázků a klipartů, jednoduchá tabulka v textovém editoru, uložení dokumentu, šablona dokumentu • tabulkový kalkulátor – MS Excel: dokument – sešit - stránka, jednoduchý formát buňky, tabulka, základní funkce • základní funkce s prezentačními programy – MS PowerPoint • grafický editor • digitální fotoaparát – uživatelské vlastnosti, rozlišení, nastavení expozice, kompozice obrazu, přenos dat do PC, fotoeditor a zpracování foto – oříznutí, jednoduchá korekce obrazu, uložení, tisk, archivace		
--	---	--	--

Vzdělávací předmět: Komunikační technologie

Ročník: 8.

Výstupy předmětů	Učivo předmětu	Průřezové téma	Přesahy, vazby, poznámky
- dodržuje pravidla bezpečné komunikace, zná možná úskalí a možné zneužití při komunikaci Zpracování a využití informací Žák: - ovládá v pokročilé formě práci s textovými a grafickými editory, ovládá běžné funkce tabulkových editorů - uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem - zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové a grafické formě - používá a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji z různých informačních zdrojů - zachytí obrazovou informaci cestou digitální fotografie a digitální záznam obrazu jednoduše upraví a bezpečně archivuje	- Bezpečný internet dětem“, pravidla bezpečného e-mailu a chatu - Kyberšikana, kybergrooming, kyberstalking, hoax - textový a grafický editor MS Word, grafický editor - bitmapová a vektorová grafika, tabulkový kalkulátor MS Excel – jednoduché grafy - úprava vlastností textu, stránky dokumentu, zařazováním do textu další objekty – obrázky, tabulky, grafy - základní funkce s prezentačními programy – MS PowerPoint - porovnávání získaných informací z různých informačních zdrojů, zpracování vlastních studijních podkladů ze získaných informací – referáty, seminární práce, práce na projektech třídy, školy, ... - digitální fotoaparát – uživatelské vlastnosti, rozlišení, nastavení expozice, kompozice obrazu, přenos dat do PC, fotoeditor a zpracování foto – oříznutí, jednoduchá korekce obrazu, uložení, tisk, archivace		

• zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové a grafické formě a grafickém editoru	• grafické programy		
--	---	--	--

Vzdělávací předmět: Komunikační technologie

Ročník: 9.

Výstupy předmětů	Učivo předmětu	Průřezové téma	Přesahy, vazby, poznámky
- dodržuje pravidla bezpečné komunikace, zná možná úskalí a možné zneužití při komunikaci Zpracování a využití informací Žák: - ovládá v pokročilé formě práci s textovými a grafickými editory, ovládá složitější funkce tabulkových editorů a využívá vhodných aplikací - zachytí obrazovou informaci cestou digitální fotografie a skenerem digitální záznam obrazu jednoduše upraví a bezpečně archivuje - pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví - používá a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji z různých informačních zdrojů	- Bezpečný internet dětem“, pravidla bezpečného e-mailu a chatu - Kyberšikana, kybergrooming, kyberstalking, hoax - textový a grafický editor MS Word - grafický editor – bitmapová a vektorová grafika, - tabulkový kalkulačtor MS Excel - digitální fotoaparát - prezentační program – MS PowerPoint - programy na zpracování videí - porovnávání získaných informací z různých informačních zdrojů, zpracování vlastních studijních podkladů ze získaných informací	MeV - Mediální výchova Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality Stavba mediálních sdělení Vnímání autora mediálních sdělení	

Konverzace v anglickém jazyce

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět Konverzace v anglickém jazyce je vyučován v devátém ročníku, s hodinovou dotací jedna hodina týdně. Jeho obsahem je naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího oboru Cizí jazyk. Cílem je poskytnout žákům nástroj komunikace při kontaktu s lidmi z různých částí světa, ale i pro práci s počítačem, internetem atd. Proto klademe důraz na rozvoj komunikačních dovedností, kterým podřizujeme i výuku gramatické části vzdělávacího předmětu.

Škola má 1 kmenovou jazykovou učebnu pro výuku anglického jazyka. Výuka je založena na modelu britské angličtiny, ale žáci jsou seznamováni také s výrazy americké angličtiny. Na konci devátého ročníku se u nich očekává výstup na rozhraní A2/B1 SERR.

Důraz je kladen na rozvoj komunikačních dovedností žáků (receptivní, produktivní a interaktivní řečové dovednosti). Předmět směřuje k systematickému rozvíjení všech čtyř jazykových dovedností: mluvený projev, písemný projev, poslech s porozuměním a čtení s porozuměním.

Během výuky se žáci rovněž seznámí s reáliemi anglicky mluvících zemí. Znalost cizího jazyka vede žáky k pochopení jiných cizojazyčných kultur, prohlubuje v nich toleranci k nim a je nedílnou součástí komunikace mezi nimi.

Za klíčové kompetence anglického jazyka lze považovat:

- **Kompetence k učení** (Žák chápe důležitost schopnosti anglicky komunikovat pro další studium i praktický život; propojuje probraná témata a jazykové jevy; samostatně vyhledává nástroje k odstraňování problémů při komunikaci v angličtině.)
- **Kompetence k řešení problémů** (Žák řeší jednoduché problémové situace v cizojazyčném prostředí; nebojí se mluvit anglicky s cizím člověkem; naučí se opsat obsah myšlenky; využívá efektivně dvojjazyčný slovník či překladač, chybí-li slovní zásoba.)
- **Kompetence komunikativní** (Žák porozumí jednoduchému sdělení v anglickém jazyce; umí zformulovat jednoduché myšlenky anglicky; rozumí promluvě i přiměřenému textu v anglickém jazyce a umí reagovat; zapojí se do diskuze; využívá dovednosti osvojené v anglickém jazyce k navázání kontaktu či vztahu.)
- **Kompetence sociální a personální** (Žák v jednoduchých situacích vyžádá a poskytne pomoc, radu; dodržuje v anglicky mluvícím prostředí zásady slušného chování; spolupracuje v anglicky hovořící skupině na jednoduchém úkolu.)
- **Kompetence občanské** (Žák získá představu o zvycích v anglicky mluvících zemích a porovnává je se zvyky našimi; umí srovnávat ekologické a environmentální otázky týkající se anglicky mluvících zemí a České republiky; nabídne v anglickém jazyce účinnou pomoc v krizových situacích nebo se pomoci snaží dovolat.)

- **Kompetence pracovní** (Žák samostatně pracuje s dvojjazyčným a výkladovým slovníkem; využívá anglického jazyka k získávání informací z různých oblastí; rozumí základním pracovním pokynům v různých oborech; umí sepsat dokumenty vedoucí k získání pracovní pozice.)
- **Kompetence digitální** (Žák využívá digitální technologie k usnadnění práce a zefektivnění učebního procesu; ovládá běžně používaná digitální zařízení a umí vyhledat užitečné aplikace a služby v anglickém jazyce; rozumí anglicky psaným pokynům při ohrožení bezpečnosti digitálního zařízení a dat; vytvoří za pomoci technologií výukový materiál.)

V předmětu Konverzace v anglickém jazyce jsme zvolili tato průřezová témata:

- **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech**
- **Multikulturní výchova**
- **Environmentální výchova**
- **Mediální výchova**

Cíle vyučovacího předmětu:

- vést žáky k všestranné, účinné a otevřené komunikaci, vést žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám, učit je žít společně s ostatními lidmi;
- pomáhat žákům poznávat a rozvíjet vlastní schopnosti v souladu s reálnými možnostmi a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci;
- pomáhat žákům orientovat se v digitálním prostředí a vést je k bezpečnému, sebejistému, kritickému a tvořivému využívání digitálních technologií při práci, při učení, ve volném čase i při zapojování do společnosti a občanského života.
- podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů
- rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých;
- připravovat žáky k tomu, aby se projevovali jako svěbytné, svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a naplňovali své povinnosti
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce

Vzdělávací předmět: Konverzace v anglickém jazyce

Ročník: 9.

Výstupy předmětu	Učivo předmětu	Průřezové téma	Přesahy, vazby, poznámky
Žák: - vyjádří čas a datum (spojování událostí s měsíci v roce) - jednoduše popíše rodinu, záliby, fotografie, obrázky bezprostřední okolí a vlastní potřeby - se zapojí do jednoduchých rozhovorů - sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá - odvodí pravděpodobný význam nových slov z kontextu textu - používá dvojazyčný slovník, vyhledá informaci nebo význam slova ve vhodném výkladovém slovníku - sestaví jednoduché (ústní i písemné) sdělení týkající se situací souvisejících s životem v rodině, škole a probíranými tematickými okruhy - stručně reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy i konverzace - dokáže objednat v restauraci	- Narozeniny, významné roky v dějinách ČR, státní svátky - Koníčky, moje rodina, popis osoby, popis bydlení - U lékaře, v nemocnici, první pomoc - Škola, šikana, volný čas - Média – rádio, televize, internet - Moderní komunikace – email, chatování, sociální média - Plány do budoucna – výběr povolání, pracovní pohovor - Ochrana životního prostředí - Film, divadlo - Moderní technologie - Cestování, doprava - Prázdniny, dovolená - Školský systém v ČR a v anglicky mluvících zemích, vzdělání - Významné historické události - Svátky a tradice - Rozdíly v britské a americké angličtině - Práce s autentickými inzeráty	VMEGS: - Evropa a svět nás zajímá - Objevujeme Evropu a svět - Jsme Evropané MuV: - Multikulturalita - Kulturní difference - Lidské vztahy - Etnický původ EV: - Lidské aktivity a problémy životního prostředí - Vztah člověka a prostředí MeV: - Kritické čtení a vnímání mediálního sdělení - Interpretace vztahů a mediálních sdělení a reality - Tvorba mediálního sdělení	Mezipředmětové vztahy: - Český jazyk a literatura – výslovnost, ústní a písemný projev, mezilidská komunikace - Dějepis - významné historické události rodné země i anglicky mluvících zemí - Zeměpis - orientace na mapě, česká republika, Velká Británie, USA, Austrálie - Přírodopis - lidské tělo, zdraví a nemoc, zvířata a rostliny, - Informatika - práce s moderními technologiemi, využití fotografie, filmování, tvorba projektů a prezentací - Hudební výchova - poslech písní, zpěv populární hudba, tradiční koledy - Environmentální výchova – ochrana životního prostředí, globální oteplování - Občanská výchova - práce a výběr povolání, žádost o místo, životopis

• vyjádří plánovanou budoucnost • vyhledá v textu potřebné informace, přiměřeně obtížný text čte s porozuměním a foneticky správně (stručně sdělí jeho obsah)			Projekt ke Dni Evropy – evropské tradice
---	--	--	--